

DE WIJDE EN DE SMALLE POORT

ACHT PREKEN THOMAS BOSTON
OVER

“Gaat in door de enge poort; want wijde is de poort en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan; Want de poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die denzelven vinden”

Mattheüs 7 vers 13 en 14

EERSTE PREEK

De mensen in dit leven zijn slechts op hun weg, en niet in hun tehuis, waar zij blijven zullen. Het is voor allen van groot belang, toe te zien welke poort, welke weg zij kiezen, want de mens reist naar zijn eeuwig huis. Wij worden in onze tekstwoorden gewaarschuwd dat het leven aan de ene kant en het verderf aan de andere kant, ons einde zal zijn door verschillende poorten en langs verschillende wegen die daartoe leiden. Wij worden vermaand dat wij zullen zoeken "in te gaan door de enge poort".

Het doel van deze woorden is, om een groot struikelblok tegen de zuivere en onbevleete godsdienst, waaraan de wereld zich stoot, uit de weg te ruimen. Dat struikelblok is, de grote moeilijkheid om zó'n nauwe weg te bewandelen, en dat er slechts zeer weinigen zijn die deze weg volgen.

Deze bezwaren brengen een vreselijke verwoesting in de wereld te weeg, en in alle tijden vallen velen over dit struikelblok. De Zaligmaker had Zijn predikatie op de berg uitgesproken, en had daarin zó'n verklaring gegeven van de ware en oprechte godsdienst, dat het niet missen kon, of vleselijke mensen zouden deze leer niet willen aannemen. Zij stonden klaar om te zeggen, dat het een harde leer was en dat slechts weinigen het er mee eens zouden zijn, en dat het merendeel van de mensen tegen die weg is, en een gemakkelijker koers wil volgen. Zij meenden dat het veel betreden pad veilig was en dat het dwaasheid zou zijn om het te verlaten en een weg te kiezen die met doornen bezet is.

Om hen tot andere gedachten te brengen, stelt onze Zaligmaker de brede en veel betreden weg voor waarop de grote menigte van de wereld wandelt, als zijnde de weg tot het verderf.

En dat de weg tot het leven zeer nauw is, moeilijk te vinden en bezwaarlijk te bewandelen is.

Daarom waarschuwt Hij ons, opdat wij het eeuwige leven mogen verkrijgen en het eeuwige verderf ontgaan, dat wij tot iedere prijs, het koste wat het wil, moeten zoeken in te gaan door de enge poort.

Wij vinden twee zaken in de tekstwoorden.

1. Een vermaning en een waarschuwing hoe wij onze gangen moeten richten op onze reis naar de andere wereld, waarheen onze weg door de wereld, waarin wij leven, slechts een toegang is.

"Gaat in door de enge poort".

Wij willen hier drie opmerkingen maken.

1. De enge poort wordt ons voorgesteld als een veilige ingang. Door deze poort komen wij op de nauwe weg. De keus om door de enge poort op de nauwe weg te komen, moet in dit leven worden gedaan. Zo ook zij die hebben besloten het bij de wijde poort te houden en langs de brede weg voort te reizen zullen eens weten dat zij hun keus gedaan hebben in dit leven. Zo zien wij dan de Godzaligen, de waarlijk bekeerden, als het ware in het voorportaal van de hemel en de onbekeerden in het voorportaal van het verderf. Beiden haasten zij zich naar hun eeuwig huis.

2. Christus waarschuwt ons voor een poort die onveilig is. Want wanneer Hij spreekt over de enge poort, dan ligt daarin opgesloten dat er ook een wijde poort is, waarover Hij even later zal spreken. Zo staan er twee poorten vóór ons open, waarin groot verschil is, en zij openen de weg tot zeer verschillende einden.

3. Wij worden in de tekstwoorden gewezen op onze plicht en op ons belang ten opzichte van deze poorten. Christus bestuurt ons welke poort wij moeten kiezen. Zo spoedig als wij beginnen te onderscheiden tussen goed en kwaad gaan wij als het ware een van die poorten binnen. Wij kunnen er zeker van zijn dat wij de wijde poort als de gemakkelijkste zullen kiezen, totdat wij de stem van Christus

horen, en wij door Hem overreed worden om onze koers te veranderen. De satan nodigt ons tot de wijde poort, en de wereld haast zich om de weg daarheen te nemen, want zij is meest aangenaam voor het vlees. Maar de Zaligmaker nodigt ons tot de enge poort en vermaant ons dat wij ons van de wijde poort zullen afwenden. Ons vlees wil niet naar deze roeping en waarschuwing luisteren, en onze zondige natuur ergert er zich aan. Want wie zal met moeite door een enge poort willen binnengaan, terwijl er een wijde is waardoor men met volle vrijheid en met groot gemak kan binnentreden?

II. Daarom is er reden voor deze vermaning en waarschuwing. Deze bestaat uit twee delen.

Ten eerste. Hoewel de wijde poort ruimte heeft om gemakkelijk binnen te gaan, en er door velen gebruik van wordt gemaakt, is zij toch zeer gevaarlijk. Het zijn dwazen die de weg naar het verderf kiezen in plaats van de weg naar het leven, omdat de eerste gemakkelijker is dan de laatste. Welke wijsheid kan er zijn in het kiezen van dat tijdelijk genoeg, dat in eeuwige angst moet eindigen? De Zaligmaker wijst hier op de wijde poort en vermaant ons die te vermijden, en Hij stelt ze ons voor met de brede weg die er aan vast is.

Naar mijn mening moeten de poort en de weg niet beschouwd worden als los van elkander, want de mens komt door de wijde poort op de brede weg, en door de enge poort op de nauwe weg.

Daarom meen ik, dat Christus onder deze zinnebeelden beide wegen voorstelt, de ene leidend tot de hemel en de andere leidend tot het verderf. We kunnen door de poort en de weg verstaan de koers die de mens in dit leven kiest en volgt, en dat het einde onafscheidelijk vast is aan de keus die wij doen. Christus noemt in de tekst eerst de poort en dan de weg als wijzende op de vaste keus die wij moeten doen, om de weg der zonde te verlaten en de vreze des Heeren te verkiezen. Daarom vermaant Hij ons om "in te gaan door de enge poort".

Wij zullen eerst spreken over de poort door welke wij niet moeten ingaan en over de weg welke wij niet moeten betreden.

1. Die poort is zeer wijd. De ingang tot de weg naar het verderf is zeer gemakkelijk.

Zij is ruim en wijd, zodat velen tegelijk kunnen binnentreden, zonder elkander te hinderen. Niemand behoeft daar te dringen, want de ingang is ruim en gemakkelijk. Zij is aangenaam voor het vlees en voor onze natuurlijke neiging. Zij is zó wijd, dat men zijn ogen kan sluiten en op goed geluk kan doorlopen, zonder de ingang te missen. Zelfs jonge mensen kunnen zonder enige moeite binnengaan.

2. De weg die er aan vast is, is breed.

Wanneer zij door de poort zijn, komen zij op een brede weg, waar zij vrijheid en ruimte van beweging hebben. Zij zullen zich daar niet opgesloten voelen, zoals in een nauwe weg. Zij worden daar niet door hun consciëntie of door de Bijbel verhinderd in het uitleven van hun natuurlijke neiging, maar zij hebben volle vrijheid voor de ijdelheid van hun hart, voor hun afkeer van het goede en voor hun lust tot het kwade en voor alle hun zondige genegenheden.

Ten tweede. Wij moeten opmerken welk gebruik er van wordt gemaakt. In onze tekst vinden wij, dat "er velen zijn die door dezelve ingaan". De wijdte van de poort en de breedte van de weg, die zo veel genoegens aan de reizigers verschaffen, nodigen de mensen om er gebruik van te maken. Het gevolg is dat de grote menigte van de wereld die weg kiest. Er zijn verschillende karakters onder vleselijke mensen, er zijn gierigaards en verkwisters, er zijn ergerlijke en ingetogen mensen, maar welke verschillen er ook onder hen zijn, zij ontmoeten elkander daar. De poort en de weg zijn zo wijd, dat er paden in zijn voor een ieder van hen.

Ten derde. Wij hebben te zien op het einde. Het einde van de brede weg is verwoesting, want daar leidt hij heen. Hoe gemakkelijk de poort en de weg ook zijn, nochtans is iedere stap die daarop gedaan wordt, een schrede nader tot eeuwige ondergang. Het begin en de voortgang zijn vrij en aangenaam, maar het einde is vreeslijk. Er is een put aan het einde van de brede weg welke de mensen wel mocht afschrikken van die weg in te gaan.

II. De tweede zaak is, dat hoewel de poort waartoe wij worden vermaand binnen te gaan, inderdaad moeilijk, maar dat zij evenwel veilig en goed is.

Laten wij zien wat onze tekst zegt van de poort en van de weg welke wij moeten kiezen.

1. De poort is smal. De ingang tot de weg van de vreze des Heeren is moeilijk. Er is een vast besluit nodig om daardoor in te gaan. In Lukas 13 : 24 lezen wij: "Strijdt om in te gaan door de enge poort". Men moet moeite doen om binnen te gaan, en daartoe eerst zijn lasten afwerpen. Niemand zal er binnen komen met de bagage van de wereld op zijn rug. **Men moet zich door een nauwe doorgang wringen, en alle**

overtollige en ijdele dingen voor de ingang afleggen. De Joodse meesters spreken van de poort van berouw, de poort des gebeds en van de poort van tranen. Zó is inderdaad de poort waardoor wij moeten binnengaan. Het is een smalle poort.

2. De weg welke vast is aan de enge poort, is nauw en moeilijk te begaan.

Hij is als een nauwe schoen die de voet pijn doet. Het is niet gemakkelijk een weg te bewandelen, waar men nauwelijks plaats heeft zijn voet te verzetten. Men maakt daar kennis met ellenden en verzoeking en onze natuurlijke neigingen worden daar vertreden. Zó'n loop kan niet gemakkelijk zijn.

3. Er wordt niet veel gebruik gemaakt van deze poort.

"Weinigen zijn er die hem vinden". Het is niet moeilijk de wijde poort te vinden. Zij schittert in de ogen van iedere reiziger, en men behoeft zich niet in te spannen om er binnen te gaan. **Maar er zijn weinigen die de enge poort vinden. Niemand zal uit zichzelf daarom zoeken. Verblind door verdorven begeerlijkheden kan niemand ze vinden.** Daarom gaan er slechts weinigen binnen. Eén van beide, zij bemerken de poort niet of zij worden afgeschrikt omdat zij zo smal is.

4. De enge poort leidt tot het leven, hoewel zij die dat gelukkig einde mogen bereiken, door vele moeilijkheden moeten heen worstelen.

Zij die deze poort kiezen gaan niet alleen binnen, maar zij volharden in een voortdurende loop. Zij worden afgeleid door de duivel, de wereld en het vlees, en ten laatste zullen zij, nadat zij door vele zwaarigheden en moeilijkheden heen geholpen zijn, het eeuwige leven in de hemel ontvangen. Zo zien wij dat al hun druk en kruis, welke verbonden zijn aan de enge poort en de nauwe weg, in het einde vergoed zullen worden.

De leer die wij uit de tekstwoorden trekken is, dat wij noodzakelijk moeten ingaan door de enge poort, zo wij langs een veilige weg naar de andere wereld wensen te reizen.

In het spreken over deze leer wil ik drie punten behandelen.

1. Ten eerste zal ik aantonen wat in deze leer verondersteld wordt.

2. Ten tweede wens ik deze enge poort te beschouwen.

3. Ten derde wil ik verklaren wat het betekent die binnen te gaan.

Ten eerste. Er worden sommige waarheden in deze leer verondersteld.

1. In de eerste plaats wordt hier verondersteld dat alle mensen op weg zijn naar de andere wereld.

"Want er is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, waar gij heen gaat".

Dit leven is slechts de toegang tot het andere leven, en deze wereld is slechts een doortocht tot de andere wereld. Het tegenwoordige is niets meer dan een plaats aan de weg, waar reizigers doortrekken op hun reis naar de stad. De jongen zijn op de reis, evenals de ouden. Allen weten welk gedeelte van de weg achter hen ligt, maar niemand weet wat vóór hem ligt.

2. Wij allen zullen langs een of andere weg ten laatste in de andere wereld aankomen. Er is geen twijfel aan of allen zullen een weg volgen, die hen daar brengen zal. De voorname vraag is, of wij de juiste weg hebben gevonden. Velen zijn een reis begonnen welke zij niet ten einde hebben gebracht, of zij zijn teleurgesteld door het afbreken van hun voorgenomen reis, omdat zij een verkeerde weg hadden genomen. Maar recht of verkeerd, wij allen zullen in de andere wereld aankomen.

3. Er is een verkeerde koers naar de andere wereld, en wij zijn in gevaar die te nemen, want hoewel wij daarlangs zeker in de andere wereld zullen aankomen, zullen wij aankomen in een land van eeuwige dood en verwoesting, "want wijd is de poort en breed is de weg die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan". En wij zijn in gevaar die weg te nemen, want onze natuurlijke neiging wil die kant uit. De satan is gedurig bezig ons daarheen te lokken, en daarbij heeft het voorbeeld van het grootste gedeelte van de mensen een sterke invloed.

4. Maar er is ook een goede weg naar de toekomstige wereld.

Een weg die van gezegende gevolgen zal zijn voor allen die hem kiezen, want zij zullen in dat gedeelte van de andere wereld aankomen, hetwelk het land is van eeuwig leven en licht. Het is waar, die weg was gesloten door onze zonden, maar Christus heeft hem geopend door Zijn gehoorzaamheid en dood. Wij behoren dit bericht met blijdschap te ontvangen, daar het een zaak is van eeuwig gewicht.

5. Het is mogelijk dat wij de rechte koers nemen. Het is waar, wij kunnen dat niet doen zonder ernstige overwegingen en zonder bedaard overleg. Wij kunnen de weg naar het verderf in het wilde weg opgaan, maar zo is het niet met de keus van de weg ten leven. Zullen wij deze goede weg kiezen, zo zullen wij naar de stem van Christus moeten horen, en dienovereenkomstig wandelen. De opperste Wijsheid roept: Verlaat de slechtigheden en leeft, en treedt in de weg des verstands.

6. Maar van nature zijn wij van de goede weg afgeraakt. Daarom hebben wij te zoeken om weder op die weg te komen. Adam, en in hem alle zijn nakomelingen, waren eens op de rechte weg ten leven. Maar er kwam zó'n dikke walm opzetten door de adem van de oudste slang, dat Adam en wij in hem van de weg afraakten. "Daarom gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood, en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben". En nu dwalen wij op de bergen der ijdelheid. Daar vindt Christus ons als dwalende schapen die geen herder hebben, en Hij geeft ons besturing hoe wij onze gangen hebben te richten, waar wij afstand van moeten doen, en waar wij moeten binnentreden.

7. De poort waardoor wij moeten ingaan, is smal. Zij wordt niet gemakkelijk gevonden, en is moeilijk binnen te gaan. De weg naar de hel is wijd aan het begin, maar nauw aan het einde, buitengewoon nauw. "Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen die het kwade werkt". De weg naar de hemel is nauw aan het begin, maar breed op het einde. "Die overwint, zal alles beërven en Ik zal hem een God zijn en Hij zal Mij een zoon zijn". Gelukkig zijn zij die beginnen met de nauwe weg! Zij zijn op de weg naar eeuwige vrijheid.

8. Willen wij de weg kiezen tot het eeuwige leven, dan is er geen andere keus dan door de enge poort in te gaan. Er is geen andere keus voor de hemel. Hoewel de mensen zich wijde poorten voorstellen tot het leven en tot de gelukzaligheid, zo leert de Bijbel ons nochtans dat er slechts één enge poort toe leidt. Daarom moet hij, die zijn vrijheid niet wil verliezen, of die door een wijde poort wil binnendringen, zijn verwachting van leven in de hemel opgeven.

Ten tweede, zullen wij de enge poort beschouwen. Hier zullen wij u voorstellen:

I. Wat deze enge poort is?

II. Wat maakt die zo smal?

I. Wat is deze enge poort?

Overeenkomstig de verklaring van de woorden, is de enge poort de ingang tot de zuivere godsdienst, tot de oprechte bekering, waardoor een mens tot verandering komt. "Ik ben de deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden". En in Hebrreeën lezen wij: "Want wij die geloofd hebben gaan in de rust". Dit is de bekering tot God door het geloof in Jezus Christus.

Daarom wordt gesproken van "de deur des geloofs". Dit is de poort waardoor wij moeten ingaan.

1. Dit is de poort van de buitenste voorhof van de hemel. Zo iemand die poort is ingegaan, is hij aanstonds in de voorhof. "Want wij die geloofd hebben gaan in de rust". De zulken zijn zó in de voorhof, dat zij in het einde niet kunnen missen. Zij die bekeerd zijn, of de ware gelovigen kunnen niet omkomen, niet meer dan iemand uit Christus' hand kan rukken, wat Hij behouden wil. Daarom worden zij genoemd "medeburgers der heiligen". Zij maken één familie uit met hen die boven zijn. **De verlost en zijn in het huis, de anderen zijn in de voorhof van het huis.**

2. Dit is de poort waardoor mensen worden gebracht op de weg naar de hemel, en waardoor zij hun weg derwaarts beginnen. Zij die door deze poort zijn ingegaan zijn reizigers naar Immanuël's land. Zij worden veilig voort geleid. "Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste"? Zij zijn omringd door de geur des hemels, met "mirre en wierook en met allerlei poeder des kruideniers". Zij zijn uit Egypte gekomen, zij zijn door de Rode Zee gegaan, en nu zijn zij in de woestijn op hun weg naar het beloofde land.

3. Dit is de poort die uitziet op de deur van de hemel, en zij die door die poort zijn ingegaan, zullen langs de nauwe weg veilig landen. Zoals de wijde poort uitziet op het verderf, zodat zij die op de brede weg wandelen en daarin voortgaan in de afgrond zullen vallen, zo zullen zij, die door geloof en bekering ingaan door de enge poort, de hemel in het oog krijgen en daar veilig aankomen.

4. Dit is de poort waardoor mensen hun rug keren naar de wijde poort en de brede weg, want die verlaten zij. Mensen mogen twifelen en wankelen tussen de twee poorten, maar zolang zij niet zijn ingegaan door de enge poort, zijn zij nog op de brede weg naar het verderf. "Voorwaar zeg Ik u, indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan". **Maar eens ingegaan zijnde door de enge poort zijn zij voor goed gescheiden van de wereld die in het boze ligt, en zijn zij verenigd met de huisgenoten Gods.** Zij zullen het nooit meer met de wereld eens kunnen worden. "Gij, Heere, zult ze bewaren, Gij zult ze behoeden voor dit geslacht tot in eeuwigheid".

Nu, deze poort is dus smal. De toegang tot een koers van goddeloosheid is niet smal. Ook is de toegang tot een vorm van Godzaligheid niet smal. Daartoe kan men komen als vrucht van een goede opvoeding. Daartoe kan men komen op het zien van grote geloofsdaden in anderen, zoals het geval was met Simon de

tovenaar. Maar zie zijn oordeel. Het kan het verste komen onder de donderen van de wet. Maar die poort is zelfs zó wijd, dat het onheilige hart er niet door gereinigd wordt.

De ingang tot de zuivere godsdienst door een waarachtige bekering is een enge poort.

Ik wil u zeggen in welke opzichten ze smal is.

1. Zij is smal omdat zij niet gemakkelijk door ons oog wordt opgemerkt.

"Want de poort is eng, en de weg is nauw die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die hem vinden". Het grootste gedeelte van de wereld slaat er nooit acht op, niet meer dan of er zó'n poort in het geheel niet was. Hoe velen leven vrolijk, jaar op jaar, zonder zich eens bezig te houden met de vraag wat bekering is, of met de vraag, of zij bekeerd zijn of niet. Wanneer de Geest des Heeren met anderen begint te handelen, dan beschouwen zij dat als zwaarmoedige inbeeldingen.

2. Zij is smal omdat het zo moeilijk is om te besluiten daardoor in te gaan.

Velen zien ze op een afstand, en schrikken terug wegens de nauwe ingang. Anderen willen inderdaad binnentreden, maar keren weer terug en pakken zich weg, daar zij niet in staat zijn om de eerste indrukken te verdragen. Dit was het geval met Felix, die zeer bevreesd was op de prediking van Paulus en tot hem zeide: "Voor ditmaal ga henen, en als ik gelegene tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen". Een krachtadige overtuiging van de zonde van ons leven en natuur, en van de ellende die wij daarom onderworpen zijn, zal een mens op zijn knieën brengen, en zal hem hard benauwen en drukken. Zo ging het met hen die op het Pinksterfeest het Woord hoorden. Zij werden "verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?" Velen die in de ingang staan denken dat zij er nooit door zullen komen, maar dat zij zeker in de geboorte zullen sterven.

3. Het is moeilijk door de enge poort heen te komen.

Bij sommigen gaat het voorspoedig, en bij anderen duurt het langer. Dikwijls is het gebrek aan wijsheid oorzaak dat het langer duurt dan nodig is. "Hij is een onwijs kind, want anders zou hij geen tijd in de kindergeboorte blijven staan". Maar kort of lang, het is moeilijk er door te raken.

Ik wil u enkele redenen daarvan noemen.

(1) De mensen kunnen daar de vrijheid niet krijgen, waaraan zij gewend waren.

Zij moeten van hun zondige vrijheid afgeslagen worden. Vandaar dat zij dikwijls met een begerig oog terugzien naar de vleespotten van Egypte. Zij zouden daartoe wezenlijk terugkeren, zo er geen sterke hand was, die hen voortdreef.

(2) Zij kunnen hun hoofd daar niet omhoog steken.

Zij moeten er als het ware op hun knieën doorkruipen. Daar is een macht van de hemel die de mens neerhaalt van zijn vroegere hoogten. Het overtuigende woord tot Zacheüs was een vernederend woord: "Haast u en kom af". En indien er geen verborgen kracht in deze woorden was, en ze alleen zagen op zijn neerkomen uit de boom, vanwaar kwam dan die geweldige verandering die terstond in hem gewerkt werd? **Nee, overtuigend werk is zielvernederend werk. Zij zullen daar nooit hun hoofd omhoog heffen vóóordat zij tot God in Christus zijn gekomen door het geloof.**

(3) Zij worden daar gedwongen om alle overtollige dingen, die zij gewend waren hier bij zich te dragen, af te leggen. Er is geen ruimte in de poort om er met al die opschik door te raken. Christus zegt daarvan in een andere zin: "Zo gij Mij zoekt, zo laat deze henen gaan". Daarom verkoopt de wijze koopman alles om de parel van grote waarde te kopen. Deze poort dwingt ons niet alleen om ons leven te zuiveren van sommige zonden, maar van alle zonden, zelfs van de liefste afgod die wij hebben onder de rest. En niet alleen het leven, maar ook het hart. "Die rein van handen en zuiver van hart is".

TOEPASSING

Zie hier hetgeen de ingang door de enge poort, tot de zuivere onbevleete godsdienst, zo moeilijk maakt.

In de eerste plaats willen wij noemen, het machtige verzet van onze natuur tegen die keus. "Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet". Haal een vis uit het water en leg hem op de wal, zo zal hij snakken naar zijn element. Er is een sterke neiging in onze natuur naar het kwade, en afkerigheid van God en van het goede. Daarom is veel van de kracht van bekerende genade nodig om de ziel gewillig te maken. "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkraft". En wanneer ze gewillig is gemaakt, is ze door de poort. Het voornaamste werk is dan gedaan. De ziel komt door Christus gewillig tot God en Zijn dienst.

In de tweede plaats noemen wij de begeerlijkheden waarmee de ziel omhangen is. De poort is ruim genoeg om een mens door te laten, maar hij is smal voor mensen die omgeven zijn van allerlei afgoden van de wereld. Zij zullen bekneld raken, zo zij die willen meenemen.

(1) Er is een verscheidenheid van ongedode lusten en begeerlijkheden in iedere onwedergeborene mens. Zij omringen hem als een talrijk gezin, en vragen om gevoed te worden. Zij roepen: Geef, geef! Wanneer de mens tot de poort komt, vindt hij ze eng, want er is een oude mens bij hem, waarvan hij afscheid moet nemen, want voor het vlees is geen toegang in het huis. Maar zij zijn onwillig afscheid van elkander te nemen.

(2) Deze begeerlijkheden zijn ten allen tijde zeer vruchtbaar en groeien welig. Zij zijn het kwade onkruid in de bodem van het verdorven hart. Deze begeerlijkheden vragen veel ruimte daar zij steeds willen uitbreiden. Maar zij moeten onderdrukt worden tot zij afsterven, en daarom voelt iemand die door de poort wil ingaan, dat ze smal is.

(3) De lusten en begeerlijkheden worden bijzonder sterk wanneer iemand de poort wil binnengaan. "En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, maar ik ben gestorven". Wanneer de wet sterk aandringt op een onvernieuwd hart, dan komt er verzet. Dat wil zeggen dat de begeerlijkheden die lagen te sluimeren, wakker worden om zich te verdedigen, wanneer er een aanval op gedaan wordt om ze uit te werpen. Zij richten zich op en komen in beweging, gelijk een arend wiens nest wordt beroerd en verstoord. Zij zijn gelijk een vurig paard, dat te meer steigert naarmate men het bedwingen wil.

In de derde plaats is de ingang door de enge poort zo smal wegens de sterke tegenstand van satan tegen het binnentreden van de ziel. Wanneer de ziel er over begint te denken om tot God weder te keren, dan komt er opschudding in de hel, en al haar krachten worden in het geweer geroepen om met alle macht tegenstand te bieden. "Want de duivel is tot u afgekomen, en heeft grote toorn, wetende dat hij een kleine tijd heeft". Zij die eerst niet door hem werden gestoord, omdat hij zijn hof kon bewaren en in vrede houden, worden dan vervolgd door verzoeking, en satan slaat alle riemen in het water om op te roeien tegen de stroom die voortvloeit uit de Geest van God, Die de ziel tot de vreze des Heeren wil brengen. Satan begint dan zijn eigen zaak te bepleiten.

(1) Hij wijst de ziel op het voorbeeld van de grote menigte. Hij zegt dat men zich gehaat maakt, wanneer men als een zonderling over de wereld loopt. Hij redeneert met de ziel, dat indien er zó'n gevaar was in het houden van de brede weg, het niet zo erg kon zijn, daar toch in het midden der menigte veiligheid is. Wanneer dat niet helpt, komt hij met verzoeking.

(2) Hij zegt: Je hebt later tijd genoeg, waarom wil je zo haastig tot zo'n streng en moeilijk leven overgaan? Jonge mensen krijgen door de listen van de hel de verwachting van een lang leven, waarin zij een geschikte tijd kunnen afwachten om zich te bekeren. Dit bedrog is oorzaak dat velen hun jeugd doorbrengen op de brede weg. Zo wordt de bekering uitgesteld, tot zij een werkring in de wereld krijgen. Wanneer dat gebeurt, vinden de meesten iets anders dat hun hart in beslag neemt, zodat zij zich verontschuldigen, en zo blijven zij uitstellen tot de oude dag, welke door de meesten nooit gezien wordt. Klaar indien zij wèl tijd krijgen, dan blijkt meestal dat de gewoonte van zondigen het hart heeft verhard, zodat de bekering wordt uitgesteld tot het sterfbed. Indien zij dat krijgen, dan maken zwakheid en smarten hen onbekwaam om naar hulp uit te zien voor hun ziel. En wanneer ten laatste hun tijd verloopt, dan blaast de wind van de hemel niet, en zo zinken ze voor de haven zonder dat ze ooit tot de poort gekomen zijn.

(3) Op een andere tijd tracht de duivel een ziel die zich tot de poort wil begeben, tot wanhoop te brengen, gelijk als hij bij Judas deed. Hij vertelt aan de ziel dat de tijd voorbij is en dat de dag der genade is geëindigd. Satan vliegt met hen van het ene uiterste tot het andere.

Eerst bewaart en beschermt hij de slapende in zijn hof, en daarna gaat hij te keer tegen de ontwaakte zondaar, en hij begint hem te beschuldigen. Hij weet te verklaren dat God rechtvaardig is, en zo tracht hij de zondaar te overreden, dat God onverbiddelijk is. Hij herinnert hem aan zijn zonden, om hem alle hoop te ontnemen. Ook stelt hij de ziel voor ogen hoe dikwijls zij Christus versmaad heeft, om daardoor haar de gedachte bij te brengen dat zij de weldaad van Zijn Middelaarschap heeft verbeurd.

(4) Ook zal de duivel gewoonlijk die mensen die om bekering zoeken, met ongewone kracht verzoeken tot zonden, opdat zij, bevindende dat de verdorvenheid sterker en meer overheersend is dan tevoren, moedeloos zullen worden, en dat zij de hoop zullen verliezen ooit de overwinning te behalen.

In de vierde plaats. De vijandschap van de wereld tegen de godsdienst maakt de poort smal. "Er zijn vele tegenstanders". Dezen komen voor den dag om het werk des hemels in de kiem te smoren en enig goed werk in zijn begin te verwoesten. De vleselijke wereld is het grote en sterke instrument des satans, en zij bevordert zijn werk, in dit geval door het inwerpen van dwalingen, door geweld of door bedrog, of door spotternijen en ook dikwijls door de wonde op zijn lichtst te genezen.

Ten vijfde. De natuur van het werk dat moet plaats hebben, maakt het ingaan door de poort moeilijk. Overtuiging van zonde, van hart, lippen en leven en van de verdorven natuur kan niet anders dan druk en benauwdheid geven. De geest der dienstbaarheid, die de ziel met koorden des doods bindt, en daarbij de vloek van de verbroken wet, maken de ingang smal. Christus heeft ons vermaand in te gaan door de enge poort, maar voor een ontwaakt, door de wet veroordeeld, ja voor een zichzelf veroordelend schepsel is het een moeilijk werk om de belofte van genade in Christus vast te grijpen, en daaraan vast te houden. Maar indien u in oprechtheid en waarheid begeert door de enge poort in te gaan, bidt dan om de Geest van God, want Hij is machtig om in uw hart de gebaande wegen te maken en in het rechte spoor u te leiden.

TWEEDE PREEK

In de voorafgaande preek hebben wij gesproken over de vele bezwaren en de menigvuldige moeilijkheden welke verbonden zijn aan het ingaan door de enge poort. Daarbij hebben wij u getoond dat velen door die bezwaren en moeilijkheden worden afgehouden van die poort en er nooit binnengaan.

Ik wil thans overgaan tot het geven van een beschrijving en verklaring van de betekenis van het "ingaan door de enge poort".

Daartoe heb ik over drie dingen te spreken.

1. Waartoe zij ingaan.
2. Hoe zij ingaan.
3. Welke besluiten zij moeten nemen om in te gaan.

Ten eerste. Waartoe gaat men in tot de enge poort?

1. Zij gaan onmiddellijk in tot de nauwe weg van het beleven en het in de praktijk brengen van de godsdienst, in een heilig leven en in een wandel welke beantwoordt aan het Evangelie. De enge poort roept hen daartoe. Zij weten niet hoe lang hun weg zal zijn van de poort tot het huis, maar wanneer zij eenmaal zijn binnengetreten, houden zij aan.

(1) Zij houden aan in een nieuwe, een geheel nieuwe weg.

"Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbij gegaan, zie, het is alles nieuw geworden". Zij komen op een nieuwe weg welke zij vroeger niet betraden. Zij vinden daar nieuwe voorschriften, waaraan zij zich hebben te houden, zij ontmoeten daar nieuw gezelschap waarmee zij voorttrekken. Zij krijgen daar een nieuwe gids die zij hebben te volgen, zij hebben een ander doel voor ogen en een nieuw einde waartoe zij zich begeven. Zo zijn zij als het ware ingegaan tot een andere wereld, zijnde wel in deze wereld maar niet meer behorende tot deze wereld.

(2) Zij zijn op een veilige weg, welke zij tevoren niet kenden.

"Die naar Mij hoort, zal zeker wonen, en hij zal gerust zijn van de vreze des kwaads". Vóór dat zij ingingen door de enge poort, waren zij op een zeer gevaarlijke weg, hoe gemakkelijk en veilig hij ook scheen te zijn. Maar nu zijn zij ingegaan tot een veilige weg, hoe gevaarlijk die ook schijnt te zijn.

Die weg is van boven bedekt, zodat geen stormen of wraak daar op hen kunnen vallen; en wat hen bedreigt van beneden, daar zullen zij veilig doorheen komen.

2. Zij blijven voortgaan in die weg, en zo voortgaande zullen zij de hemel binnengaan. Dat is het huis waarop de enge poort uitzielt, en niemand zal daar ingaan dan door deze poort. En allen die door die poort ingaan zullen ten laatste dat huis zeker bereiken. Zo ingaande door de enge poort, zullen zij ten laatste ingaan tot de hemel.

(1) Zij zullen ingaan tot een ruim huis. "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen". Hoe smal ook de poort is, toch is er geen engte in het huis. Maar zij die door de wijde poort ingaan, zullen, wanneer zij hun huis bereiken, in de engte gedreven worden gelijk gevangenen die samengedrongen worden in een put. Maar zij die ingaan door de enge poort, zullen in hun huis wandelen in vrijheid, in witte klederen.

(2) Zij zullen ingaan in een huis waar overvloed en blijdschap is. Zij zullen tevreden zijn, want hun zal niets ontbreken. Zij zijn met veel angst, vrezen en droefheid ingegaan door de enge poort, maar daarvan zal geen spoor overgebleven zijn wanneer zij het huis zijn binnengegaan. "En God zal alle tranen van hun ogen afwissen en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan". Zij die ingegaan zijn door de enge poort, zullen ingaan in de vreugde.

Maar anderen die door de wijde poort zijn ingegaan, zullen ingaan tot eeuwige smart.

Ten tweede. Hoe gaan zij in door de enge poort?

1. Zij gaan in, door uit te gaan van zichzelf. "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij". God zendt door Zijn Geest vuur in hun nest, en jaagt ze er uit. Hij opent hun ogen door overtuiging, Hij maakt ze verslagen in hun hart door berouw. Hij brengt hen in het stof door verbreken van hart en vernedering, totdat Hij de fundamenten van het huis hunner vroegere rust heeft omgekeerd, en Hij laat hun geen voet ruimte om te staan. Zij worden gebracht tot heilzame wanhoop om door zichzelf zalig te worden. Wat zij eertijds gewin achtten, wordt dan door hen als schade gerekend. Zo worden zij afgevoerd van eigen bodem, om gerechtvaardigd en geheiligd te worden, en om geleid te worden tot eeuwig leven in de hemel.
2. Zij gaan in door de enge poort door uit te gaan tot Christus, door het geloof in de vrije belofte van het Evangelie. Velen menen dat dit een gemakkelijke stap is, maar het is zover daar vandaan, dat **indien er geen almachtige arm was om de ziel voorwaarts te drijven, nooit iemand door de enge poort zou raken. Maar de Geest des Heeren leidt hen, die binnengaan.** Zij die ingaan door deze poort, zien dat er geen andere toevlucht is. Zij kunnen niet terug, maar zij worden voorwaarts gedrongen tot Christus in de vrije belofte en zij, gelijk een mens die in gevaar is van verdrinken, grijpen het koord dat hen wordt toegeworpen.
3. **Zij gaan in door de enge poort tot God door Christus.** Dit is de waarachtige bekering, waarin altijd het oprechte komen tot Christus eindigt. Want de mens die door de zonde zich van God afgekeerd heeft als van zijn God, Heere, Wetgever en Meester, wordt gezocht door de Middelaar Christus om ons weder tot God te brengen. "Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen". Door geloof in Christus worden wij tot Hem teruggebracht om in Hem en voor Hem te leven. Dit bewijst dat bij velen het geloof in Christus slechts voorgewend is, want hoewel zij beweren geloof te hebben, keren zij toch niet terug tot God als hun Heere en Wetgever, zodat zij niet met Hem en voor Hem leven.

Ten derde. Welke besluiten moeten wij nemen om in te gaan door de enge poort?

- (1) Wij moeten vragen of God onze ogen wil openen om de poort, de enge poort, te zien. Velen hebben gereisd over dat plekje grond dat Bethel genoemd wordt, die daar nooit de poort des hemels ontdekten. Maar Jakob zag ze en zeide: "Hoe vreeslijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels". Zo gaan velen de wereld op en neer, zij komen tot de inzettingen, waar hen de poort wordt voorgesteld, en toch gaan zij er niet door.
Nee, die poort is voor ons als de waterput voor Hagar. Wij zullen hem nooit zien, zo God onze ogen niet opent. O bid; dat God deze poort aan u wil ontdekken.
- (2) Wij moeten doordrongen zijn van de absolute noodzakelijkheid om door die poort in te gaan. "En tot zichzelf gekomen zijnde, zeide hij: Hoeveel huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga van honger".
Wij zullen daar niet binnentreden, zolang wij zorgeloos en onverschillig zijn over onze staat in de andere wereld, en zolang wij zo dwaas zijn, te menen, dat wij door een wijde poort de hemel kunnen binnengaan. Deze dwaze inbeelding heeft zijn duizenden verslagen. Zij zeggen: Waarom zullen wij het ons moeilijk maken door een enge poort in te gaan, terwijl een meer ruime even goed is? Maar u moet overtuigd zijn, dat de enge poort, en deze alleen, de enige weg is om behouden te worden.
- (3) Wij moeten vastbesloten zijn ons geen rust te gunnen voor dat wij weten dat wij op de weg zijn naar een gelukkige aankomst in de andere wereld. "Het koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldigers nemen het met geweld". Zolang wij niet tot dat besluit komen, zullen wij ons niet tot de enge poort begeven en zullen daardoor niet ingaan. Zij die ingaan zijn dezulken die worden voortgedreven en door deze poort willen ingaan, het koste wat het wil. Het zijn dezulken die zien dat zij voor eeuwig verloren zijn, zo zij zich rust gunnen eer zij door de poort zijn.
- (4) Wij moeten tevreden zijn met het verlaten van onze tegenwoordige voorspoed en rust, om veilig de andere wereld te bereiken. "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij". Dit leven is door God bestemd tot onze beproeving door moeite en arbeid, en de plaats van rust voor hen die gearbeid hebben, is in de andere wereld. O hoe moeilijk is het om zondaren te overreden afstand te doen van hun tegenwoordig gemak. Zij blijven hangen in een gerust en gemakkelijk leven tot hun nest in brand gestoken wordt, en hun bed van traagheid wordt bestrooid met doornen en distelen, opdat zij uit hun rust worden verjaagd. Maar wanneer zij niet worden opgejaagd, zullen zij niet ingaan. Wij moeten onze behaaglijke rust opofferen om in te gaan door de enge poort.

(5) Wij moeten met een vast besluit de poort binnengaan. "Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden". Hoe smal en vreemd de poort ook schijnt te zijn, toch moeten wij ons door geen vrees laten weerhouden. Overwegende waartoe de wijde poort leidt, zo moeten wij die ontvluchten. De ziel is in dit geval als de doodslager, die vliedt naar de vrijstad, welke moeilijkheden ook in zijn weg zijn. Hij breekt door alles heen, totdat hij binnen de poorten is.

(6) Wij moeten met een vast voornemen des harten door de poort gaan, zonder terug te keren zoals Felix deed, en zonder te blijven staan zoals wij van Efraïm lezen. Hoe smal de poort ook is, zo zal toch de ware vluchteling voorwaarts streven, tegen alle moeilijkheden in, en hij zal niet rusten voordat hij in Christus toegang tot God heeft verkregen. Want hij ziet, dat er geen veiligheid voor hem is, zolang hij daar niet gekomen is, hoe gemakkelijk en rustig de blinde wereld ook leeft.

Wij willen u waarschuwen om de volgende redenen:

1. Iemand die zorgeloos en bedachtzaam wandelt, en die het er maar op laat aankomen, zal nooit een veilige aankomst hebben in de andere wereld. Zij zullen in de put terechtkomen. Want of zij slapen of waken, zij laten zich meevoeren door de stroom, en die loopt naar beneden. Maar de koers naar de hemel te nemen betekent op te roeien tegen de stroom, wat niemand zal doen die gemakkelijk wil leven. Daarom is het noodzakelijk om bedachtzaam te zijn, en onze zaligheid uit te werken met vrezen en beven.

2. Zij die gaarne eens zouden ingaan in het ruime en heerlijke huis dat boven is, die moeten goed beginnen en goed eindigen en ingaan door de enge poort. **De enge poort leidt tot de nauwe weg, en het is de nauwe weg die tot het leven leidt.** Leven te verwachten zonder in te gaan door de enge poort, zal eeuwig teleurstellen. Het komt er praktisch op neer te denken dat wanneer men in dit leven de weg naar de hel houdt, men door de dood in de hemel zal aanlanden. "Dwaalt niet, God laat Zich niet bespotten. Want zo wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien". Een goddeloos leven zal een ellendig einde hebben.

3. Er is grote noodzaak om ons in te spannen, de zaligheid ter harte te nemen en toe te zien welke koers wij nemen voor de andere wereld. De geruste slaper moet ontwaken, want anders zal hij de slaap des doods slapen. "Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet". De zorgeloze, gedachteloze mens omtrent de eeuwigheid, moet beginnen acht te geven op zichzelf, opdat hij niet omkome. "Hoe lang zult gij luiaard, neerliggen? Wanneer zult gij van uw slaap opstaan?" Er is een enge poort voor ons, welke wij niet zullen vinden wanneer wij slapen. Zo wij daar niet ingaan en zo wij daar niet doorgaan, zijn wij verloren.

4. Er is een absolute noodzakelijkheid van bekering voor een ieder van ons. Zullen wij ooit de hemel bereiken, dan moeten wij ingaan door de enge poort van bekering. Indien gij u niet bekeert zult u met de goddelozen vergaan. Indien er geen werk van zaligmakende bekering in ons gewerkt wordt, zullen wij nooit opgenomen worden in heerlijkheid.

Wij zijn van nature zo totaal verdorven dat, indien er niet zó'n verandering in ons plaats heeft, die uitkomt in een nieuwe geboorte, zo zullen wij de hemel niet zien. "Jesus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het koninkrijk Gods niet ingaan". Wij zijn van nature zo ver uit de weg, dat wij ons moeten omkeren en bekeerd worden.

5. Zij bedriegen zichzelf, die menen op de nauwe weg ten leven te zijn, terwijl zij vreemdelingen zijn van een werk van bekering. Dit is niets anders dan godsdienstig te zijn, zonder in te gaan door de deur, maar te klimmen over de muur. Christus heeft gezegd: "Ik ben de deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden". En op een andere plaats: "Die niet ingaat door de deur in de stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar". Het is te betreuren, dat zo weinigen zich tot een godsdienstig leven begeven, en dat onder de weinigen die het wèl doen de meesten de eerste stap overslaan. Velen komen te gemakkelijk tot de godsdienst, en zo drijven ze af en lijden in het einde schipbreuk.

6. **Bedrieglijk zijn hun voorwendsels, en ijdel is hun hoop op de hemel, bij allen die zo vol vooroordeel zijn tegen godsdienstige strengheid en nauwkeurigheid, dat zij ze niet verdragen kunnen, en er niet door gebonden willen zijn.** Wat is dat anders dan afkeer van de enge poort en van de nauwe weg? Waaruit blijkt de godsdienst van dat volk voor het tegenwoordige, en welke hoop kunnen zij op de hemel hebben voor het toekomstige? Zal de loop van de wereld, de brede weg, hen daar ooit brengen? Durven mensen te beweren volgelingen van Christus te zijn, terwijl zij godsdienstige voorzichtigheid en strengheid haten? Of menen zij soms erfgenenamen van de hemel te zijn, terwijl uit alles blijkt dat zij Christus niet volgen?

Wij moeten hen bestraffen, en wij geven daartoe de volgende redenen.

1. Zij, die niet bekommerd zijn, of zij de goede weg naar de andere wereld hebben gekozen, zijn aan te merken als zorgeloos. Het zijn dezulken, die niet vragen naar de enge poort, en die er hun hoofd niet mee willen bezwaren. Zij geven blijken dat zij niet op reis zijn naar Sion. Het zou voor hen beter geweest zijn, dat zij nooit het Evangelie gehoord hadden, want zij achten de waarschuwing die Christus gegeven heeft, licht. Zij zoeken niet om de poort die Hij hen aangewezen heeft, en zij zeggen als het ware: Waarom al die drukte omtrent de andere wereld, en waarom al die moeite omtrent de enge poort?

2. Zij die zich houden aan de wijde poort, en de enge poort versmaden, zijn te berispen. Zij hopen in het einde wel goed aan te landen, maar dit is niet anders dan te hopen dat de Bijbel een fabel is, en dat alle waarschuwingen voor het gevaar dat zondaars bedreigt, maar bangmakerij is. Dezulken mogen hun vonnis lezen: "Als hij de woorden dezes vloeks hoort, en hij zichzelf zegent in zijn hart, zeggende: Ik zal vrede hebben, ofschoon ik naar mijns harten goeddunken zal wandelen, om de dronkene te doen tot de dorstige. De Heere zal hem niet willen vergeven, maar alsdan zal des Heeren toorn en ijver roken over die man, en al de vloek die in dit boek geschreven is, zal op hem liggen; en de Heere zal zijn naam van onder de hemel uitdelgen". Zo zullen zij in het eind bevinden dat het niet het geluid was van grote woorden, maar dat het een geluid was dat hen voor eeuwig zal verschrikken.

3. Zij zijn te berispen die zelf niet willen ingaan, en voor zover het hen mogelijk is, anderen verhinderen in te gaan. Er is een geslacht van vijanden bij de enge poort, die doen wat zij kunnen om anderen er van af te houden, zowel als zichzelf, en zo geven ze lucht aan hun kwaadaardigheid tegen de godsdienst. Zij leggen, zoveel als zij kunnen, alle mogelijke hindernissen in de weg van hen die zich tot de enge poort willen begeven. Zij nemen alle gelegenheden waar om hen die willen komen, te ontmoedigen. Zij zijn er op uit hen tot kwaad te verlokken en ze tot zonde te verleiden. Helaas! wiens werk doet gij, wanneer u zo doet? Is het Gods werk of Christus' werk? Gij kunt u dat zeker niet inbeelden. Nee, het is satans werk, die daarin zelf druk bezig is, en die u dient. Nu, uw vergelding zal overeenkomstig uw werk zijn.

4. Spotters met de godsdienst, die een scherts maken van de vreze Gods of van de Godvrezende mensen. Wij zijn gewaarschuwd, dat in de laatste dagen er zulken zullen zijn. "Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen, en zeggen: Waar is de belofte Zijner toekomst? Want van die dag dat de vaderen ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo gelijk van het begin der schepping". Merk op hoe goddeloos zij waren. Alleen zij die zeer goddeloos zijn durven te spotten met heilige zaken. Zij zijn godloochenaars, want niemand, die gelooft dat God alle dingen in het gericht zal brengen, of dat de Bijbel wezenlijk Zijn Woord is, zal durven spotten met anderen die dat wèl geloven. O, dat dezulken mochten zien het gevaar, en de banden die hen wachten vanwege hun losse tong. "Nu dan, drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden".

5. Bijzonder zijn zij te berispen, die de plicht hebben anderen te besturen omtrent de koers die zij hebben te nemen voor de andere wereld, en die er geen consciëntie van maken ze te wijzen op de enge poort. Zij roepen voortdurend tot de mensen, doe dit en doe dat, zij zetten de mensen aan om deze of die deugd te betrachten, zonder pogingen in het werk te stellen hen in de eerste plaats tot Christus te leiden, en tot de grote plicht van in Hem te geloven, alsof een mens niets anders nodig had dan zichzelf tot een christen te maken. **Maar bekering tot God door Zijn Geest wordt door hen niet genoemd, en van een levendige vereniging met Christus, als de onmisbare Bron van een heilige gehoorzaamheid, spreken zij niet.** Wij hebben u te vermanen, dat u moet ingaan door de enge poort, als gij uw schreden richten wil tot de weg ten leven. Ik zal daartoe enige bijzonderheden noemen.

Als u de juiste koers wilt nemen om getroost over te gaan naar de andere wereld, leg dan af alle vooroordelen die u hebt tegen een nauwe en voorzichtige wandel. Maak de rekening op, en kom tot de beslissing, **dat u door de enge poort moet gaan om op de nauwe weg te komen**, om zo naar de hemel te reizen. U moet dus vaarwel zeggen aan de wijde poort van de wereld.

1. Ik geef deze vermaning aan de jonge mensen die hun reis door deze wereld beginnen. Ik wens dat u zult bedenken dat het niet alleen een reis is door deze wereld, maar dat het ook een reis is naar de andere wereld. Of u er rekening mee houdt of niet, u gaat daarheen en u weet niet hoe spoedig u daar zult zijn. Bidt of u bestuurd mag worden om uw gangen recht te richten. Doet het, nu u staat aan het begin van de weg, want gelijk u begint zo zult u verder gaan. "Leer de jongen de eerste beginselen naar de eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken". O, draagt zorg dat vooroordelen tegen godsdienstige preciesheid en ernst uw hart niet in beslag nemen. Zoek uw wandel recht aan te stellen, en zet u daartoe met ernst en oprechtheid.

2. Ik geef deze vermaning aan de ouden, die reeds zijn uitgegaan in deze wereld. Ik wens dat u er beseft van zult hebben dat u er op uitgetrokken zijt om eindelijk in de andere wereld aan te komen, en dat u de

juiste koers daarheen hebt genomen. Mogelijk hebt u reeds een groot gedeelte van uw weg afgelegd, en wellicht zijn de meesten van u niet op de rechte weg. Het is dan hoog tijd, dat u uw koers begint te veranderen, opdat u niet verhardt in een verkeerde koers, die u geen middel ter genezing zal laten, indien u in die weg voortgaat.

Vele zijn de vooroordelen die beiden, jong en oud, hebben tegen de ingetogenheid en de zelfverloochening die de ware godsdienst voorschrijft. Zij hebben vooroordelen tegen de hardheid die zij menen dat aan de godsdienst verbonden is, en tegen het ongewone en vreemde dat er in is, met andere bezwaren die ik nu niet zal noemen. Maar bidt, dat wat Christus in onze tekst tegen alle deze vooroordelen inbrengt, een middel mag zijn dat de bodem uit alle uw tegenwerpingen wordt weggeslagen. Men twist tevergeefs over een weg naar een bepaalde plaats, waartegen sommigen op een ruwe wijze bezwaren inbrengen, terwijl er toch geen andere weg is. Want in dit geval is het duidelijk, dat zij de weg moeten nemen zoals hij is, of anders de verwachting om die plaats te bereiken, moeten loslaten.

Nu, onze Heere heeft ons gezegd: "De poort is eng" en daarom wens ik dat u er u toe zult zetten, hoe smal ze ook is. Maak de rekening op en neem een vast besluit een nauwe en harde weg te willen gaan, zolang u op aarde bent, in de vaste hoop, dat u eindelijk veilig zult aankomen in de andere wereld, waar u in vrijheid zult mogen wandelen. Zeg dan voor eeuwig vaarwel tot de wijde poort en brede weg, en zijt vastbesloten de enge poort te nemen om daardoor binnen te gaan.

Alle tegenwerpingen die u inbrengt tegen een nauw, godsdienstig leven, dienen alleen om de verdorvenheid van uw natuur te begunstigen. Heeft uw verdorven aard nog iets nodig om hem te voeden en te versterken? Beschouw eens onpartijdig elk vooroordeel dat u hebt tegen de nauwe weg, en u zult bevinden dat alles wat u daar tegen inbrengt, niets anders is dan een verontschuldiging voor een of andere lust of begeerlijkheid, en dat alle uw tegenwerpingen een verdediging zijn van uw begeerlijkheden. De verdorven neiging verduistert uw oordeel, en zet u op gladde plaatsen en geeft u een ongunstige indruk van godsdienstige nauwgezetheid.

Oordeel nu zelf, wat zal de uitkomst zijn van het voeden van de verdorvenheid van onze natuur, die gedood moet worden? Alle bezwaren tegen zelfverloochening en tegen een nauw leven, spruiten voort uit verdorvenheid in onszelf en in anderen. "Want wij weten dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde". Geestelijke nauwgezetheid is in de hemel opgevoerd tot haar hoogste top. "En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt en gruwelijkheid doet en leugen spreekt, maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams". En toch zijn zij daar in volmaakte vrijheid. Waarom?

Omdat verdorvenheid daar is uitgebannen. Neem daarom aan, dat alle moeite die er is in een godsdienstige strengheid, niet te wijten is aan de godsdienst maar aan onszelf.

a. **De nauwgezetheid die de zuivere godsdienst eist, krast en scheurt op ons eigen verdorven hart.** Zij is gelijk de nauwe schoen die de ontstoken voet pijnigt, zodat men hem niet kan verdragen, ofschoon hij gemakkelijk zat toen de voet gezond was. Ofschoon wij het niet lang onder water zouden uithouden, voelt de vis er zich zeer behaaglijk in, want het is aangenaam aan haar natuur. Zo zal ook de heiligheid zijn voor een heilig hart. Nu, een koers van leven waarin de verdorvenheid van ons hart wordt onderdrukt, is noodzakelijk voor ons, zullen wij deel hebben aan de eeuwige zaligheid in Christus. Want de weg van lijden in Christus' leven en sterven, heeft Hij gelopen om de zaligheid voor ons te verwerven. "Maar die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden".

b. **De nauwgezetheid die de zuivere godsdienst eist, kan het niet eens worden met een verdorven zondige wereld. Zij kan ze niet verdragen.** De oprechten verwonderen zich dat er iemand zich in kan thuis gevoelen, en zij zijn geneigd anderen er over te bestraffen. De wereld kan ook de oprechten niet begrijpen. "Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en u lasteren". Geen wonder dat de stem der oprechten de oren van de boosdoener schuurt, want hij zegt hem zijn oordeel aan.

En zo spreken de Godzaligen door hun nauwe en precieze wandel het vonnis uit over de goddelozen. Maar waarom zouden wij er op uit zijn de wereld die in het boze ligt, te behagen, in dingen die hen zullen doen verzinken in verderf en ondergang? Of waarom zouden wij zoeken te wandelen met hen, met wie wij niet zouden wensen gerekend te worden op het einde van de reis?

De grootste moeilijkheid tot een nauwgezette wandel, is, om er eerst een begin mee te maken. Het is met de godsdienst als met andere nuttige en profijtelijke aangelegenheden, als handel of andere beroepen. Men ontmoet de grootste moeilijkheden in het begin. Daarna wordt het gemakkelijker omdat men er in geoefend wordt.

De ervaring van sommigen schijnt dit tegen te spreken. Het is reeds een hele tijd geleden dat zij begonnen, en het is heden voor hen nog even moeilijk als in het begin. Wat is de oorzaak daarvan? U blijft in het begin steken, omdat u uzelf niet voldoende inspant, en u niet voldoende bij uw werk houdt. Het gaat met u als met schoolkinderen, die nu en dan worden thuisgehouden, omdat het leren een voortdurende kwelling voor hen is. Maar voor hen die volharden wordt het langzamerhand gemakkelijker. "Mijn zoon, zo gij mijn redenen aanneemt en mijn geboden bij u weglegt, dan zult gij de vreze des Heeren verstaan en zult de kennis Gods vinden". Wees daarom vastbesloten, standvastig en volhardende.

Wilt u een keus doen omtrent uw eeuwige staat, wilt u dan een nauwe weg kiezen en een nauwgezet leven, of wilt u een wijde en vrolijke weg kiezen met de mensen die meer los leven? Het is ongetwijfeld de taal van elk hart: "Mijn ziel sterve de dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne". Indien dit ook uw wens is, leef dan met hen, en wandel met hen. Indien u hun einde wenst, leg dan af alle uw vooroordelen tegen hun weg, waarin zij wandelen. Indien u een afschrik hebt van het uiteinde van hen die los wandelen, en toch hun weg wilt kiezen, zo zult u ten laatste moeten erkennen dat uw oordeel rechtvaardig is. Als u naar het oosten wilt gaan, moet u niet reizen met een gezelschap dat naar het westen gaat.

Een nauwgezette wandel is de enige koers welke u moet houden, zo u naar de hemel wilt reizen. Een losse wandel zal de mens naar het verderf leiden. De tekst is zeer beslist en laat geen uitzondering toe voor groten of kleinen, rijk of arm, jong of oud. Er is niemand die niet op de een of andere tijd in de engte zal komen. Het is onmogelijk, dat iemand altijd in vrijheid zal wandelen. Doe dan uw keus of u in het nauw gebracht wilt worden vóór of na uw dood, in de tijd of in de eeuwigheid.

Indien gij u inbeeldt dat sommigen verre waren van een nauwgezet leven, en ten laatste toch naar de hemel zijn gegaan, bedenk dan dat zij tot berouw gebracht zijn over hun afkeer van de nauwe weg. En wilt u het voorbeeld volgen van hen, die bitter berouw hebben gehad over hun versmiden van de nauwe weg? Als u hun voorbeeld wilt volgen, moet u hen ook volgen in hun berouw, daar u anders verloren gaat.

Het is een wijze koers, tot berouw te komen, en afstand te doen van een weg waarvan gij u bekeren moet, daar u anders zult omkomen. Ik bid u, bedenk dat berouw u nu lichter zal vallen, dan op de rand van de eeuwigheid. Het is ook veiliger nu tot berouw te komen, want het is iets dat slechts zelden gezien wordt in het einde van de dag.

TOEPASSING

Ik wens u enige besturingen te geven, en ik zal daartoe twee zaken voorstellen.

Eerste besturing.

1. Stel gedurig voor u de dood van Christus, tot uw rechtvaardigmaking en tot uw verzoening met God, tot verlossing van de vloek en van de eeuwige toorn. Vlucht tot dat einde tot de bedekking die in Christus' bloed te vinden is. Neem daarheen uw toevlucht door het geloof. Daarbuiten kunnen mensen wel burgerlijkheid bereiken, de zedenmeesters kunnen komen tot beoefening van deugd, zij die zich aan de letter der wet houden kunnen een vorm van Godzaligheid vertonen, maar geen ware geestelijke nauwgezetheid, niet meer dan de vervloekte vijgenboom ooit meer vruchten kan voortbrengen.

2. Stel gedurig voor u het leven van Christus in de wereld als de regel, de reden en de schoonheid van een nauwgezet leven. Iedere christen behoorde zich gedurig voor ogen te stellen het leven van Christus, om daarop dikwijls te zien.

Want het is:

(1) De regel van een nauwe wandel, want het is het voorbeeld, de afbeelding van wat wij in ons leven hebben op te volgen. Het leven van Christus was de volmaakte schets van een nauwe wandel. De meest voorbeeldige heiligen hebben stappen buiten de weg gedaan. IJdele mensen doen daden van nauwgezetheid, welke niet overeenkomstig het voorbeeld zijn, daar zij niets anders zijn dan vruchten van hun blind en hoogmoedig hart. Maar in het voorbeeld van Christus hebben wij een volmaakte afbeelding van een nauwgezet leven. In Hem zien wij welke wandel wezenlijk Gode welbehaaglijk is, in zoverre wij in Hem God zien, die Zelf mens geworden is. Daar Hij daartoe is afgedaald, zullen wij dan het oog niet op Hem slaan?

(2) Het is de reden van een nauwe wandel. Wij hebben in de wet het goddelijk gezag, de roeping en het gebod tot een nauw en precies leven. In het leven van Christus vinden wij dat gezag aangedrongen door Zijn eigen voorbeeld, hetwelk ons te krachtiger verplicht tot gehoorzaamheid. Het voorbeeld van de meerderen is een versterking van de wet, die de minderen verbindt tot gelijkvormigheid. Onze Heere Jezus

Christus is de allerhoogste God, zowel als Hij mens is. En toen Hij mens werd, was Hij Godvruchtig nauwgezet. Zekerlijk, om die reden behoren wij het ook te zijn.

(3) De godsvrucht van Christus is de schoonheid van een nauwe wandel. Hoe krachtig is deze aansporing tot een nauwgezet leven. "Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen; en wandel in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk". **Er is geen zo krachtig middel ter bestrijding van vooroordelen tegen een nauwgezette wandel, als de gelovige beschouwing van de dood van Christus.** Of is het misschien mogelijk dat het gelovig gezicht op Christus' dood ons onverschillig zou laten of afkerig zou maken van het leven van Christus? Zeker niet. "Want de liefde van Christus dringt ons; als die dit oordelen dat, indien één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is". Laat uw consciëntie besprengd worden met Zijn bloed, en uw hart zal gehecht zijn aan een nauwgezette dienst van God. Maar helaas! het is gemis van geloof in Zijn dood, dat ons zo onverschillig maakt omtrent de navolging van Hem in Zijn leven van nauwgezette dienst aan God.

Tweede besturing.

Indien u ooit uw wandel recht wilt richten naar de andere wereld, zo moet u in de eerste plaats waarlijk bekeerd zijn. Bij het ingaan door de enge poort moet u bevonden worden bekeerd te zijn, door een werk van oprechte bekering, dat in u gewerkt is.

Laat mij u hiertoe vier beweegredenen geven.

Eerste beweegreden.

Overweeg de noodzakelijkheid van bekering tot God. Zij is absoluut noodzakelijk, volgens de verklaring van onze Zaligmaker: "Voorwaar zeg Ik u, indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan".

Ook de natuur van de zaak zelf leert u dit. Want hoe zal het mogelijk zijn in de nauwe weg met God te wandelen, zo u niet door de enge poort zijt binnengegaan, door ware bekering tot God? Dit is het begin van de wandel van een Christen, zonder welke het onmogelijk is enige voortgang te maken, of een gelukkig einde te bereiken.

Tweede beweegreden.

Het is bedrieglijk, te menen waarlijk godsdienstig te zijn, zonder ware bekering. Het is een ijdele waan, omdat het een tegenstrijdigheid is. Het is een bouwen op de aarde zonder fundament. Dat kan ten laatste niet goed aflopen. **Ware godsdienst is te wandelen in Christus, maar u moet eerst in Hem zijn.** "Gelijk gij dan Christus Jezus de Heere hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem".

Het is te wandelen in nieuwigheid des levens, maar daartoe moeten wij eerst nieuwe schepselen zijn.

Het is te wandelen met God, maar wij moeten eerst tot Hem bekeerd zijn.

Derde beweegreden.

Zonder bekering zal al uw godsdienst niet meer betekenen dan een vorm van Godzaligheid met verloochening van de kracht daarvan. Het zal slechts een lichaam zijn zonder ziel, en alle uw diensten zullen slechts een lichamelijke oefening wezen, en die is tot weinig nut. "God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid". Maar hoe kan dat geschieden zonder bekering? "Want wij zijn de besnijding, wij die God in de Geest dienen, en in Christus Jezus roemen en niet in het vlees betrouwen". Hoewel de muur schoon bepleisterd is, kan hij wankel zijn. Zo kan hij een mooie vertoning maken, gelijk een witgepleisterd graf.

Vierde beweegreden.

Het gemis van ware bekering is een oorsprong van afval. "Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn; maar dit is geschied opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn". Hoe velen bloeien voor een tijd schoon in de godsdienst, die in het laatst totaal verwelken? Zij geven hun naam aan Christus op, voorwendende dat zij afscheid van de wereld hebben genomen, maar daarna worden zij deserteurs, die zich naar des vijands kamp begeven. Waarom? Indien zij door oprechte bekering van de wereld waren uitgegaan, zo zouden zij nooit zijn teruggegaan. "Gij Heere, zult ze bewaren, Gij zult ze behoeden voor dit geslacht tot in eeuwigheid". Maar de bijl van bekerende genade kwam bij hen nooit tot de wortel van de boom, zodat, hoewel sommige takken van zonde afgehakt werden, bleef de wortel van bitterheid onaangetast, zodat hij weer begon uit te spruiten.

Om u te helpen, doe alle moeite om in uw hart diepe indrukken te ontvangen van het groot belang een goed fundament gelegd te hebben.

- Meen niet dat het genoeg is uw leven te veranderen, en de uitwendige mens te reinigen. Onthoud dat godsdienst is de verborgen mens des harten. Daarom moet de kracht van de natuurlijke vijandschap verbroken worden, en het hart moet in overeenstemming met de heilige wet worden gebracht, niet in sommige, maar in alle voorschriften. "Want dit is het verbond dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere; Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven; en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn".

Want dit alleen is de ware bekering, dat het hart tot God wederkeert, met een hartelijke overeenstemming met, en een volkomen onderwerping aan Zijn wil, zoals die is uitgedrukt in Zijn wet.

- Om die oorzaak moet u er naar staan de wet te kennen in haar geestelijkheid en in haar grote uitgebreidheid, en pas ze zeer nauw toe op de staat en toestand van uw eigen ziel. Hier begon Paulus' bekering. "En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, maar ik ben gestorven". Door deze middelen zult u overtuigd worden van de totale verdorvenheid van uw natuur, hart en leven. In welk een verzwelgende zee van schuld zijt u onder de vloek weggezonden. Dat mag u wel vervullen met vrees, droefheid en een angstige bekommring, welke weg u hebt te gaan om gered te worden.

- Zoek dan te ontdekken de belofte van het Evangelie in haar genoegzaamheid en gepastheid in uw toestand. Zoek Christus daarin te zien en zoek dat nauw toe te passen op uw eigen ziel. Want dit is die volkomen bekering: "Want de wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van een betere hoop, door welke wij tot God genaken". Door dit middel zult u verlicht worden in de kennis van Christus, als van een gepaste Zaligmaker. Hij heeft een volheid van genade in Zich, om die aan u mee te delen tot uw wedergeboorte, en een volheid van verdienste om uw schuld weg te nemen. Dat zal een geschikt middel zijn om een verlangen naar Hem in u op te wekken, en een hoop op genezing door Hem, en zó u tot Hem uit te drijven door geloof, en door Hem tot God.

DERDE PREEK

Bij een vorige gelegenheid hebben wij een verklaring gegeven van het "ingaan door de enge poort". Hier zullen wij spreken over de wijde poort. Zij die geen lust hebben om door de enge poort in te gaan, zullen een wijde poort kiezen en een brede weg, die tot het verderf leidt.

Hier zullen wij beschouwen:

- I. De wijde poort die open staat.
- II. De brede weg waartoe de wijde poort toegang geeft.
- III. Deze poort en weg leiden tot het verderf.

I. Wij zullen eerst beschouwen de wijde poort waardoor velen binnentreden.

Indien er geen andere dan de enge poort was op de weg naar de eeuwigheid, dan behoefde niemand bevreesd te zijn een verkeerde weg te kiezen, want allen zouden langs die ene weg moeten reizen. Dit zou het geval geweest zijn indien er in de andere wereld niets anders was dan gelukzaligheid. Maar er is een ander deel in die wereld, een hel zowel als een hemel. En zo is er een poort zowel tot de rampzaligheid als tot de gelukzaligheid. Nu, de eerste is de wijde poort, waarvoor wij gewaarschuwd worden, daar zij leidt tot het verderf.

Wij hebben in een vorige preek gezegd dat de enge poort de ingang is tot een loop van Godzaligheid, maar de wijde is een ingang tot een loop van goddeloosheid, daar zij die daardoor binnentreden betonen goddeloos te zijn. Zo zetten velen hun aangezicht naar de hel en begeven zich op de weg naar het land van duisternis. Dan zijn zij op een weg waarvan het einde verderf zal zijn, en dat komt spoedig en onverwacht.

Deze wijde poort is de poort van de verdorven natuurlijke neiging van het hart. Deze poort begint zich te openen in de dageraad van ons leven en van ons verstand, en opent zich hoe langer hoe meer in ons opgroeien. Onze eerste blikken in de wereld zijn geheim en bedekt, maar wij kunnen in ons zelf gewaar worden dat wij overhellen naar de verkeerde kant, in een afkeer van het goede en een neiging tot het kwade. "Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God". Dat is de natuurlijke neiging van het hart, welke zich reeds vertoont in wat wij noemen de onschuldige zuigeling. Deze verkeerdheid openbaart zich hoe langer hoe meer in de verschillende perioden van kindsheid, jeugd en volle wasdom.

Deze poort is opengezet door Adams val. Toen hij het eerste verbond verbrak, werd de poort tot het verderf geopend, voor hem en zijn ganse nageslacht. En het mensdom vliegt van nature deze poort binnen, zonder te bedenken waartoe zij leidt. Nu, er zou nooit een andere poort naar de eeuwigheid geopend zijn geworden, zo niet Jezus Christus door Zijn lijden, leven en dood, ze had opengesteld.

De wijde poort heeft twee deuren, welke beide wijd openstaan.

De ene is geopend naar het schepsel, van God af. De andere is wijd geopend naar de zonde en voert de mens weg van de heiligheid die God in Zijn wet heeft uitgedrukt.

1. Aan de ene kant is een wijdgeopende deur, die ons heenleidt naar het schepsel en ons afleidt van God. Dit is de weg, waarheen de natuurlijke neiging van het hart overhelt. Toen God de mens schiep gaf Hij hem een hart dat op Hemzelf gezet was, als zijn rust en gelukzaligheid. "God heeft de mens recht gemaakt", zonder enige begeerte naar het schepsel, dan alleen in God en voor God. Het goede in het schepsel is slechts een cijfer dat niets betekent, zo wij daardoor het goede in God niet vinden. Maar satan stelde in de eerste verzoeking het schepsel voor, gescheiden van God en tegenover Hem. Ofschoon het schepsel niets was dan louter ledigheid, blies de duivel het op met wind uit de hel, zodat het scheen te zijn een plaats van rust voor het hart. Zo bedroog hij onze voorouders, door ze te overreden daarin hun rust te zoeken. Zo werd de eerste deur geopend, en zij heeft voor het mensdom opengestaan tot op deze dag.

Ten eerste, zeg ik u, dat deze poort wijd openstaat als een toegang tot het schepsel, het ijdele en ledige schepsel, Zoals de beesten neigen naar de aarde, de vogels naar de lucht en de vissen naar het water, zo neigt de gevallen mens naar het schepsel, naar het stof. Hij kent van nature geen ander geluk, hij verlangt geen ander en hij kan niet begrijpen hoe er een ander kan wezen. Zijn natuur zoekt het hier, evenals een kind zoekt om het voedsel van de moeder. Dit is een brede deur, die wijd geopend is, omdat de verlangens van het hart onbegrensd zijn, de verscheidenheid van de schepselen roept om er een proef mee te nemen, en omdat bij alles het hart niet voldaan of bevredigd wordt.

Het wijde, hongerige hart dat zonder God leeft, en de wijde wereld vol van ijdelheid en leugens, stellen de deur van de natuurlijke neiging tot het schepsel zeer wijd open.

Ten tweede, opent deze deur een weg van God vandaan. "Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos en ongelovig hart, om af te wijken van de levende God". Het hart dat zich wendt tot het stof om rust en geluk, kan niet anders, dan zich afwenden van God. "Niemand kan twee heren dienen". Het hart van de natuurlijke mens dat vriendschap onderhoudt met de wereld., verklaart zijn vijandschap tegen God. "Weet gij niet dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is?". **De kinderen der mensen, die uitgaan in de wereld en hun aangezicht naar de wereld wenden, die keren hun rug naar God toe.** Zij kennen Hem niet, en zij begeren Hem niet. Het is een raadsel voor hen, hoe de verlustiging in God een mens gelukkig kan maken. Zij zijn geneigd te menen dat het slechts een inbeelding is. Zo is de natuurlijke neiging van het hart naar aardse dingen die éne deur van de wijde poort.

Tegenwerping: Hoe kan de neiging van het hart tot het schepsel beschouwd worden als een deur van de poort tot de hel, daar toch alle schepsel Gods goed is, en ons toegestaan is er van te genieten, en een verlangen daarnaar geoorloofd is en in verscheidene gevallen uitdrukkelijk van ons geëist wordt?

Ik antwoord dat de geschapene dingen op tweeërlei wijze kunnen beschouwd worden.

1. Ten eerste, zoals zij zijn in zichzelf, afgescheiden van God.
2. Ten tweede, zoals zij zijn in God en voor Hem.

Op de eerste wijze gezien is het geschapene slechts een bron en fontein waarheen wij gaan om te drinken tot onze voldoening. Maar op de tweede wijze beschouwd zijn de geschapene dingen gelijk een stroom die van God afdaalt en tot Hem wederkeert. Nu, indien wij de schepselen zó beschouwen, dan noemen wij het vermaak dat wij er in vinden, niet een deur van de wijde poort. Maar het is juist het tegenovergestelde, waar het natuurlijk hart naar smacht, want dat is gesteld op de schepselen zonder opzicht op God. Het natuurlijk hart ziet van God af, op het schepsel, terwijl wij door de geschapene dingen behoren te worden opgeleid tot God, de Bron van alle zegeningen. De koers van hen die zijn ingegaan door de wijde poort is, te jagen naar, en **voldoening te vinden in het schepsel, in plaats van door het geschapene tot God opgeleid te worden.**

Wij hebben hier de volgende dingen te beschouwen.

1. De begeerte naar aardse dingen, afgescheiden van God, openbaart zichzelf duidelijk in een goddeloos versmaden of in een verbannen van God uit ons hart. Men mag ongetwijfeld op een geoorloofde wijze verlangen naar gezondheid, welvaart, vrienden en betrekkingen en dergelijke dingen. Maar dat moet plaats hebben in God, in Zijn vreze en naar de regel van Zijn Woord. Het schepsel mag niet het eerste zijn in onze begeerte, maar het moet ons te doen zijn om Gods gunst in hetgeen ons gegeven wordt. Maar de mens in het algemeen zoekt God niet in deze dingen. Er zijn velen die belijden dat men God moet erkennen, en die in

het gebruik van geschapen dingen tonen dat zij God ter zijde stellen, opdat zij niet belemmerd worden in hun verlangen naar of in het genieten van tijdelijke dingen. Dit is een klaar bewijs dat men naar aardse dingen staat, afgescheiden van God.

2. De begeerte naar geschapen dingen voor onszelf en niet voor God, openbaart zich hierin dat men er niet naar verlangt om ze te ontvangen of te gebruiken tot eer van God, maar alleen om er zichzelf mee te vermaken. In 1 Korinthe 10 : 31 wordt tot ons gezegd: "Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doe het alles ter ere Gods". Het is enkel en alleen iets in het schepsel zelf, en niet iets in God, dat er iemand misbruik van doet maken. Nu, het is een leven in geestelijke afgoderij, en in een verlagen van de ziel, wanneer men naar aardse dingen verlangt alleen om het schepsel zelf. Daarbij komt dat zó'n gesteldheid de weg naar de zonde wijd opent, en de mens afkeert van de heiligheid die God in de wet eist. "De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder af; de leugensprekers dolen van moeders buik aan". **Toen God de mens schiep, legde Hij in zijn hart een lust tot heiligheid. Daardoor was God zelf de rust van zijn hart, en Hij was zijn deel, en Zijn heilige wil en wet was het richtsnoer van zijn wandel.** Maar toen het hart van de mens afviel van zijn rust in God tot het goddeloos najagen van het schepsel, werd het juk van gehoorzaamheid afgeworpen. Daarom is de natuurlijke geneigdheid van de mens wijd geopend tot de zonde, en afgekeerd van de heiligheid van Gods wet.

Ten eerste, tot zonde. "Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen?". De smaak is geheel bedorven, zodat alleen de zonde naar de smaak is van de natuurlijke mensen.

Aan de ene kant gaan zij tot de droge borsten van het schepsel, en aan de andere kant zoeken zij het bij de bezoedelde borsten van hun verdorven begeerlijkheden.

Deze verdorven lusten als zo vele broedsels van de hel, die in het vleselijke hart worden uitgebreed, openen hun mond wijd, en roepen: "Geeft, geeft!" Niets kan hen voldoen dan de modderpoelen van zonde, die voor hun natuur aangenaam zijn.

Ten tweede. De natuurlijke mens leeft ver af van de heiligheid, die door God in Zijn wet geëist wordt. Er is niet alleen een zorgeloosheid en onverschilligheid omtrent heiligheid, maar de natuurlijke mens heeft er een afkeer van, zoals een ongetemde os heeft van het juk. Dat is de oorzaak dat een heilige wandel en geestelijke oefeningen een zware last zijn voor het natuurlijke, verdorven hart. Het vleselijke hart bemint zondige vrijheid, en haat het heilig gebod, hetwelk een belemmering voor hem is.

En indien de mens in bepaalde mate toegekeerd is, dan brengt hij slechts lichamelijke oefening te voorschijn, want het hart is er niet in. Dit is ook een brede, wijdgeopende deur. De verdorvenheid van de menselijke natuur is een onpeilbare put, waar geen vullen aan is. De zondaar kan zich tot walgens toe overladen, maar nooit verzadigd of voldaan worden. De weg der zonde, als zijnde de weg van afwijken en dwalen, heeft geen einde. De ene verkeerde stap leidt tot de andere, en opent de weg voor nieuwe ongerechtigheden. Zo ziet u de wijde poort, die open staat voor alle kinderen van de gevallen Adam. Zij allen zijn genegen om daardoor binnen te gaan.

Wij zullen nu dit binnentreden beschouwen.

Het ingaan door deze wijde poort is het openen van de weg voor de verdorven, natuurlijke neiging van het hart. Het is niet een weerstaan, maar een toegeven aan de zonde. "Dat dan de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden van dat lichaam". Deze poort behoort gesloten te worden. De bittere fontein behoort onmiddellijk gestopt te worden, en het onkruid der verdorvenheid moet in de knop gedood worden. De mensen behoren dadelijk de oorlog tegen zichzelf te beginnen, in de doding van hun lusten. Maar in plaats daarvan beginnen zij de verdorven, natuurlijke neiging op te volgen.

1. Zij openen de weg voor de ijdelheid van hun gemoed. Zij vinden een rusteloos hart in zichzelf, en om de rust te verkrijgen begeven zij zich niet tot God, maar tot ijdele dingen. Het gemoed van de mens is van nature verblind, en hij jaagt naar alles wat dat verduisterde hart hem aanwijst om gelukkig en voldaan te worden. Het hart kiest de weg, waarin het ijdele gemoed de mens leidt. Zo worden de mensen verlok tot allerlei kwaad. Het ijdele gemoed wijst ons eerst een weg van voldoening in voedsel, daarna in mooie kleren, daarna in vrolijkheid en darterheid.

Wanneer wij opgroeien opent het een wijd veld van genoegens, voordelen en eer. Hier dwalen de mensen als in een woestijn, zoekende rust, denkende die te vinden in deze of die ijdelheid, maar gedurig worden zij teleurgesteld.

Maar na elke teleurstelling heeft het ijdele hart een nieuwe ijdelheid die aan ons voorgesteld wordt, en wij gaan er op af met nieuwe hoop op voldoening. "Gij zijt vermoeid door uw grote reis, maar gij zegt niet: Het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer hand gevonden, daarom wordt gij niet ziek".

2. Ze opent de weg voor de verkeerde neiging van het hart naar de zonde, en tegen de weg van heiligheid. "Daar is niemand die verstandig is, daar eis niemand die God zoekt, allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden, daar is niemand die goed doet, daar is ook niet tot één toe" Romeinen. De begeerlijkheden brengen het hart in beweging en zij komen met haar eisen. In plaats van ze af te sterven gaan zij ze voeden en voldoen.

Zo breken zij door de omheining van de goddelijke wet, en betreden des duivels grond. Zij verzuimen hun plicht jegens God, en bedrijven zonde tegen Hem, in vereniging met hun natuurlijke neiging. Dit is ook een duidelijk ingaan door de wijde poort.

Nu, er is een tweevoudig binnentreden door deze poort.

Ten eerste. Het ene binnentreden is meer verborgen en wordt niet zo zeer opgemerkt door de zondaar zelf. Zo zijn wij allen eens ingegaan door de wijde poort, zonder dat wij het weten. Maar het blijkt uit de uitspruitsels der verdorvenheid in de kindsheid. Dan komen zonde en verdorvenheid reeds aan de dag, vóór wij begrijpen wat wij doen.

Zo zijn wij reeds in dienst van zonde en satan, eer wij beseffen wat en wie zij zijn. Waar geen moeite wordt gedaan om deze vroege uitspruitsels door een goede opvoeding in te tomen, daar groeien zij zo krachtig op, dat zij naderhand gewoonlijk niet bedwongen kunnen worden. "De roede en de bestraffing geeft wijsheid; maar een kind dat aan zichzelf overgelaten is, beschaamt zijn moeder".

Ten tweede. Een ander binnentreden is meer vrijwillig en uit eigen keus. Zo is het geval wanneer mensen tot de jaren van onderscheid gekomen zijn, en kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad, dat zij voor zich zien de enge poort van de dienst van God, en daarnaast de wijde poort van zonde en ijdelheid, en daar zij in hun natuur een voorliefde en neiging hebben naar de verkeerde kant, weigeren zij de enge poort te nemen en zij kiezen de wijde als de meest aangename voor hen.

Onder dezen kunnen wij drie soorten onderscheiden.

(1) Wij noemen eerst hen die de band van een goede opvoeding afwerpen, als iets waardoor zij zich belemmerd voelen. Zo gaan velen de brede weg op, om ten laatste in een land van verwoesting te komen. Het ouderlijk bestuur is de eerste regering waaronder God ons plaatst. Waar in de Spreuken de jonge mensen worden aangesproken, opdat zij wetenschap en verstand zullen krijgen, is de eerste vermaning: "Mijn zoon, hoor de tucht uws vaders en verlaat de leer uwer moeder niet". Hoe gevaarlijk moet het dan zijn de goede opvoeding te ontlopen vóór men het ouderlijk huis verlaat, of wanneer men niet wil luisteren, ook de indrukken die een ernstige opvoeding nagelaten hebben, weg te zondigen. Wie zich daaraan schuldig maken, doen dit in vereniging met hun verdorven, natuurlijke neiging, opdat zij zich vrij kunnen uitleven.

(2) Ten tweede noemen wij hen die zich in verkeerd gezelschap begeven. De tweede vermaning in het Spreukenboek heeft daarop betrekking: "Mijn zoon, indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet". Wij zijn zo gereed om ons aan te passen aan het gezelschap dat wij kiezen, bijzonder wanneer het slecht is, dat wij, wanneer wij ons daarbij hebben gevoegd, kunnen worden gerekend onder hen die ingegaan zijn door de wijde poort. Waarom zou iemand hun gezelschap kiezen, wanneer hij niet met zijn hart besloten had met hen te gaan?

(3) De derde soort zijn de afvalligen van een belijdenis en van een vorm van godsdienst. Wanneer iemand gedurende enige tijd veel belovende tekenen gegeven heeft van een godsdienstige gezindheid, zo is het een droevig verschijnsel, wanneer hij alles afwerpt, en openbaar de weg van de goddeloze wereld ingaat. "Zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in Hem geen behagen". Een overheersende zonde kan de strik zijn die een mens tot afval leidt. Zó'n zonde maakt de ingang tot de wijde poort zeer gemakkelijk, en krijgt licht de overhand om ons op de brede weg te brengen.

II. Wij zullen de brede weg waarop men komt door de wijde poort, beschouwen.

In overeenstemming met hetgeen wij gezegd hebben van de poort, is de brede weg die er op volgt, de weg die aangenaam is voor het natuurlijk hart. "Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, en sloeg ze; Ik verborg Mij en was verbolgen; evenwel gingen zij afkerig henen in de weg huns harten". Zo'n hart dat van nature een verdorven hart is, opent de weg tot ongodsdienstigheid en tot allerlei zonde. Zo spoedig als iemand de poort van de verdorven, natuurlijke neiging is ingegaan, is hij op de brede weg, de weg van zijn eigen hart. Hier zullen wij aantonen, dat de weg van iemands hart of van zijn eigen natuurlijke verdorvenheid, inderdaad de brede weg is. Dit blijkt uit verschillende verschijnselen.

Ten eerste. Het blijkt uit de drang naar het kwade, die aan het hart des mensen eigen is geworden door de val van Adam. Wat ook ijdele en onwetende mensen mogen spreken over waardigheid van de menselijke natuur, zo is nochtans het getuigenis dat God geeft van het hart des mensen geheel anders. "Arglistig is het

hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen?". **Onze Zaligmaker stelt ons hart voor als een verontreinigde fontein, en het was de val van Adam die het verontreinigde.** Daarom moet de weg waartoe het ons leidt de brede weg tot verwoesting zijn. Dit is de uitspraak van Gods Woord: "Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg".

1. Er is in de mens een weg zwerven van God af, hoewel Hij, toen wij in de staat der onschuld stonden, ons voorname einde was. **Het hart des mensen heeft niet alleen zijn rust in God verlaten, maar het is nu vervuld van natuurlijke vijandschap tegen Hem. Het hart heeft een afkeer van Gods natuur die heilig is en van Zijn wet, die een afschrift van Zijn heiligheid is.** Er is een volslagen tegenstrijdigheid in de natuur van de mens, tegen de natuur van God, en in zijn wil tegen de wil van God. "Daarom zeggen zij tot God: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust".

2. De natuurlijke mens zoekt naar het aardse als naar het voornaamste goed, in plaats van naar God. Vandaar spreekt de natuurlijke stem van het hart des mensen: "Wie zal ons het goede doen zien?". Toen Adam van God afviel wendde hij zich tot het stof, om daarin bevrediging te vinden, welke hij in God had moeten zoeken. Zo zijn wij verlaten, en nu zoekt onze natuur voldoening in een verkeerde weg, zolang wij niet door genade krachtdadig tot God bekeerd worden.

3. Een ander verschijnsel is dat wij een afkeer hebben van het goede, zoals een ongetemde os heeft van het juk. Het is een moeite voor de natuurlijke mens het juk van Christus aan te nemen. "Want Israël is onbandig als een onbandige koe". Een slaafse vrees voor straf, en een valse hoop op beloning, zijn de voornaamste dingen die mensen tot hun plicht kunnen drijven. Indien het hart van een natuurlijk mens vrij gelaten werd in zijn keus, en zo het deze uitwendige dingen niet op het oog had, zo zou het nooit het juk van Christus op zich nemen.

4. Er is een geneigdheid tot het kwade in de mens. "Mijn volk blijft hangen aan de afkering van Mij, zij roepen het wel tot de Allerhoogste, maar niet één verhoogt Hem". De voorliefde van het hart gaat in die richting, zodat het 't eerst is wat de mensen kiezen. "De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder af; de leugensprekers dolen van moeders buik aan". Niemand heeft nodig de weg der zonde te leren. Laat hen aan hun eigen keus en zij zullen zó natuurlijk de weg der zonde inslaan, als water dat naar beneden loopt en vuursprankels die opwaarts vliegen. Wie kan er aan twifelen of de weg van het hart de brede weg is?

Ten tweede. Dat de weg van het natuurlijk hart de brede weg is, blijkt uit de noodzakelijkheid van wedergeboorte welke absoluut en algemeen is. "Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien". **Een mens moet een nieuw schepsel geworden zijn, eer hij goede werken kan doen. Hij moet door geloof met Christus verenigd zijn, eer hij tot eer van God kan leven.** "Zonder Mij kunt gij niets doen". De wedergeboorte is noodzakelijk wegens de totale verdorvenheid van onze natuur, waardoor wij onbekwaam zijn tot enig goed. "Wat uit het vlees geboren is dat is vlees". Daaruit blijkt, dat de weg van het vleser hart de brede weg is, want wat geheel verdorven is, kan niet anders dan verdorven vruchten dragen. Die natuur die vernieuwd moet worden, eer zij goed kan doen, kan niet anders dan de verkeerde weg gaan, zolang die niet vernieuwd is.

Ten derde. Het blijkt uit de moeilijkheid die er is in het bekeren van zondaars tot God. "Kan de Moorman zijn huid veranderen of de luipaard zijn vlekken?". "Zo zult gij lieden ook goed kunnen doen, die geleerd zijt kwaad te doen". De bekering van een zondaar is een grote moeilijkheid. Weldaden kunnen het niet doen, zo min als oordelen. De zondaar zal de goedheid Gods vertrappen die hem tot bekering mocht leiden, en hij wil in de zonde doorgaan, ofschoon de vlammen van toorn hem in het aangezicht slaan. Een prediker die uit de dood opstond zou geen zondaar kunnen bekeren. Alleen de onweerstaanbare kracht van genade die het hart verandert kan het doen. Alle deze dingen zeggen ons, dat de weg die het natuurlijk hart gaat, de brede weg is.

III. Wij zullen nu de verschillende banen en gangen beschouwen, die op de brede weg, die tot het verderf leidt, gevonden worden. Die weg is zó breed, dat wij niet kunnen handelen over alle bijzondere paden die in die weg zijn. In het algemeen zijn er twee delen in, namelijk een pad van ijdelheid en een pad van begeerlijkheid. Zo spoedig als iemand door de wijde poort van de natuurlijke geneigdheid die naar het schepsel, naar het stof, uitgaat, van God af, binnengetreten is, zo is hij op de weg van ijdelheid, een breed en ruim pad naar het verderf. Hij begint daar een lichtzinnig, dwaas leven, een koers van ijdelheid in zijn wandel. De meeste mensen gaan op deze weg, ja allen, uitgezonderd zij die wedergeboren zijn.

1. Het is een weg die de mens verder van God af leidt. Hij gaat dan met de verloren zoon, en reist naar een ver land. Elke stap op deze weg is een stap verder van God af. Hoe ouder hij op deze weg wordt, hoe groter de afstand tussen God en hem wordt. God en de zondaar scheiden op het punt van de aangeboren

verdorvenheid, en de zondaar die de weg van ijdelheid kiest, beweegt zich hoe langer hoe verder van God af.

2. Het is een weg waarin de mens zich tot de stoffelijke dingen wendt, als naar het voornaamste goed. Daar hij God verlaten heeft, zoekt hij het bij het ledige schepsel, en hij wil zichzelf geluk scheppen uit aardse dingen. Naar het voorbeeld van de gevallen Adam zoekt hij naar de verboden vrucht in plaats van naar God. In dit opzicht hebben wij aandacht te schenken aan vier dingen.

(1) De mens is gevoelig voor zijn gemis. "Wie zal ons het goede doen zien?". Hij is zich bewust dat hem iets ontbreekt. Er is een ledige ruimte in zijn hart, welke hij wil opvullen. Het kan niet anders zijn, daar hij God verloren heeft, en zonder Hem in de wereld is. God is een oneindig goed en bekwaam. om de onbegrensde verlangens van de ziel te vervullen. Dat verlangen van de ziel blijft, maar daar de natuurlijke mens God niet bezit, zoekt hij voldoening in stoffelijke dingen.

(2) Daar wij het gezicht op God, als zijnde des mensen zaligheid, verloren hebben, zo ziet de natuurlijke mens rond in de schepping en zoekt daar iets om zijn verlies te vergoeden. Hij zoekt om een hem passend gezelschap, daar hij voelt dat zijn ziel een geschikt gezelschap nodig heeft.

Nu, indien de mens die God verloren heeft, ook zijn ogen niet verloren had, zo zou hij zien dat er geen andere weg voor hem is, dan te zoeken om het zalig gezelschap van God weder deelachtig te worden. Maar zijn ogen zijn verduisterd in deze brede weg, zodat hij niet kan zien, hoe alleen God, zijn zaligheid, blijdschap en voldoening kan zijn. Het woord des Evangelies vertelt hem dit van God, en christenen vertellen het hem uit hun eigen bevinding. Maar hij kan het niet begrijpen, en daarom ziet hij ergens anders rond om het te vinden.

(3) Wanneer de mens buiten God uitziet en zoekt, vertoont de wereld zich schoon in zijn ogen. De wereld verschijnt in haar bont en opzichtig gewaad. Zij spreidt haar weelde op een afstand ten toon, en lokt de zondaar met al haar bekeringen, "de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens". De mens wordt daardoor verlokkt, en denkt dat wanneer hij die dingen mocht verkrijgen, het wèl met hem zou zijn. Hij ziet er op als een gepast bezit voor zijn hart, en hij hoopt het te verkrijgen. De satan is hier druk bezig om het plan voortgang te geven. Daartoe vertoont hij de wereld meest schoonschijnend, en hij ontvlamt het verlangen van de zondaar om haar te verkrijgen.

(4) De zondaar dus vervoerd zijnde, begint het hof te maken aan het schepsel om het geluk dat hij zoekt daardoor te verkrijgen. Aangezet door grote hoop, gaat hij in deze weg voort en loopt de voorwerpen van zijn verlangen na. Dit is de brede weg van ijdelheid, door Petrus genoemd "uw ijdele wandel", waarin de vleselijke mens eindeloos voort reist, tot óf de genade van God zijn ogen opent, óf anders dat hij in de hel zijn ogen opslaat, en ziet dat hij verloren is, omdat hij al zijn leven een bedrieglijke schaduw heeft nagejaagd.

TOEPASSING

Het najagen van stoffelijke dingen om er zijn hart aan te verpanden, wordt met inspanning van alle krachten begonnen en met ijver voortgezet.

1. De mens begint er reeds vroeg aan. Zo spoedig als de kinderen van de gevallen Adam beginnen te gevoelen dat zij iets missen, gaan zij uit in de wereld om daar te zoeken wat hun ontbreekt. Daar zij geen verlangen hebben naar God, gapen zij naar aardse dingen. Let maar op jonge kinderen, hoe zij gesteld zijn op dingen die naar hun smaak zijn, en die hun oog behagen, omdat hun begrip niet verder reikt. Welk een geweldige voldoening beloven zij zichzelf daarvan! En als zij opgroeien, en de wereld opent zich voor hen, en vertoont zijn bedrieglijke glans aan hen, hoe groeit dan hun verlangen en hoe vermeerderen hun pogingen om er veel van te verkrijgen. Zo neemt hun jagen naar aardse dingen toe, naarmate zij ouder worden.

2. Zij volharden in het zoeken van de dingen die beneden zijn, en zij laten geen tijd verloren gaan om stoffelijke dingen na te jagen. Zij zijn ijverig bezig in het najagen van hun doel, en indien het hun niet gelukt zo is dat geen gevolg van traagheid. Zij staan vroeg en laat aan de deur van de wereld en haar begeerlijkheden. Welke teleurstellingen zij ook ondervinden, hun begeerte blijft dezelfde, en zij gaan niet uit naar een andere bron om hun geluk te zoeken.

3. De natuurlijke mens jaagt met vurigheid naar stoffelijke dingen. Hij is niet onverschillig of hij het krijgt of niet, maar zij spannen zich ten uiterste in. Hun hele hart is er op gezet. Alle bekwaamheden die zij hebben worden in het werk gesteld. Zij nemen grote moeiten op zich en zij verbeuzelen hun tijd niet, maar zij arbeiden hard om hun doel te bereiken. Niettegenstaande alle zwaarigheden werken zij, tot zij er bij neervallen. Zij zijn steenhouders en gelijk aan hen die rotsen met houwelen bewerken, tot het vuur hen in het aangezicht slaat.

4. Zij gaan hier in door, tot God van de hemel ze doet stilstaan, of ze neervelt. Dit geschiedt uit ontferming, wanneer God hun toont waarin zij dwaalden en hen tot God in Christus terugbrengt, om hun rust in Hem te zoeken. Anders geschiedt het in toorn, wanneer zij worden weggenomen door de dood en hun hoop bij de wortel wordt afgehakt.

Merkt op dat de brede weg, een weg van ijdelheid is.

1. Het is een bedrieglijke weg. Hij wordt gekozen door blinde, onwetende mensen. Op deze weg wordt aan het hart in plaats van iets wezenlijks, een weinig dode stof aangeboden, hetwelk niet bekwaam is te geven wat het belooft. De mens verwacht er iets van, wat er niet in is. Men bijt er in, maar de haak is verborgen en deze voert de mens naar de ondergang. "Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking en in de strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang". Zo wordt de mens de oorzaak van zijn eigen smart en verderf.

2. Het is een schadelijke weg. Daarop wordt een leven doorgebracht om dingen van geen waarde, en in het einde blijkt dat er geen blijvend voordeel behaald is. Zo vermoeien mensen die op de brede weg lopen zichzelf om iets wat niets is. Zij zijn gelijk kinderen die op een zonnige dag draven om vlinders te vangen. De meeste ontgaan hen, en de mooie gekleurde vleugels van die zij vangen wordt tot poeder tussen hun vingers.

Nogmaals, het is een schadelijke weg.

(1.) Zij **missen daarin het grote doel dat God aan de mens voorstelt, namelijk Zijn heerlijkheid**. In plaats van tot Zijn eer te leven, leven zij tot Zijn oneer, daar zij het schepsel kiezen boven de Schepper, en in plaats van Hem stellen zij het stof als hun hoogste goed. Dat moet een ledig en ijdel leven zijn, wanneer daarin niet het voornamelijk einde waartoe het gegeven is, bereikt wordt. Wat kan men dan anders verwachten dan het oordeel over de ontrouwe dienstknecht?

(2.) In die weg missen zij het doel dat zij zichzelf voorgesteld hebben, namelijk geluk of rust voor hun hart. Dit is wat zij al hun dagen zoeken, maar op geen enkele dag van hun leven en ook in hun laatste dag niet bereiken. Het is ook niet mogelijk dat zij het in die weg bereiken, want het is de weg van de ijdelheid. Is het geen ijdel leven, wanneer men teleurgesteld moet sterven, daar men niet gevonden heeft hetgeen waarom men heel zijn leven voornamelijk gezocht heeft?

(3.) Het is een dwaas leven, waarin men een geheel leven doorbrengt, altijd bezig en niets doende, geen wezenlijk duurzaam goed zoekende, niets wat troost zal geven in het stervensuur, niets voor de betere wereld. **God heeft ons in deze wereld gezonden om bezig te zijn voor de eeuwigheid, om beproevingen te ondergaan op de weg naar een toekomstige wereld der zaligheid**. Maar mensen die op de brede weg lopen, vergeten hun voornaamste taak, en verbeuzelen de tijd. Zij gaan gaarne op zoek naar een of andere ijdelheid om hun gedachten af te leiden, alsof zij niets te doen hadden.

(4.) Het is een weg waarop geen rust gevonden wordt. Salomo spreekt van "een voortgedreven ijdelheid dergenen die de dood zoeken". Zo is het ganse leven van iemand op de brede weg. Er is geen rust voor het hart te vinden. Welke gemakkelikheden zij op die weg voor een tijd ook mogen vinden, rust voor het hart vinden zij er niet. Wanneer zij hun hoofd neerleggen om te rusten op een schijn genot, dan wordt het kussen spoedig weggetrokken. Of er zit een doorn of stekel in, zodat zij zich moeten omlaggen naar een andere ijdelheid, die spoedig blijkt even teleurstellend te zijn als de vorige. Zij zijn gelijk iemand in de top van een mast, zij vinden geen rust.

(5.) Ten laatste. **Het is een weg van eindeloos dwalen door herhaalde misrekeningen**. Hier zijn de mensen gelijk de mannen van Sodom bij het huis van Lot, geslagen met blindheid. Zij gaan er op uit om voldoening te vinden, overal grijpen zij er naar, maar zij vinden het nooit. Zij vermoeien zichzelf om de deur te vinden, maar alles tevergeefs. Daar is geen einde aan. Na duizend teleurstellingen proberen zij het met nieuw ijdel genot, en daarna nemen zij de proef met een ander.

Zo dolen de mensen rond in ijdelheden, totdat óf genade in hun hart wordt uitgestort en zij rust vinden in God, óf dat zij anders teleurgesteld sterven en in het graf verzinken.

VIERDE PREEK

In onze verhandeling over "de brede weg waarop wij komen door de wijde poort" hebben wij nog enkele dingen te zeggen. De zaak die wij nu hebben voor te stellen is deze: "De brede weg is de weg van onheiligheid en onreinheid".

Zodra de mens de wijde poort van zijn natuurlijke neiging naar de zonde is binnengetrepen leeft hij verwijderd van de heiligheid van God, die in Zijn wet is uitgedrukt en is hij op de weg van onreinheid die regelrecht naar het verderf leidt.

1. Het is een weg waarin de mens, die van nature snood is, nog snoder wordt en in het oog van God afkerig leeft van de heiligheid die in de wet is voorgeschreven. "Zij gaan voort van boosheid tot boosheid, maar Mij kennen zij niet, spreekt de Heere". **Hier wordt dadelijke zonde op de natuurlijke verdorvenheid gehoopt, een zondig leven toegevoegd aan een zondige natuur, en de natuurlijke verdorvenheid verspreid zich in hart, lippen en leven.** Hoe verder zij die weg ingaan, hoe verder zij verwijderd raken van alle goed.

2. **Het is een weg waarin zij zichzelf toelagen op de bevrediging van hun begeerlijkheden, in plaats van ze te doden.** Daar zij geen hart hebben voor de weg van heiligheid, zetten zij zichzelf om in de weg van zonde te lopen en gaan daarin voort ten koste van de eer van God, tot verwonding van hun eigen consciëntie, tot zij aan het einde van de weg in de put van het verderf vallen, indien zij zich niet bekeren. Hier moeten wij vier dingen opmerken.

(1.) Het hart des mensen is van nature gevuld met een menigte van zondige lusten die roepen om voldaan te worden. In het Woord wordt beschreven wat uit het hart voortkomt: "Kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand. Alle deze boze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen de mens". Indien deze dingen niet in de mens waren, zo zouden zij er niet uitkomen. **Zij worden uitgebroed in de verdorvenheid van onze natuur, en door invloed van de hel spreiden zij zich snel over ons uit.** Hun mond is wijd geopend om verzadiging te zoeken in alles wat voor hun natuur aangenaam is.

(2.) De zondaar doet zijn best om ze te voeden, in plaats van ze te laten sterven. Hij koestert ze, in plaats van ze uit te werpen. Dat voldoen aan de begeerlijkheden is een harde taak, de hardste die ooit iemand ter hand nam, want de lusten zijn een vuur dat gevoed wil worden en nooit zegt: Het is genoeg. **Begeerlijkheden mogen overladen worden, maar zij zullen nooit verzadigd zijn.** Zo is het een vermoeiende taak die de zondaar heeft. Waar Jakobus spreekt over de wellusten die in uwe leden strijd voeren, zegt hij: "Gij vecht en voert krijg, maar gij hebt niet, omdat gij niet bidt".

(3.) De mens levende binnen de grenzen van de wet, kan ze nooit voldoen. En geen wonder, want de wet is nooit bestemd geweest om ons te voldoen of om rust aan ons hart te geven. Zelfs in het paradijs kon alleen de genieting van God voldoening en rust geven aan de ziel. Het hart kan voldoening vinden door gebruikmaking van de genade die God schenkt aan de ziel waarin Hij woont. Maar ongeregelde lusten kunnen nooit een ziel bevredigen.

(4.) De zondaar breekt door de heg en komt in een veld dat buiten de grenzen van de heilige wet ligt. Dewijl hij daar niet vindt wat geoorloofd is, grijpt hij naar verboden vrucht. Zo keert zich de mens, die dwaalt in een weg van ijdelheid, gedurig tot de weg van snode lusten. Het is gelijk het hongerige beest op een kale weide, dat alles wat binnen de heg was, opgegeten heeft, en ten laatste door de heg heen breekt. Zo deed Dina, die uitliep in de weg van ijdelheid, en ten laatste in een put van onreinheid viel.

Er zijn twee dingen waardoor de zondige lusten onderhouden worden.

Ten eerste, het verlangen van het vlees om voldaan te worden. Hier is een poel van begeerlijkheden, welke genoemd wordt de besmetting van het vlees. De zondaar op de brede weg wentelt zich in dit slijk. Hierin worden gezien dronkaards, gulzigaards, hoereers, vuilsprekers, en alle wellustelingen, wier voorname toelag het is hun zinnelijke neiging op te volgen, terwijl zij hun ziel verwaarlozen. Uit hun gedrag moet men besluiten dat zij niets zijn dan levend vlees, en dat hun zielen zolang zij leven, niets anders zijn dan zout om hun lichaam voor de dood te bewaren.

Ten tweede, het verlangen van het verloren gemoed gaat uit naar de vervulling van de begeerlijkheden. Dit slijk wordt genoemd "de besmetting des geestes". Hier zijn eindeloze diepten van vijandschap tegen God, van haat en afkeer tegen ware heiligheid en reinheid, van ongeloof bij het horen van het evangelie, van hoogmoed en eigenliefde, van hebzucht en aardsgezindheid en ontelbare kwaden meer waaraan zondaren op de brede weg zich overgeven.

Deze twee eindigen in een viervoudig pad van de brede weg, en velen wandelen in die paden.

1. **Duistere onwetendheid, waarin niet weinigen rusten, tevreden zijnde zonder een behoorlijke kennis van de gronden van de godsdienst.** "Zij weten niets en verstaan niets, zij wandelen steeds in duisternis". Zij hebben geleerd te werken, maar niet te lezen. Indien zij wel lezen, zo vergeten zij het of zij maken er geen gebruik van. De verlangens van hun vlees en geest nemen hen geheel in beslag. Zij hebben nooit de kennis van God en Zijn wegen, en zij verlangen er ook niet naar. Zij zeggen tot God: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust". Zij weten dat die kennis hen zou belemmeren, in

die dingen die zij in duisternis uitvoeren, omdat zij het licht niet kunnen verdragen. "Want een iegelijk die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden". Maar helaas! zij bedenken niet dat het zal eindigen in de eeuwige duisternis.

2. Een ander pad van de brede weg is uitwendige zedelijkheid en gelijkvormigheid aan de letter van de Tien Geboden. Daardoor vertonen zij gepastheid in de burgermaatschappij, maar zij zijn geheel vervreemd van de dienst Gods, en zij hebben er zelfs geen gelijkenis van.

Zij zijn goede burenen, maar geen goede christenen. Zij zijn netjes bezig in de dingen van de wereld, maar zij zijn niet bezig in dingen van de andere wereld. Zij behartigen hun zaken van dit leven, maar zij vergeten het ene nodige. Hun voorname onderscheiding van anderen is gelegen in het zich onthouden van grove, openbare zonden. Zij zijn gelijk de Farizeeër: "Ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar". Zij schijnen er meer op uit te zijn God niet openlijk te beledigen, dan dat zij zoeken Hem te eren. Dit is ook een pad in de brede weg. "Want Ik zeg u, tenzij uw gerechtigheid overvloediger is dan der Schriftgeleerden en der Farizeeën, dat gij in het koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan".

3. Er is nog een ander pad in de brede weg. Zij die uitwendig leven in de plichten van de godsdienst, en toch vreemdelingen van het leven en van de kracht der waarheid blijven, wandelen op dat pad. Zij zijn de witgepleisterde graven gelijk, mensen die een nieuw leven aannemen, bij een oud hart. Het zijn dezulken die hun buitensporigheden verlaten hebben, maar nooit waarlijk bekeerd zijn. Zij, met al hun godsdienst, leven in de overheersende liefde tot zonde. Zij hebben altijd een beminde lust, in de plaats van God in Christus. Zij zijn gelijk aan zulke dieren, waarvan niets goeds is dan alleen hun huid. Vandaar zo vele afvalligen, die hun rug naar de godsdienst toekeren, en zich daarna schandelijk en goddeloos in hun leven tonen. Dezen vertonen zich in hun aangeboren kleur, en zij tonen daarmee wat zij waren eer zij hun masker hadden afgeworpen. Laten dezulken deze schriftwoorden overdenken: "Maar die zich neigen tot hun kromme wegen, die zal de Heere weg doen gaan met de werkers der ongerechtigheid". "De Heere zal hem afscheiden, en zijn deel zetten met de geveinsden; daar zal weinig zijn en knersing der tanden".

4. Dan is er nog de openbare goddeloosheid, waarin men des duivels merk op zijn voorhoofd draagt, daar men zichzelf loslaat in een openbare loop van schandelijke en gruwelijke misdaden. Dezen zijn het die hun zonden uitspreken gelijk Sodom, en ze niet verbergen, die zich vermaken in zichzelf te verontreinigen. Dezulken spreken honend over de voorschriften van godsdienst, matigheid en burgerlijkheid, die hen in hun loop zouden belemmeren. Zij spotten met zonde, en lopen opgewekt naar het verderf, als met trommel en fluit. Dit is zeker een brede baan in de brede weg. Zij die in deze baan lopen kunnen zichzelf niet bedriegen met een hoop op de hemel, want zij kunnen niet denken dat het een plaats is voor honden en zwijnen. Zo zij het wèl doen, zullen zij bedrogen uitkomen. "Maar buiten zullen zijn de honden, en de tovenaars en de hoereerders". Een goddeloos leven zal een ellendig einde hebben. "Dat u niemand verleide met ijdele woorden; want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid".

Nu, dit is de weg van gruwelijke zonde, waarin mensen zich walgelijk maken in de ogen Gods. Daardoor komen ze steeds meer onder een besmetting die voor haar natuur aangenaam is. Zo geeft een besmette ziel telkens meer bewijzen dat zij ongelijk is aan God. Hoe meer zondig, hoe meer ongelijkvormig aan de volmaaktheid Gods. Nu, God kan niet anders dan Zichzelf en Zijn eigen heiligheid liefhebben. Daarom kan Hij niet anders dan afkeer hebben van iets dat Hem ongelijkvormig is, en van alles dat zich tegen Hem stelt.

De ziel die ongelijkvormig aan God is geworden, haar schoonheid is ontsierd en zij is verfoeilijk geworden. Heiligheid is de heerlijkheid van de schoonheid van God. "Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid?". Daar God het hoogste voorbeeld is van alle volmaaktheid, zo moet heiligheid ook de schoonheid van de mens zijn. Bijgevolg moet zonde de misvorming van de ziel zijn.

Ten derde. Wij zullen de breedte van deze weg beschouwen, welke wij in twee dingen kunnen stellen.

1. In die weg is overvloedig ruimte voor reizigers die er op wandelen. Het ijdele en snode hart is een onpeilbare diepte, en de weg naar het verderf heeft een onmetelijke breedte. Zo heeft het verdorven hart ruimte om heen en weer te gaan, en te zwerven van de ene naar de andere zijde van de brede weg. Eindeloze gelegenheden tot ijdel genot presenteren zich daar, ontelbare zonden worden daar gevonden. "Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen?". Wie op die weg van de ene zonde verzadigd is, kan zich tot een andere begeven, en iedere lust van het snode hart kan daar vinden wat hem behaagt.

2. Op die weg is geen belemmering door muren of heggen. Het is de weg van wetteloze vrijheid. Men schudt daar alle dwang en beperking af, en men veroorlooft zich daar alle losbandigheid. De banden worden

daar verscheurd en de reizigers werpen de koorden af. Bijbelvoorschriften, uitspraken van de consciëntie, en inspraken van de Geest der heiligheid worden op die weg afgewezen, als dingen die hen zouden benauwen.

Daarom besluiten wij, dat het een weg is, waartoe men:

Ten eerste, gemakkelijk vervalt. Het is zó'n brede weg, dat het niet moeilijk is hem te vinden. Hoewel men zijn ogen sluit, en op goed geluk af gaat lopen, zo zal men hem niet mislopen, want het is de weg waarheen het natuurlijke hart zich wendt. Daarom is er zó'n grote moeilijkheid voor ons in gelegen om ons verre daarvan te houden.

Ten tweede. Het is gemakkelijk daarin te wandelen. Daar is volledige ruimte voor alle zondaren om er hun ijdele en snode neigingen uit te leven. Wanneer zij op die weg lopen hebben zij het voor de wind, en zij varen met de stroom mee, want hun natuurlijk hart wil in die weg gaan.

Ten derde. Het is niet gemakkelijk er af te komen. "Zal ook een Moorman zijn huid veranderen of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen die geleerd zijt kwaad te doen".

Velen schijnen voor zichzelf en voor anderen die weg voor een tijd te verlaten, maar zij nemen slechts een andere baan. Zij gaan van de ene baan van de brede weg tot een andere baan, zoals van goddeloosheid tot een uiterlijke vorm van godsdienst.

Wij zullen u aantonen dat de brede weg tot het verderf leidt. Wij willen u wijzen op de ernst van dit gevaar.

1. Het verderf is op het einde van deze weg, hoewel de reizigers er geen aandacht aan geven. "De gestolen wateren zijn zoet, en het verborgen brood is liefelijk; maar hij weet niet dat aldaar doden zijn, haar genoden zijn in de diepten der hel". Zo zeker als des hemels zaligheid aan het einde van de nauwe weg is, zo zeker zijn het verderf en eeuwige verwoesting aan het einde van de brede weg. Wat God zo heeft samengevoegd, kan niet gescheiden worden.

2. Hoe verder men die weg ingaat, hoe verder men afraakt van veiligheid, en hoe dichter men nadert tot zijn verwoesting. Voortgang op de brede weg brengt de mens steeds verder af van God, van heiligheid en van de zaligheid. "Het heil is verre van de goddelozen, want zij zoeken Uw inzettingen niet". Zij zijn ver af van de God van alle zaligheid, ver van de weg tot zaligheid en alzo ver van de zaligheid zelf.

Zij komen steeds dichter bij hun verwoesting.

3. Wanneer zij die weg houden, kunnen zij het verderf niet ontlopen. "Vernieling en ellendigheid is in hun wegen". "De goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe, alle Godvergetende heidenen". Zij zijn op weg naar hun ondergang. Zij gaan naar een verwoesting van hun welzijn, maar niet van hun zijn. Zij zullen niet verdelgd of vernietigd worden om een einde van hun bestaan te vinden, maar de genoegens van hun leven zullen verdwijnen en zij zullen naar het verderf gaan, zodat een eind gemaakt zal worden aan hun welzijn. Wat verstrooid wordt is daarmee niet vernietigd. **Vernietiging geschiedt in een ogenblik, maar hun verwoesting zal eeuwig duren.** Onder vernietiging verstaan wij iets tot rust brengen, maar zij zullen geen rust hebben, maar in de eeuwige pijn zijn. "De worm die niet sterft" moet een voorwerp hebben waarin hij leeft, en "het vuur dat niet uitgeblust wordt" is tot hun eeuwige smart ontstoken.

Bedenk dat de brede weg leidt tot het verderf, want:

1. Het wordt ons voortdurend in het Woord gezegd, God zelf sprak in den beginne: "Ten dage als gij daarvan eet zult gij de dood sterven". In onze tekst kunt u lezen wat Jezus Christus er van verklaart. Het was de gewone en voortdurende stem van alle profeten en apostelen op bijna elk blad van de Bijbel. Dus de waarheid van God verzekert het. En indien de mensen zich toch vrede beloven tegen alle waarschuwingen in, wie zal hen dan overtuigen? maar zij zullen ellendig teleurgesteld worden. "Indien het zal geschieden als hij de woorden dezes vloeks hoort, en hij zichzelf zegent in zijn hart, zeggende: Ik zal vrede hebben, ofschoon ik naar mijns harten goeddunken zal wandelen, om de dronkene te doen tot de dorstige. De Heere zal hem niet willen vergeven, maar alsdan zal des Heeren toorn en ijver roken over die man, en al de vloek die in dit boek beschreven is, zal op hem liggen; en de Heere zal zijn naam onder de hemel uitdelgen".

2. De onkreukbare rechtvaardigheid Gods eist het. Iemand die mensen regeert moet rechtvaardig zijn, en daarom moet hij misdaden straffen en gehoorzaamheid belonen, en zou dan de Heerser en Rechter van de ganse aarde geen recht doen? Ja, Zijn eigen eer en het welzijn van mensen vereist het. En het is de bekendmaking van die rechtvaardigheid die enige ingetogenheid op aarde in stand houdt. Wij zien zeer wel, dat sommige mensen een zonneshijn van vrede hebben op de brede weg, terwijl anderen veel tegenspoed hebben in de nauwe weg. Daarom moet er een oordeel tot straf zijn op het einde van de brede weg. En sommige zondaars worden nu gestraft in hun kwade weg, als voorbode van het oordeel.

3. De natuur der dingen, nauwkeurig beschouwd, leert het ons. De ziel des mensen is onsterfelijk, zodat zij blijft leven wanneer zij het lichaam verlaat. Alleen God kan onze gelukzaligheid zijn, daar alleen in Hem genoeg is, om de onbepaalde verlangens van de ziel te bevredigen. Nu, de brede weg leidt van God af, en bijgevolg leidt hij af van de zaligheid. **Daar nu de toekomstige staat niet een staat is van beproeving, maar van vergelding, zo moet de scheiding van God totaal en volledig zijn, en bijgevolg zal de ellende van het redelijke schepsel volslagen wezen.** Wat kan het einde van de weg van ijdelheid anders zijn dan een volkomen teleurstelling, die alle verwachting zal afsnijden? Hoe zal men aan die teleurstelling kunnen ontkomen, wanneer men deze wereld zal verlaten, en wanneer deze wereld zal vergaan, zodat zij niets meer zullen vinden van alles waarin zij hier hun voldoening gezocht hebben? Wat kan het einde van de weg van zonde anders zijn dan verwoesting, daar niets van hun zondige wegen bij hen zal blijven, dan alleen een droevige en pijnigende herinnering aan hun ijdele vermaken, zonder enige mogelijkheid ooit meer aan hun begeerlijkheden te kunnen voldoen.

4. De stem van de natuurlijke consciëntie bevestigt, dat het einde van de brede weg ellende zal zijn. **Er is iets in het binnenste des zondaars dat hem voorspelt dat het einde verwoesting zal zijn, hoewel door de hevigheid der begeerlijkheden die inwendige waarschuwing het niet wint, en hem ook niet van zijn zonden afhoudt. Het is de bewustheid hiervan dat hem altijd gejaagd doet zijn, en hem afhoudt van bedaard met zichzelf te overleggen.** Indien zij in hun eigen hart wilden afdalen, en zowel aan de nauwe als aan de brede weg het woord wilden geven, zo mocht hun consciëntie hen afschrikken van de brede weg en hen dringen naar de nauwe weg.

1. Hieruit kunnen wij leren dat men nauwkeurig moet onderzoeken welke de beste weg is, die men moet kiezen wanneer men zijn loop door de wereld begint. Het is een zaak van groot gewicht welke richting voor dit leven men in het begin kiest. Als het begin goed is, zal het eind ook goed zijn. Is het begin verkeerd, zo zal het einde ook verkeerd zijn, indien men niet tijdig tot andere gedachten komt. U hebt gehoord dat er een wijde poort is, waardoor u komt op de brede weg die tot het verderf leidt. Hoe noodzakelijk is het dan om de enge poort binnen te gaan, waartoe wij worden aangespoord, daar, indien wij door de wijde poort binnentreden, wij niet goed en veilig kunnen voortgaan, tenzij wij nog bijtijds naar de enge poort worden gedreven. Hoe groot is het gevaar om door de verleiding op de brede weg, daarop voort te gaan.

Hierin ligt een luide roepstem.

(1.) Aan de jonge mensen, om wel uit te zien welke poort zij binnentreden, hoe zij hun loop beginnen en welke weg zij voor dit leven kiezen. "Gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap". Hieraan wordt door de meesten slechts weinig gedacht. Jonge mensen gaan gewoonlijk voort op goed geluk, denkend dat het van weinig betekenis is hoe zij hun eerste jaren doorbrengen, en hopende dat hun rijpere jaren meer ordelijk zullen besteed worden. Nu, dit betekent dat u de wijde poort binnentreedt, terwijl u uw ziel er aan waagt, menende dat u later zult terugkeren en dat u in die weg niet zult voortgaan. Maar de ene stap maakt plaats voor de andere, en het terugkeren wordt door de meesten vergeten, en zo is de ziel verloren.

(2.) Hier is een luide roepstem voor de ouderen om terug te zien, en nu zij reeds een groot gedeelte van hun weg hebben afgelegd, met ernst te onderzoeken door welke poort zij binnengegaan zijn. **Het is onmogelijk dat u op de rechte weg zijt, als u niet door de rechte poort zijt ingegaan.** Het mag zijn dat uw weg nu niet zo besmet is, als bij de aanvang van uw reis. Misschien hebt u de dwaasheden van een slecht bestede jeugd verlaten, en wellicht leeft u nu meer ingetogen. Maar dit alles kunt u gedaan hebben, en toch nog op de brede weg zijn. Is er een werk van oprechte bekering in u?

Bent u een nieuw schepsel geworden? Indien u dat niet zijt, bent u nog op de oude weg.

2. Alles wat vrijheid geeft aan de natuurlijke neiging van het hart, doet u zekerlijk voortgaan op de brede weg naar de verwoesting. Want die natuurlijke neiging en begeerte is de wijde poort, die toegang geeft tot de brede weg, en die twee zijn niet van elkander te scheiden. De mensen denken over het algemeen nogal gemakkelijk over het openzetten van hun hart voor de dingen die beneden zijn, en voor de zonde. Maar indien er geen worsteling begonnen is tegen de wereld en de zonde, dan bent u ingegaan door de wijde poort en dan bent u op de brede weg. Onze ergste vijand is binnen in ons. Het hart dat niet worstelt tegen de zonde, maar er aan toegeeft, zal de mens verderven. Het toegeven aan de zonde is wederspanning tegen God.

3. De weg en koers van het leven die het meest aangenaam en het gemakkelijkst is voor onze verdorven natuur, is de meest gevaarlijke weg. Het is de weg naar het verderf.

De menselijke natuur wil niet belemmerd worden, maar hij wil vrij zijn en de genoegens der ijdelheid genieten. Hij wil zich wentelen in het slijk der zonde. Maar die tegenwoordige genoegens zullen gevolgd

worden door eeuwige smart. Die ongebonden vrijheid is de weg tot de eeuwige gevangenis. Dat afwerpen van de banden van de plichten, zal u ten laatste brengen in de banden van de toorn Gods.

TOEPASSING

Laat mij nog enkele woorden tot waarschuwing zeggen.

Onderzoek met ernst of u op de brede weg zijt of niet. "Nu dan, also zegt de Heere der heerscharen: Stelt uw hart op uw wegen". Indien iemand u zou toeroepen, dat dicht bij de plaats waar u staat een dodelijk gevaarlijke weg is, zou u acht geven op uw voeten, opdat u ze niet op die weg zet.

Hier is een stem van de hemel die u toeroept, dat in de wereld waarin u zijt, een weg is die leidt tot het verderf. O, zijt dan niet onvoorzichtig maar onderzoek met grote ernst of u op die weg zijt of niet. Breng dan deze zaak tot uw hart, onderzoek uw staat en weg, en kom tot uzelf met de vraag:

Op welke weg ben ik?

Er zijn gewichtige redenen om dit te doen.

Ten eerste. Het is een gedeelte van uw plicht die u aan God schuldig zijt als dank voor alle roepstemmen die van de hemel tot u gekomen zijn door Gods inzetten en in de weg van Zijn voorzienigheid. Soms spreekt de Heere tot u door Zijn Woord, en somtijds door gebeurtenissen in Zijn voorzienigheid. En wilt u Hem geen gehoor geven, niet eens stilstaan en de weg bezien waarop u zijt, en waarheen hij leidt? Het is gevaarlijk uw oor te sluiten voor Zijn roepstemmen.

Ten tweede. U bent aan uw eigen ziel verplicht te onderzoeken op welke weg u bent. Indien er een man was, die een kudde schapen weidde, en iemand zou hem vertellen dat daaromtrent een weg was die op een afgrond uitliep, dan zou hij zeker nauwkeurig toezien of hij op die weg was of niet. Nu klinkt het herhaaldelijk in der menschen oren, dat er een brede weg is, die tot het verderf leidt, en toch willen zij niet getrouw handelen met hun ziel om eens te onderzoeken of zij op die weg zijn of niet, maar zij draven voort, er kome van wat wil.

Ten derde. Zoals de weg is waarop u bent, zo zal het einde zijn. Dood en leven hangen af van de weg waarop u bent. Als op de brede weg bent, bent u op de weg van dood en verderf. Bent u niet op die weg, dan bent u op de weg des levens. Zijn deze zaken niet waard nauwkeurig onderzocht te worden?

Ten vierde. Het zal voor u zeer nuttig zijn dat deze vragen voor u opgelost en beslist worden. Indien u uzelf niet op de brede weg zou bevinden, dan mag u de troost smaken dat u op de weg des levens zijt, en dat u op de weg zijt naar het eeuwige leven. Maar indien u overtuigd werd dat u nog op de brede weg zijt, zo mocht gij u haasten om hem te verlaten en aan het verderf te ontkomen. Sommigen zouden niet veel moeite hebben te nemen om vast te stellen in welke weg zij zijn, indien zij slechts een kalm en onpartijdig onderzoek wilden instellen.

Maar ik zal u nog enkele middelen tot zelfonderzoek aanwijzen.

1. Zij die zichzelf nog nooit op de brede weg zagen, en die nooit hebben gevoeld dat op het einde van die weg zij zullen verloren gaan, zij zijn er zeker nog op, want dit is hun kenteken, dat zij geblinddoekt hun weg vervolgen. Zondaars die niet overtuigd zijn, zijn vast niet bekeerd. Want wie, die eerst verkeerd ging, zal de goede richting nemen, tenzij hij zag dat hij op de verkeerde weg was?
2. Zij die niet zijn ingegaan door de enge poort van bekering en wedergeboorte, maar over de muur geklommen zijn, die zijn op de brede weg. Zij, die een verandering hebben ondergaan in hun verstand, zodat zij verlicht zijn om de waarheid te onderscheiden, en die veranderd zijn in hun genegenheden, en in hun leven, zodat zij de besmetting van de wereld ontlopen, en evenwel niet veranderd zijn door de vernieuwing van hun gemoed, zijn zeker nog op de brede weg. **Zij die nooit een nieuw hart ontvingen met liefde tot de gehele wet, en nooit onderworpen werden aan het gehele juk van Christus, maar in wie de heersende liefde tot de zonde is gebleven, zijn zekerlijk op de brede weg.**
3. Zij die een heersende afkeer hebben van de nauwe weg voor zichzelf en voor anderen, zijn niet in een rechte weg. **Er is een geslacht dat een bepaalde mate van godsdienst voor zichzelf kiest, maar meer dan dát kunnen zij niet verdragen, omdat zij niet willen gebonden zijn door alle voorschriften van Gods Woord.** Zij haten ze in anderen, en ze willen er zichzelf niet aan onderwerpen. Dezen zijn in de brede weg, en zij worden gekend uit dit merkteken, dat zij geen discipelen van Christus zijn, daar alle heiligen jagen naar de volmaaktheid van heiligheid en zij ook heiligheid liefhebben.
4. Zij wier keus is gevallen op een los en losbandig leven, in de weg van ijdelheid of vleselijkheid, en die alleen in zó'n weg genoeg hebben, hebben de goede weg niet gevonden. Een dergelijk leven is een bewijs dat men wandelt naar het vlees, en dat men vervreemd is van het leven Gods. Dezulken zoeken de dingen Gods niet, maar die van het vlees. En dat is een dodelijk gevaar. Voor hen zou de hemel, die een heilige

plaats is, een gevangenis zijn, waar zij hun genoeg niet zouden vinden, en zij mogen er zeker van zijn, dat zij er nooit komen zullen, daar zij niet door bemoeienissen van de hemel toebereid zijn om in te gaan.

U, die afgebracht bent van de verkeerde weg, behoort diepe indrukken te hebben van die weldaad, en u behoort waardig der verlossing te wandelen, als zijnde afgebracht van de weg die u tot het verderf zou hebben geleid.

1. Wees dankbaar aan God, Die door Zijn genade u bewaarde voor eeuwige verwoesting. Zie terug op de rand van de afgrond, waar u eens zorgeloos stond op weg naar het verderf waarheen u gerust voortging. Dank Hem, Die uw ogen opende om het gevaar te zien, en te zien op een andere veilige weg, hoewel die nauw was. Houd in gedachtenis dat u door Zijn genade besloot de brede weg te verlaten en de nauwe te kiezen, en dat u door de kracht van Zijn Geest werd afgedreven van de ene en gezet op de andere weg.

2. Voed geen verlangen om weder op die weg te zijn. Sla er geen begerige blikken meer op. Dit is een waarschuwing aan hen die aan Christus ondertrouwd zijn: "Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor, en vergeet uw volk en uws vaders huis". Die vermaning wordt niet tevergeefs gegeven, want in de besten is een oude mens, de overblijfselen der verdorvenheid. De vleselijke wereld loopt vrij en onverhinderd op de weg van ijdelheid en begeerlijkheid, maar de overblijfselen der zonde in de gelovigen kunnen hen in bepaalde mate doen verlangen om dezelfde vrijheid als de wereld te hebben. U wordt daarvoor gewaarschuwd: "Uw hart zij niet nijdig over de zondaren, maar wees te allen dage in de vreze des Heeren". Hierin schuilt groot gevaar, en indien het niet tijdig wordt afgewend, zal de gehele ziel er door besmet worden. Daarom: "Gedenk aan de vrouw van Lot".

3. Wees niet onwillig om moeilijkheden en harde ervaringen in de nauwe weg te ondergaan. Daarin zult u tuchtiging ontmoeten, maar in de andere weg zou u tot verderf zijn gekomen. Er is niet méér reden om ontevreden te zijn, dan wanneer iemand die van een weg waarop hij zijn nek gebroken zou hebben is afgebracht, zijn teen breekt op een veilige weg waarop hij gebracht is. De tegenheden op de brede en de nauwe weg verschillen zoveel als de vloek en het kruis, als het dodelijke zwaard en het mes van de dokter, als de eeuwige toorn en Gods vaderlijke roede.

4. Heb medelijden met hen die op de brede weg zijn, en zoek hen terecht te brengen. Heb medelijden met hen, want helaas! zij weten niet wat zij doen en waar zij zijn, en zij kennen het dodelijk gevaar niet waarin zij verkeren. Wees bezorgd over hen, want zij gaan hun ondergang tegemoet zonder dat zij het beseffen. Zij zijn "gelijk een vogel die zich haast naar de strik en hij weet niet dat dezelve tegen zijn leven is". Hoe kunt u ongevoelig jegens hen zijn, zo u bedenkt wat eens uw eigen geval was? "Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde en elkander hatende".

Zondaren die op de brede weg leeft, keert er u vanaf, daar het de weg van verwoesting is. "Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?".

1. Er is geen ontkoming aan de verdelging, als u op die weg voortgaat, wat gij u ook inbeelden moogt. God heeft het gezegd. Hoe kunt u hopen veilig te zijn in een weg die regelrecht ingaat tegen wat God van de hemel heeft geboden? Hij is oneindig in kennis, u kunt Hem niet misleiden. Hij is oneindig in kracht, u kunt Hem niet overwinnen. Hij is oneindig waar, en u zult Hem niet tot een leugenaar kunnen maken.

2. Die weg zal een totale verwoesting over u brengen. Uw ziel en lichaam en genoegens zullen verdorven worden. Zie hoe het met Sodom gegaan is, toen het verdelgd werd. Er bleef niets van hen over, maar de zondaren en de hunnen werden uitgeroeid. Zo zal ook het einde van de brede weg voor u zijn.

3. Het zal een eeuwig verderf zijn. "Dewelken zullen tot straf lijden het eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte". Het zal een verdelging zijn niet van uw wezen, maar van uw welwezen. Altijd sterven en nooit gestorven zijn. U kunt hier een lang leven hebben, maar uw verwoesting die er op volgen zal, zal langer duren. U zult uw weg door dit leven binnen enkele jaren uitgelopen hebben, maar het verderf zal nooit eindigen, maar eeuwig doorgaan.

4. U kunt nu die kwade weg nog verlaten, en zo aan de verwoesting ontkomen. Satan en de boze wereld zullen hun best doen u te overreden in die weg voort te gaan, maar zij kunnen u daartoe niet dwingen. Er is geen noodzakelijk verband tussen uw gaan op die weg tot hiertoe, en uw blijven daarop. Het is een loop die afgebroken kan worden. De genade van Christus is genoegzaam om er u af te brengen. En indien u waarlijk gewillig zijt die weg te verlaten, zo zal Hij er u af brengen.

5. God roept u om de slechtigheid te verlaten en te treden in de weg des verstands. Christus heeft een andere weg geopend, een weg des levens, en nodigt u ernstig om die te kiezen. Hij stelt Zichzelf als die weg

voor. "Ik ben de weg, en de waarheid, en het leven" Johannes 14 :6. Hij roept u tot Zich. "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven,". Deze woorden klinken over de weg, en zij bereiken uw oor, terwijl u op de brede weg zijt. Daarom wordt gezegd: "Heden zo gij Zijn stem hoort, verhardt uw hart niet". Maar als u in de weg der dwaasheid voortgaat, dan zult u in het eind de stem van het Lam Gods niet meer horen. Dan zal Hij u niet meer nodigen, maar dan zal Zijn stem worden als het gebrul van de Leeuw uit de stam van Juda.

6. De nodigende stem die u nu hoort om u af te keren van de brede weg, zal een verzwarende stem van uw verderf, indien u toch op die weg voortgaat. Die roepstem zal voor u een eeuwige kwelling en verwijt zijn, wanneer er geen middel meer zal zijn om u te herstellen. Het zal de worm zijn die niet sterft, wanneer u zult weten dat het genoeg is om enkele jaren in vrijheid op de brede weg te wandelen u gebracht heeft tot opsluiting in de afgrond, en dat voor eeuwig. Daarom, "ziet toe dat gij Dien Die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloden, die degene verwierpen, welke op aarde goddelijke antwoorden gaf, veel meer zullen wij niet ontvloden, zo wij ons van Dien afkeren, Die van de hemelen is". Wanneer "gij ten laatste brult, als uw vlees en uw lijf verteerd is en gij zult zeggen: Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestraffing versmaad".

Nu, indien u wilt veranderen en u van de wijde poort afwenden, wees dan:

1. Vastbesloten en beslist, want het zal u niet aan tegenstand ontbreken. Satan zal zich door zijn verzoeken hevig verzetten tegen uw verandering. De vleselijke wereld zal haar best doen u vast te houden. Uw vroegere losbandige gezelschap zal u bescijelen en het zal u sterk afraden het te verlaten. Daarbij zullen uw eigen begeerlijkheden een sterke partij zijn tegen uw verandering. Maar bedenkt, dat geschreven staat: "Het koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld".

2. Stel het niet uit, maar bekeer u zonder uitstel, zoals de psalmist deed: "Ik heb gehaast en niet vertraagd Uw geboden te onderhouden". Als uw besluit ernstig en oprecht is, mag u het geen ogenblik uitstellen, niet meer dan dat u een brandende kool uit uw boezem zoudt werpen. Als u uitstelt tot de volgende dag of tot het volgende uur, dan kan het zijn dat u vóór die tijd aan het einde van uw weg zijt. Wat zal het u dan baten dat u voorgenomen had u te bekeren? Zo spoedig als het geroep van brand in een huis wordt gehoord, haast een ieder zich om het vuur te blussen, wetende dat het vuur elke minuut uitbreidt en veld wint. Zo zullen mensen, die waarlijk overtuigd worden, op staande voet trachten op een veilige weg te komen.

3. Wend uzelf door alle middelen naar de enge poort, en meen niet dat u door de wijde poort op de nauwe weg zult komen. "Strijdt om in te gaan door de enge poort, want velen zeg Ik u zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen". Dit is een grote fout in het gedrag van velen. Zij verlatende weg van losbandigheid en zorgeloosheid en zij beginnen een zedelijk leven volgens de voorgeschreven vormen te leiden, maar zij worden geen ware christenen, net zo min als zij tevoren waren. Zijt niet met uzelf voldaan zonder een diepe overtuiging van uw zonde en ellende, en zijt niet gerust gesteld zonder geloof dat u met Jezus verenigt, of zonder bekering tot God door Christus.

4. Ten laatste, zijt niet verschrikt en ontmoedigd, en keer niet terug wegens de engte van de poort, maar ga er vastbesloten door met een ernstig voornemen des harten om niet stil te staan maar voort te gaan, totdat u de nauwe weg van heiligheid zult bereikt hebben.

Amen.

VIJFDE PREEK

In de voorafgaande preken hebben wij u onder het oog gebracht:

Ten eerste dat zij die een veilige weg willen kiezen naar de toekomstige wereld, noodzakelijk moeten ingaan door de enge poort.

Ten tweede hebben wij u voorgesteld dat er een wijde poort is, welke toegang geeft tot een brede weg en dat zij tot het verderf leidt.

Wij zijn nu gekomen tot het stellen van een derde waarheid, namelijk deze, dat de wijde poort met de brede weg die er aan verbonden is, zó aanlokkelijk is voor de mensenkinderen, dat de grote menigte van de wereld die poort en die weg kiest, er kome van wat wil.

In de behandeling van dit onderwerp zal ik de volgende orde houden:

1. Ik zal deze waarheid verklaren.
2. Ik moet deze droevige waarheid bevestigen, dat de grote menigte van de wereld ingaat door de wijde poort naar de brede weg.
3. Ik zal u aantonen wat de oorzaak is, waarom de grote menigte de brede weg neemt, niettegenstaande het einde van die weg het verderf is.

1. Wij zullen deze waarheid verklaren. Uit de tekstwoorden kunnen wij vier gewichtige besluiten trekken. Ten eerste. Het is een algemeen verschijnsel dat mensen de wijde poort binnengaan. Hoe gevaarlijk het ook is, toch gaan ontelbaar vele arme, onnadenkende zielen daardoor binnen. Ofschoon er redenen zijn deze poort te schuwen wegens de besmetting die daar heerst, en ze met schrik te vermijden wegens het gevaar waaraan men zich blootstelt, toch treden de mensen daar binnen.

Zij treden daar binnen en gaan er door wanneer zij de losse toom geven aan de verdorven, natuurlijke neiging van hun hart, wanneer zij hun levensloop in de wereld aanvangen.

Dit bestaat in twee zaken.

1. Zij geven vrij spel aan de voorliefde van hun hart tot aardse genoegens, en zij verwijderen zich van God. De kinderen van de gevallen Adam gaan van nature van God af, wanneer zij hun loop beginnen. Zij **richten zich op geschapen dingen in plaats van zich te wenden tot de Schepper**. Zij bevinden dat hun iets ontbreekt, dat zij iets nodig hebben, en ze kunnen niet anders dan naar bevrediging verlangen. Zij zoeken rust voor hun hart, een gezelschap voor hun ziel, zij zien uit naar iets waardoor hun ledig hart vervuld mag worden. Maar naar welke deur gaan zij om vervulling van hun gebrek? Niet naar Gods deur, maar naar die van het schepsel. Zo gaan zij naar een uitgedroogde fontein en zij weigeren de nodiging des Heeren op te volgen.

2. Zij geven ruimte aan de neiging van hun hart tot zonde, en zij keren zich af van de heiligheid die door de wet wordt voorgeschreven. God in Christus roept hen om Zijn juk op zich te nemen, maar zij kunnen hun nek er niet onder buigen. Zij kiezen zondige vrijheid, en kijken afkerig naar de weg van Gods geboden. Als zij hun loop in de wereld beginnen, en zij zien op zondige vrijheid en op godsdienstige gebondenheid, welke beide zich voor hun ogen vertonen, zo verwerpen zij de gebondenheid en zij kiezen de vrijheid met hun gehele hart. De zonde vertoont zich als vermakelijk en genoeglijk, en heiligheid komt hen voor als nors en afzichtelijk. Zo zeilen zij weg en nemen de koers naar de zonde, waarheen hun hart overhelt, en zij hopen daar te vinden wat hen kan voldoen.

Zo gaan zij door de wijde poort, en zo komen zij op de brede weg. Zij volgen die weg en gaan door.

(1) Wandelende in de ijdelheid huns gemoeds. Zij brengen hun levenstijd door in een ijdel najagen van genoegens in aardse dingen, waarmee zij teleurgesteld uitkomen, en wel allermeest wanneer zij aan het einde van de weg gekomen zijn. "Zo zegt de Heere: Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn, en hebben de ijdelheid nagewandeld, en zij zijn ijdel geworden?". Zij vermoeien zichzelf in het najagen van dingen die in het einde niets anders kunnen doen dan hen teleurstellen. Hun hele leven is vervuld van louter vermakelijkheden, en in het einde zal blijken dat zij niet hebben bereikt die vaste en eeuwige blijdschap, welke alleen kan gevonden worden in het genieten van God in Christus.

(2) Zij gaan door en wandelen in een weg waarin zij zich bezoedelen en verontreinigen. "Onder dewelken ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleses, doende de wil des vleses en der gedachten". Daar stoffelijke dingen, binnen de omheining van de goddelijke wet, hun niet de gewenste bevrediging geven, breken zij door de heg heen, en zwerven op en neer tussen verboden vruchten en genoegens. Zo zoeken zij in gestolen wateren te verkrijgen wat zij niet kunnen vinden in geoorloofde zaken. Daar geen enkele van de gestolen wateren aan hun verwachting beantwoordt, keren zij zich van de ene snoodheid naar de andere. Daardoor hebben zij gedurig nieuwe teleurstellingen, terwijl hun vleselijke begeerlijkheid steeds iets nieuws eist, en méér verlangt, hetwelk tot gevolg heeft dat zij opnieuw worden aangezet haar te voldoen. Zo brengen zij hun leven door, tot er een einde aan hun weg komt en zij in verwoesting neerstorten.

Ten tweede. Zij gaan die weg in zonder nadenken, haastig en onbezonnen. Groot is het gevaar van deze weg, daar zij in het einde tot het verderf leidt. Sommigen stellen hun het gevaar dat hen op die weg bedreigt voor; hun consciëntie zegt het hun; zij zijn gewaarschuwd door Gods Woord; in de weg der voorzienigheid worden vele schrikbarende voorbeelden getoond, het ene als een voorbeeld voor het andere, maar alles tevergeefs. Hun ijdel gemoed en verdorven lusten jagen hen voort.

Zij slaan hun oog op het verlokkelijke aas, en letten niet op de dodelijke haak. Zo gaan zij op goed geluk voort en bekommeren zich niet over de uitslag.

Ten derde. Er zijn velen die zó door de wijde poort ingaan en dit brengt hen op de brede weg. Hoe verderfelijk hij ook is, toch is er een grote menigte mensen op die weg. Waarover zij ook mogen inzitten, zij behoeven niet bang te zijn dat zij het gezelschap van medereizigers zullen missen, want er zijn velen op de brede weg.

(1) Er zijn altijd zeer velen op de weg naar het verderf. Op die weg ontbreekt nooit een groot getal van reizigers, die elkander aanmoedigen om kwaad te doen. Daar zijn zij van alle rangen en standen, groten en kleinen, van alle beroepen en leeftijden.

(2) Op die weg zijn velen, in vergelijking met hen die de nauwe weg bewandelen. Deze waarheid vindt u in onze tekst. Er is zó'n verschil tussen de twee partijen, dat de mensen op de brede weg het groot getal uitmaken, terwijl de anderen slechts weinigen zijn. Zo in de wereld gestemd zou moeten worden over de brede weg van zondige vrijheid en de smalle weg van godsdienst en Godzaligheid, zo zou ongetwijfeld de brede weg het winnen. Zij die daar vóór zijn hebben ver de meerderheid boven hen die daar tegen zijn.

Ten vierde. De wijdte van de poort en de breedte van de weg zijn van grote invloed op het aantal mensen die ze kiezen. De aangenaamheid daarvan voor de verdorven begeerten der mensen is een sterke uitnodiging om binnen te treden en voort te gaan. Wanneer ze eenmaal zijn binnengetreten en de weg zijn opgegaan, zo vinden zij daar zoveel naar hun smaak, dat zij niet terug willen, en integendeel worden aangespoord om voort te gaan. Het aangename van die weg voor het vlees is van zó'n machtige invloed, dat hij niet in evenwicht kan worden gebracht door het verderf aan het einde van de weg.

2. Wij zullen deze droeve waarheid bevestigen dat de grote menigte van de wereld ingaat door de wijde poort naar de brede weg.

Ten eerste. De Schrift getuigt het, en dat is het getuigenis van God Zelf, Die niet bedriegen kan en niet bedrogen kan worden. Door de ganse Schrift heen wordt getuigd dat de grote menigte van de wereld op de brede weg is. Dit wordt ons gezegd op onderscheidene wijzen.

1. Door een getuigenis van de algemene verdorvenheid van de menselijke natuur. In de heilige Schrift vinden wij het volgende getuigenis: "De Heere heeft uit de hemel nedergezien op de mensenkinderen, om te zien of iemand verstandig ware, die God zocht. Zij zijn allen afgeweken, tezamen zijn zij stinkende geworden, daar is niemand die goed doet, ook niet één". Als u meent dat deze woorden alleen betrekking hadden op hen die in de dagen van de psalmist leefden, kunt u genezen worden door de verklaring van de apostel, die dezelve woorden toepast op allen in de wereld. In Romeinen zegt hij: "Gelijk geschreven is: Daar is niemand rechtvaardig ook niet één; daar is niemand die verstandig is, daar is niemand die God zoekt; allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden, daar is niemand die goed doet, daar is ook niet tot één toe". En vervolgens: "Wij weten nu dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij".

Dit zegt ons dat het aan de mens natuurlijk is de brede weg te kiezen, hoewel niet oorspronkelijk natuurlijk, want wij lezen: "Dit heb ik gevonden, dat God de mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht". Onze natuur is verdorven geworden in Adam, "hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees".

En in Job 14 lezen wij: "Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één" Wij kunnen dus besluiten dat alle mensen met de brede weg beginnen, en dat zij het daarbij houden, zo zij niet door genade omgewend worden.

2. De Schrift getuigt van de algemene verdorvenheid van het leven der mensen. Hoe duidelijk is die uitspraak: **"De gehele wereld ligt in het boze". De Godvrezenden zijn zó'n klein getal in de wereld, dat de naam van de wereld gelaten is aan het boze gedeelte; en zij zijn zo verdorven dat zij worden gezegd in het boze te liggen.** Het dwalen in de brede weg begint reeds vroeg. "De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder af; de leugensprekers dolen van moeders buik aan". Zelfs van Gods uitverkorenen wordt gezegd, dat zij eens zowel als de anderen in die toestand verkeerden. "Wij dwaalden allen als schapen; wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg". Ook zij gingen door, totdat zij tot Jezus Christus wederkeerden. "Want gij waart als dwalende schapen, maar gij zijt nu bekeerd tot de Herder en Opziener uwer zielen". Maar de grote menigte dwaalt voort. **"Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is".**

3. Ook de voortdurende oproep aan de grote menigte, om berouw te hebben en zich te bekeren, is een getuigenis dat zeer velen zich op de brede weg bevinden. Dat roepen aan hen getuigt dat zij dwalen, en buiten de goede weg zijn. "Ik ben gekomen om zondaars te roepen tot bekering". Dit geluid ging ook tot de wereld uit van de profeten en apostelen, van een ieder van hen in hun tijd, toen zij hun last uitvoerden. "Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin

heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls". Zo zegt de apostel: "God dan de tijden der onwetendheid overgezien hebbende, verkondigt nu alle mensen dat zij zich bekeren". **Maar hoewel in alle eeuwen de noodzakelijkheid van deze roeping, zich te bekeren, blijft bestaan, zijn er slechts weinigen die er acht op slaan.**

4. Ten laatste ligt er ook een getuigenis in de wegvagende oordelen die een heilig God bij tijden over de wereld heeft doen gaan. Deze oordelen waren bewijzen en zekere tekenen dat de grote menigte zich bevindt op de brede weg. Eens werden alle inwoners van de aarde, behalve acht personen, verdelgd door een watervloed. Sodom en Gomorra werden verteerd door vuur van de hemel, terwijl alleen Lot en zijn gezin ontkwamen. Indien er slechts tien rechtvaardigen in die plaats geweest waren, zo zou God die steden niet vernietigd hebben. De verwoesting van Jeruzalem was een ander voorbeeld van dezelfde soort. Onze Zaligmaker zegt daarvan: "Want alsdan zal er grote verdrukking wezen, hoedanige niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal. En zo die dagen niet verkort worden, geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden". En ook dat de wereld ten laatste door vuur zal vergaan, is een sprekend bewijs dat dan nog de grote massa op de brede weg zal zijn.

Ten tweede. Uit wat wij zelf kunnen opmerken, indien wij de wereld maar eens overzien, kunnen wij tot het besluit komen dat de meeste mensen op de verkeerde weg zijn. Ik zal nu niet spreken over de verschillende volken die in heidense afgoderij leven, of over anderen die niet binnen de omtrek van de zichtbare kerk leven, maar ik zal nu aantonen dat onder hen die leven onder het licht van het Evangelie, de grote massa op de brede weg is.

1. **Iedereen kan zien hoe het leven van het grootste gedeelte van hen die het Evangelie horen, niet in overeenstemming is met de voorschriften van het Evangelie.** Er wordt ons door geleerd dat wij matigheid, rechtvaardigheid en Godzaligheid moeten betrachten, maar weinigen hebben die lessen geleerd. Aan welke buitensporige uitbarstingen van driften, aan welke vlagen van ijdelheid des gemoeds, buiten alle grenzen van matigheid, zijn de meeste mensen onderworpen tot hun eigen verwoesting?

Welk een onrechtvaardigheid heerst er overal in het beledigen van zijn naasten, zodat in elke samenleving daarover ernstige klachten worden gehoord? Hoe weinig ontzag en eerbied jegens God, Zijn eer, Zijn wet en Zijn huis wordt er onder mensen gezien? De ogen van Gods heerlijkheid worden hierdoor getergd. Wat is anders de oorzaak daarvan, dan dat de grote menigte op de brede weg is? Waarlijk, als u niet ziet dat de meeste mensen op die weg wandelen, zo is dat een bewijs, dat u misschien gehoord hebt dat er een brede weg is, maar ook, dat u zelf niet weet wat de nauwe weg is.

2. Dat de meesten op een verkeerde weg zijn, wordt gezien door hen die ogen hebben ontvangen om te zien. Zij moeten wel tot dat besluit komen, wanneer zij bemerken hoe zeldzaam bevindelijk godsdienst in de wereld gevonden wordt. De grote menigte maakt zich er niet druk over.

Zij leven gerust, zonder enige zaligmakende kennis van Christus, onwetende van 't leven des geloofs en zonder strijd tegen het lichaam der zonde en des doods. **Men hoort slechts zeer zelden dat er iemand overtuigd is van zijn verloren staat van nature. Het werk van bekering is nog zeldzamer.** Weinigen hebben een belijdenis of een schijn van godsdienst. In zoverre ze die wèl hebben, hoevelen onder hen zijn vreemdelingen van de kracht der Godzaligheid? Zij die waarlijk God vrezen zullen deze droevige tekenen erkennen, en het zal hen doen weeklagen.

Ik zal u nu aantonen wat de oorzaak is, waarom de grote menigte op de brede weg wandelt, niet tegenstaande het einde van die weg het verderf is.

Wij kunnen de verklaring daarvoor vinden wanneer wij acht geven op de volgende dingen.

(1) Het is de meest aangename weg voor de verdorven natuur van de mens. Het is juist de weg die zijn hart wenst. Het hart van de mens is van nature een bron van ijdelheid, een fontein van ongerechtigheid. Deze eigenschappen kan men uitleven op de brede weg van ijdelheid en onreinheid. Soort zoekt soort. Daarom kiezen ijdele zielen uit hun eigen aard de brede weg. Hun wordt, hoewel bedrieglijk, beloofd dat zij op die weg zullen vinden voldoening voor de ijdelheid van hun gemoed, en bevrediging van de verdorven begeerlijkheden van hun hart.

(2) Een andere oorzaak is de blindheid van hun gemoed. De mens zoals hij van nature is, wordt in Gods Woord beschreven: "Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding huns harten, welke ongevoelig geworden zijnde, zichzelf hebben overgegeven tot ontuchtigheid, om alle onreinheid gieriglijk te bedrijven". Zij zien het gevaar niet, zodat zij niet worden afgeschrikt.

Zij kunnen en willen het niet zien. Hun ongedode lusten werpen zó'n dikke mist op, dat de ogen van hun gemoed er door verduisterd worden. Hoewel het gevaar hun duizendmaal wordt voorgesteld, kunnen zij het niet bemerken en willen het niet geloven. Zij zien niets van alles dat hen van de weg des verderfs mocht afbrengen. Hoewel er een aantrekkelijke schoonheid en heerlijkheid in de weg ten leven is, bemerken zij er niets van.

(3) Vooroordelen tegen de nauwe weg houden de grote massa er van af. Zij hebben er niet alleen geen goede gedachte van, maar een heel verkeerde. Zij zijn met vooroordelen daartegen vervuld. Zij beschouwen de nauwe weg als een onbegaanbaar, ruw en afschrikwekkend pad. Zij menen dat wanneer zij hun welzijn op het oog hebben, zij die weg niet op moeten. Het juk van Christus wordt door hen beschouwd als een hard juk, en Zijn last als een zware last. Zo besluiten zij die weg niet op te gaan, zonder dat zij er de proef mee genomen hebben.

(4) De brede weg is werkelijk gemakkelijker voor de tijd. "Wijd is de poort en breed is de weg die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan". Op die weg heeft men niets anders te doen dan de neiging van zijn eigen hart op te volgen, en zich te laten voortdrijven door de wind van verdorven begeerlijkheden en genegenheden. Maar op de nauwe weg zal men de wind in het aangezicht hebben en moet men strijden en worstelen met zijn begeerlijkheden om ze te doden. Zo zien wij dat tegenwoordige voordelen de mensen houden op de weg die naar het verderf leidt, en tegenwoordige moeilijkheden hen afschrikken van de weg die ten laatste tot het leven zal leiden.

(5) Satan, de vijand van hun zaligheid, heeft een machtige invloed op hen, om ze op de weg des verderfs te brengen en ze daarop te houden. Hij is "de god dezer wereld" en de mensen zijn van nature in zijn macht. Satan vindt in de mens een partij die hem gunstig gezind is, zodat de weg waarheen zij van nature overhellen, juist de weg is die hij wil dat zij zullen gaan. Vandaar dat hij heel geen moeite heeft ze voort te doen gaan, want hij roeit met het getij. Voeg hierbij zijn listigheid, waardoor hij hen gemakkelijk kan gerust stellen. Daarbij komt zijn ijver, waardoor hij geen gelegenheid ongebruikt laat om hun genoegens te verschaffen. Geen wonder dat hij een grote menigte met zich voert.

(6) Voorbeelden trekken de mens buitengewoon. De een gaat in die weg, en de ander volgt hem, en ga zo maar voort. Het is waar, aan de andere zijde zijn ook voorbeelden, maar een goed voorbeeld heeft niet zó'n invloed als een dat slecht is. Omdat de mensen van nature verdorven zijn, hebben zij slechts één ding nodig die hen voorgaat, opdat zij mogen volgen overeenkomstig hun natuurlijke neiging. Zij zijn als water dat van een berg vloeit, wanneer de weg eenmaal gebaad is. Maar het is tegen de aard van de mens om een goed voorbeeld te volgen.

(7) De grote menigte loopt op de brede weg omdat zij, de moeite niet willen nemen, na te denken over het einde. Er zijn weinigen die de moeite nemen om de dingen tegen elkander af te wegen, en bedaard en met overleg hun weg te kiezen.

Maar zij nemen de brede weg in goed vertrouwen, als die welke hun het eerst voorkomt. Zij kijken niet verder dan de tegenwoordige tijd. Zij overwegen niet wat het einde zal zijn, maar zij grijpen de schone schijn, die zich aan hun oog voordoet, gretig aan. Zij zijn al op de brede weg, eer zij het gewaar worden. "Want de jeugd en de jonkheid is ijdelheid". De jeugd is koppig. Jonge mensen worden voortgedreven door sterke en onstuimige begeerten, tot zij vastlopen en zichzelf niet kunnen losmaken. "Zal ook een Moorman zijn huid veranderen, of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen".

TOEPASSING

Wij zullen van hetgeen wij gezegd hebben, gebruik maken ter toepassing.

Wij willen uit onze tekstwoorden en uit de verklaring daarvan enkele besluiten trekken.

1. Overheersende traagheid en liefde tot vleselijke rust veroorzaken een schrikbarende verwoesting in de wereld. Deze zondige eigenschappen maken de wijde poort en de brede weg zó aanlokkelijk, dat de grote massa der mensen die poort en die weg kiezen. Het gevolg is dat die verkeerde neigingen der mensen hen tot uiterste verwoesting brengen. Traagheid heerst zó over hen dat zij geen aansporing tot werkzaamheid kunnen verdragen, zelfs niet om zaken van het grootste gewicht. Maar wat het gemakkelijkst is, en de minste moeite vraagt wordt door hen als het beste gerekend. Zij kunnen zelfs niet in beweging worden gebracht door de gedachte aan een latere afrekening.

2. De brede weg die tot het verderf leidt is de weg waarop de meeste mensen wandelen. Sommigen gaan een andere weg, maar de grote menigte is op de brede weg. De maatschappelijke en godsdienstige verschillen onder hen zijn groot en vele, maar hier ontmoet het grootste gedeelte der mensen elkander op één weg, niettegenstaande al hun verscheidenheid.

Er zijn verschillende banen in deze weg, voor de rijken en de armen, de ouden en de jongen, de belijders en de goddelozen. Maar hun weg is één, en leidt naar dezelfde plaats alwaar deze verschillen niet meer zullen bestaan. Maar in de tijd komen zij tezamen en zijn de grote menigte op de verkeerde weg.

3. Welk een pover voorwendsel is het, wanneer iemand zijn weg en leven wil verdedigen met te zeggen, dat het een goede weg is, die de meesten bewandelen. Helaas! Is niet de grote massa op de brede weg? Maar is dat nu een reden om ook die weg te kiezen? Waar de apostel de wandel der Efeziërs, toen zij dood waren door de misdaden en de zonden, beschrijft, zegt hij dat het een wandel was "naar de eeuw dezer wereld". En vermaant hij de Romeinen "dezer wereld niet gelijkvormig te worden". Daarom hebben wij die weg verdacht te houden die door het grootste gedeelte van de wereld wordt bewandeld.

4. Wat is de oorzaak dat zonde en ongerechtigheid de gunst van de wereld heeft? Het is het grote getal van mensen die de zonde doen. Er is iets laags, iets van onreinheid in de zonde, hetwelk ze tot een bron van schaamte maakt, en toch weigeren de mensen beschaamd te zijn over hun verdorvenheid en begeerlijkheid. Zelfs zijn sommigen er trots op, zich beroemende in hun schande. Waarom? **De grote massa die de loop der zonde volgt, geeft door haar gezag een goedkeuring over de ongerechtigheid. Daarom durven zondaren met open vizier te verschijnen, want de zwartheid is geen schande onder de zwarten.** Maar wanneer Christus in de heerlijkheid Zijns Vaders zal verschijnen, en de heilige engelen met Hem, dan zal de heerlijkheid van het gezag van de grote menigte wegzinken en schaamte zal hen overdekken.

5. Geen wonder dat de oprechte Godvrezenden een eenzaam, moeilijk en veracht leven in de wereld hebben. Israël was in dat opzicht een voorbeeld van hen. **"Zie dat volk zal alléén wonen, en het zal onder de heidenen niet gerekend worden"**. Micha klaagt over zijn eenzaamheid, daar de grote menigte op de brede weg was. "Ai mij! want ik ben als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld, als wanneer de nalezingen in de wijnoogst geschiedt zijn". Er waren slechts weinigen met wie hij kon omgaan, te weinig om er zijn hart aan te ontboezemen. "De goedertierenheid is vergaan uit het land, en daar is niemand oprecht onder de mensen". De kinderen Gods zijn het wonder der wereld. "Ik ben velen als een wonder geweest, maar Gij zijt mijn sterke toevlucht". Zij worden veracht als een humeurig, vreemdsoortig, hersenschimmig volk, overgegeven aan zonderlinge opvattingen. Dit komt doordat de grote menigte op een weg is, die zij niet willen bewandelen.

6. De vrede en de voorspoed van de Kerk kan niet lang duren in de wereld, want het verdorven gedeelte in de wereld zwaait de scepter op de brede weg. Zo is er voor Gods volk maar eens "een stilzwijgen in de hemel, omtrent van een half uur" Openbaring 8 : 1, en daarop vervult de verdorven menigte alles weer met verwarring.

(1) Vandaar komt het dat de vrede van de kinderen Gods dikwijls verbroken wordt door vervolging, daar de heersende menigte roept: "Kruist hem, kruist hem". De wateren die opgejaagd worden door de vijandige menigte gaan hen dan over het hoofd, en dreigen hen op te slokken, en Jeruzalem neer te werpen tot de fondamente toe. Was de Heere niet in hun midden geweest, zo zouden de vijanden hen reeds lang verdelgd hebben.

(2) Wanneer hun vrede hersteld is, dan is dikwijls hun goede naam beklad. "Ziet mij niet aan dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen". De vijandige menigte op de brede weg bekrast hun schoonheid en tast hun heerlijkheid aan, zodat zij dikwijls liggen "tussen twee rijen van stenen", als tussen de potten. Want een verdorven menigte is verderfelijk en besmet de ganse maatschappij, tot de besmetting verspreid is en de verdorvenheid algemeen is en overal uitbreekt.

Wij zien daarvan de bewijzen in deze onze dag. Er is vervolging geweest. Bloed en geweld reden in triomf rond. Van de grote menigte in de kerk en staat werd niets anders gehoord dan kruisigen en vernielen. Maar nu is de stemming veranderd, en zowel vervolgers als vervolgd zijn het eens geworden. Maar dit verschijnsel gaat gepaard met een algemene verdorvenheid in belijdenis en leven, waardoor waarheid en heiligheid zijn gewond in haar edele delen. Nu, dit is gevaarlijker voor de Kerk dan de vervolging was.

Laat ons nog enkele woorden van waarschuwing spreken.

Indien u wenst bewaard te worden voor verwoesting in het einde, ga dan niet de weg van de menigte, de weg waarop de meesten gaan.

1. Geloof het, de grote menigte is op de weg naar het verderf. Geloof het, daar Christus het heeft gezegd. Doe uw ogen open, en u zult het zien. U hebt hard nodig in deze waarheid bevestigd te worden, dat wij van nature geneigd zijn gunstige gedachten te hebben over de menigte, dat wij licht denken dat de waarheid en de goedheid noodzakelijk gezocht moeten worden bij de velen. Zo die gedachte zich bij ons vastzet, zullen wij gereed zijn ons met hen in te schepen, en ons met hen met de stroom te laten meevoeren.

2. Meen nooit uzelf te verschuilen in een verkeerde weg, te midden van hen die daarop zijn. Het gedrang der grote menigte op de kwade weg mag u verblinden voor de verwoesting die in het eind zal volgen, maar het kan u nooit bescherming geven. Zo de gehele wereld op de brede weg was, toch zou zij de natuur van die weg niet kunnen veranderen. Zij zou niet kunnen bereiken dat wat kwaad en verderfelijk is, goed en onschadelijk zou worden.

3. Volg in de loop van uw leven niet de menigte van de wereld, maar laat uw gedrag u van hen onderscheiden, zelfs indien u daardoor voor een zonderling zou worden aangezien. "Wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds". Neem niet het grote getal in de wereld tot uw voorbeeld, maar kies die weg welke gekozen wordt door de besten, en niet de weg welke gekozen wordt door de meesten.

Om deze raad aan te dringen zullen wij enkele beweegredenen noemen.

(1) Bedenkt dat de weg van de grote menigte de weg is tot het verderf, zoals duidelijk is uit onze tekstwoorden. Hoewel de mensen zich vermaken mogen met een gezelschap in de zonde, nochtans zal het niet aangenaam zijn met dat gezelschap naar de hel te gaan. Waarom zouden wij ons laten beïnvloeden door een menigte, om tenslotte met hen naar het verderf te moeten gaan.

(2) Wij zullen de hemel niet bereiken zonder te worstelen tegen de stroom van het grootste gedeelte van de wereld. God roept u om u van hen los te maken. "Daarom gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere". U wordt geroepen hen te vergeten, ja u van hen te verwijderen als van een gezelschap van verdervers. "Wordt behouden van dit verkeerd geslacht". U moet al strijdend uw weg banen door het midden van hen, indien u ooit de kroon wenst te ontvangen. Kom tot het besluit niet met hen voort te gaan, het koste wat het wil. Onze Heere Zelf geeft ons dat onderwijs: "Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen, en broeders en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn".

(3) Dit was de weg welke de wolk van getuigen vóór ons ging, daar zij weigerden de weg van de grote menigte te gaan. Zo deed Noach in de oude wereld, en zo deden Abraham, Mozes en al de profeten. Onze Zaligmaker Zelf had de menigte tegen Zich, want Hij en zij wandelden in een weg en leefden op een wijze van leven die lijnrecht tegenover elkander stonden. Zo wandelden ook al Zijn apostelen.

Kunnen wij verwachten ten laatste met de heiligen binnen te gaan, zo wij met de grote massa van de wereld voortreizen?

(4) Wat vermag een grote menigte tegenover God? "Hij is wijs van hart en sterk van kracht; wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?". Is het redelijk dat het gezag van mensen zich stelt tegenover het gezag van God? Alle mensen zijn leugenaars, maar God kan niet bedriegen of bedrogen worden. Waarom zou dan niet Zijn Woord onze regel zijn, om ons daaraan te houden in alle dingen die Hij gebiedt of verbiedt? Laten mensen zeggen wat zij willen, maar luistert naar Hem. Kan een grote menigte u verlossen van de straf die bedreigd wordt op zondige wegen? Nee, zij kunnen zichzelf niet verlossen. "De goddeloze is verstrikt in het werk zijner handen".

(5) Het volgen van de menigte betekent het versterken van de samenzwering tegen God. Hoe zult u het voor Hem verantwoorden, dat gij, toen u de stroom tegen Hem in zaagt gaan tegen Zijn werk en Zijn weg in de wereld, u met de wereld tegen Hem hebt verbonden, en zo hun kracht versterkt? Hij spreekt in zo'n geval: "Wie van ulieden is met Mij?" Of: "Wilt ook gij niet weggaan". Het is voor allen van groot belang toe te zien wat zij Hem zullen antwoorden in die dag.

Laat niet het schrikbeeld van voor een onnatuurlijk of zonderling mens aangezien te worden, u bewegen om te gaan in de weg van de menigte. Noach was een zeer zonderling man in de oude wereld, en Lot in Sodom. Waren zij dat niet geweest, zo zouden zij vergaan zijn met de rest. Niemand zal de hemel zien, dan een apart soort volk. "Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben in dit overspelig en zondig geslacht, diens zal Zich de Zoon des mensen ook schamen, wanneer Hij komen zal in de heerlijkheid Zijns Vaders, met de heilige engelen".

Amen.

Het is ons voornemen u uit onze tekstwoorden aan te tonen, dat het een enge poort en een nauwe weg is die tot het leven leidt.

In de behandeling van deze waarheid zullen wij twee dingen beschouwen.

- I. De enge poort.
- II. De nauwe weg die tot het leven leidt.

I. Wij zullen de enge poort beschouwen.

Na alles wat wij daarover reeds gezegd hebben, zullen wij er slechts enkele dingen aan toevoegen.

1. De enge poort is de ingang, en de enige ingang tot de nauwe weg die tot het leven leidt.

Dit heeft ons vier dingen te zeggen.

Ten eerste. De mens is van nature ver af van de weg ten leven. Indien hij voortgaat in de weg waarop hij begon, zal hij het leven nooit zien. Er is een absolute noodzakelijkheid voor alle mensen een nieuwe weg te kiezen, en de weg waarin zij van nature gaan, te verlaten. God zette de oprechte Adam op een weg ten leven, de weg van volmaakte gehoorzaamheid. Maar hij heeft die weg verlaten en alle zijn nakomelingen in hem. Er is een verse en levende weg geopend, de weg van het wandelen in Hem. Dit is de nauwe weg waarop geen ongelovigen gevonden worden.

Ten tweede. Voor zondaren, die van de weg ten leven af zijn, is er nog toegang mogelijk om op de goede weg te komen. Dwalenden kunnen terecht gebracht worden. Zij, die lopen op de weg des doods, kunnen nog op de weg ten leven gebracht worden. Zo lang zij nog niet het einde van hun reis bereikt hebben is er hoop. Daarom: "Wees haastiglijk welgezind jegens uw wederpartij, terwijl gij nog met hem op de weg zijt, opdat de wederpartij niet misschien u den rechter overlevere, en de rechter u den dienaar overlevere en gij in de gevangenis geworpen wordt". Maar eens komt het einde van de reis door de dood, en dan is er geen hoop meer.

Ten derde. Er is een poort, die smal is, waardoor wij mogen komen op de nauwe weg ten leven. Dit is de aangewezen ingang. Wie op de nauwe weg wenst te komen moet door die poort ingaan. Zij die daardoor binnentreden zullen ongetwijfeld op de weg ten leven komen. Kijk dus goed uit om die poort te ontdekken.

Ten vierde. Het is niet mogelijk op de nauwe weg te komen, dan door de enge poort. Van elders in te klimmen is een vergeefse en vruchteloze poging. Bedenk, dat gelijk iemands binnentreden is zo ook zijn voortgang zal zijn. Er zal geen goede vrucht voortgebracht worden in de nauwe weg, tenzij eerst de boom goed gemaakt is door in te gaan door de enge poort.

2. Daar de enge poort de ingang is tot de weg die tot het leven leidt, zo betekent het binnentreden een inwendige en totale verandering in het leven van de zondaar. Want het is zeker, dat buiten die verandering men nooit de weg van ware heiligheid, de weg ten leven, zal bereiken.

(1.) Het is een verandering in de zondaar, waardoor hij wordt wat hij tevoren niet was. "Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden". Dit kan niet ontkend worden door iemand die zichzelf kent als een geboren zondaar. Voort te gaan in de zonde, in ijdelheid en begeerlijkheid, kan niet samengaan met het kiezen van de nauwe weg die tot het leven leidt. U moet dus een verandering ondergaan van uw staat waarin gij van nature zijt. U moet aan uw natuurlijke neiging sterven, zult u kunnen hopen op het leven.

(2.) Het is een inwendige verandering. Een louter uitwendige verandering zal niets uitwerken. Een nieuw leven en een ingetogen wandel gespijkerd op het oude hart en natuur, zal niets anders zijn dan een wit gepleisterd graf, dat nooit kan behagen aan Hem, Die "niet ziet gelijk een mens ziet, maar Die het hart aanziet". **Ware heiligheid ligt inwendig, hoewel ze uitstraalt in de uitwendige mens. Zonder een inwendig beginsel van genade is alles geveinsdheid, niets anders dan vorm en vertoning.**

(3.) Het is een wezenlijke verandering, die iemands natuur raakt en ze vernieuwt. Er moet een nieuwe aard door verandering des gemoeds zijn, met een nieuwe neiging en begeerte van het hart. Daardoor wordt iemand ingewonnen voor de weg van heiligheid, waarvan hij van te voren afkeer had. Hij wordt afkerig van ijdelheid en begeerlijkheden, waartoe hij van te voren geneigd was. Daarom wordt het genoemd "een wederom geboren worden" en "een aandoen van de nieuwe mens". Er is noodzaak van zó'n verandering om te komen tot heiligheid des levens. Er moeten nieuwe eigenschappen van genade in onze natuur zijn als een beginsel van een heilige wandel.

(4.) Het is een verandering die betrekking heeft op iemands staat. Kinderen des toorns zullen altijd kinderen der ongehoorzaamheid zijn. Vervloekte bomen zullen nooit gezegende vruchten voortbrengen.

Zij, die zullen wandelen met God, in de nauwe weg des levens, moeten in een staat van genade en gunst met God gebracht zijn, wat inhoudt dat zij in een nieuwe betrekking tot Hem moeten staan. Het is tevergeefs te verwachten dat zij die geen kinderen van God zijn, Hem zullen gehoorzamen; dat zij die niet in vrede met Hem zijn, Hem welbehaaglijk zullen dienen; dat zij die zijn onder de vloek van de verbroken wet, zullen wandelen in de weg des levens. Het eerste verbond, dat is van de berg Sinai dat tot dienstbaarheid baart, heeft ook kinderen, maar zij zijn bondskinderen, die uitgeworpen zullen worden omdat zij geen erfgenamen zijn.

(5.) Het is een totale verandering. "Het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden". Zij moet de ganse mens doortrekken. Elk deel wordt geheiligd, hoewel in dit leven geen deel geheel geheiligd wordt. Het is een duidelijk bewijs dat men niet is ingegaan door de enge poort, wanneer het verstand verlicht is, terwijl er geen genadige verandering in het hart is; wanneer sommige zonden worden afgebroken, terwijl men andere blijft koesteren; wanneer men sommige geboden uit de wet neemt voor een regel des levens, en een ander gedeelte van de wet verzuimt.

Zo ziet u de poort waardoor men komt op de nauwe weg. Wij gaven u een algemeen overzicht.

Om haar meer in bijzonderheden te beschrijven, willen wij zeven stappen noemen.

(1.) De eerste is de overtuiging, overtuiging van zonde en ellende.

Dit is de eerste stap, de ontwaking van een zondaar, het komen tot zichzelf en het zien dat hij in alles schuldig is. De mens, bij een nieuw licht, schijnende van de hemel, ziet zijn zonde zoals hij ze nooit tevoren zag. Zijn zonden worden ordelijk voor hem gesteld, en zij staren hem in het aangezicht als een geest. Hij ziet zijn dadelijke zonde en zijn erfzonde. Hij ziet het kwaad dat er in is en haar tegenstrijdigheid tegen de heilige natuur en wet van God. Hij ziet zijn ellende, hij beschouwt zichzelf als verwoest en verloren, onder de toorn Gods, onder de vloek van de verbroken wet en in banden van de dood.

(2.) Hij ontvangt zaligmakende verlichting in de kennis van Christus.

Hier vindt de koopman de parel van grote waarde. Hierbij ziet de zondaar de voortreffelijke heerlijkheid van een Zaligmaker in Zijn Persoon en ambten, bekwaam en gewillig om hem uit de staat van zonde en ellende te redden.

Hij ziet een Zaligmaker die hem betaamt, bekwaam om te voldoen aan de goddelijke volmaaktheden en bekwaam om hem te verlossen, waarom hij zijn zaligheid vrijmoedig op Hem mag wagen.

Dit is een hogere stap van de poort, waarop de zondaar wordt gebracht in het gezicht van de nauwe weg.

(3.) Zijn wil wordt vernieuwd, waardoor de zondaar volgzaam wordt gemaakt tot de Evangelieroeeping.

De ijzere zenuw in zijn nek wordt hierdoor gebroken. De zondaar geroepen door het evangelie, wordt hierdoor getrokken met koorden der liefde en mensenzelen. Christus in Zijn heerlijkheid gezien, neemt het hart gevangen. Door dit zaligmakend werk op het hart en de wil, wordt de dode zondaar verlevendigd.

Er wordt een levendig beginsel in de ziel geschonken, waardoor de ziel overreed en bekwaam wordt om een stap verder te gaan.

(4.) Hij ontvangt geloof in Jezus Christus, gelovende in Zijn Naam.

Daar koopt de koopman de Parel van grote waarde. De ziel getrokken wordende komt tot Christus, en gaat vrijmoedig tot Hem over. Zij neemt Hem aan boven alles, en in plaats van alles. De ziel roept een eeuwig vaarwel toe aan de weg van ijdelheid en zonde, en zij wil zich daarheen nooit weer begeven om er enig genoegen te zoeken. Om de voorziening in alle haar behoeften ziet zij alleen op tot Christus, want door het geloof worden wij aan Christus ondertrouwd en zo komen wij in Hem tot rust.

(5.) Hij ontvangt een nieuwe betrekking op de hemel.

Dit is een heerlijke stap, waartoe een zondaar verwaardigd wordt door het geloof. Het is hierin gelegen. De zondaar gebracht tot het geloof in Christus, is met Hem verenigd. Met Hem verenigd zijnde, is hij gerechtvaardigd. Gerechtvaardigd zijnde, is hij met God verzoend. Verzoend zijnde, wordt hij aangenomen tot het hemelse gezin. Aangenomen zijnde, is God zijn God. Welk een verandering! Eertijds zonder Christus, was hij een veroordeeld schepsel, een vijand van God, een kind des duivels, zonder God in de wereld.

(6.) Een blijvende heiligmaking wordt ons deel, de heiliging van onze natuur.

Hierdoor wordt des zondaars natuur vernieuwd, zijn gehele persoon, ziel en lichaam, wordt geheiligd. Nieuwe eigenschappen worden ingestort in het verstand, wil en genegenheden. Daardoor wordt hij een nieuw schepsel, gevormd naar het beeld van God, omdat hij gevormd wordt in de gelijkenis van de mens Christus, door uit Zijn volheid genade voor genade te ontvangen. Zo worden de zaden van alle genaden in hem geplant, nieuwe hebbelijkheden, hebbelijkheden van genade, welke de onmiddellijke beginselen van elk goed werk zijn.

(7.) De laatste stap die wij zullen noemen is bekering ten leven, ware Evangeliebekering.

Dit is de hoogste en laatste stap in de enge poort. Deze zet de mens onmiddellijk op de nauwe weg die tot het leven leidt. Het is niet die wettische bekering, die een vrucht is van overtuiging door de wet, waardoor de zondaar wordt geoordeeld en veroordeeld. Maar het is die bekering waardoor een zondaar, niet alleen overtuigd wordt van zijn zonde en ellende, maar verlicht wordt in de kennis van Christus, zijn wil vernieuwd wordt, hij tot het geloof wordt gebracht en een nieuwe betrekking op de hemel krijgt. Zijn natuur wordt geheiligd, hij wordt bekeerd van de zonde tot God en tot een haten van de zonde, als strijdende tegen de heilige wil en natuur van God. Dit is de enige bekering welke bij God aangenaam is. Het is onmogelijk die te bereiken, zonder kennis en bevinding van de zaken die wij als voorafgaand genoemd hebben.

Doch niemand kan een voet zetten op de nauwe weg die tot het leven leidt, zo hij niet gebracht is tot deze bekering. Niemand kan de rechte weg betreden, zo hij zich daar niet heen keert. Hij kan nooit recht bekeerd worden van de zonde tot God indien hij niet veranderd wordt door de vernieuwing zijns gemoeds.

De poort tot het leven is een enge poort, en dit is een nauwe stap.

Wie niet eerst waarlijk bekeerd is, zal nooit één stap op de nauwe weg doen.

II. Wij zullen de nauwe weg die tot het leven leidt, beschouwen.

Wij zullen eerst spreken over de nauwe weg zelf. Dat is de weg waarop men komt door de enge poort. De poort leidt ons tot de weg, zodat zij die door de poort zijn in-gegaan, op de weg zijn gekomen.

Het is ons voornemen om eerst te bezien, wat deze weg is.

1. Deze weg is de weg van heiligheid. "Aldaar zal een verhevene baan en weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden". De brede weg is de weg naar iemands eigen hart. De nauwe weg is de weg naar het hart van God. De brede weg is de weg van ijdelheid en ongerechtigheid. De nauwe weg is de weg van reinheid en heiligheid. Er is een tweeledige heiligheid, een ingestorte en een dadelijke. Ingestorte heiligheid is een heiligheid van de natuur, in een heilige nieuwe gesteldheid van de ziel, waardoor hij het eens geworden is met de heilige wet, waarmee hij tevoren in oorlog was. De gesteldheid van de ziel is daardoor zodanig veranderd, dat het hart geneigd is tot die dingen welke de wet gebiedt, en afkerig is van de dingen die ze verbiedt. Dit is uitgedrukt in de woorden: "Ik zal Mijn wet in hun hart schrijven". Het vernieuwde hart en de wet stemmen overeen, gelijk de gedachten van een eerlijk man overeen stemmen met zijn woorden. "Want dit is het verbond dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere. Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven en in hun harten zal Ik die inschrijven". Dit behoort tot de enge poort daar de genoemde gemoedsgesteldheid een vrucht is van het ingaan door de enge poort. Dadelijke heiligheid is heiligheid des levens, in gedachten, woorden en werken, die een getuigenis geven van een nieuw leven. Een mens wandelt daardoor enigermate volgens de beginselen en eigenschappen van de nieuwe natuur. En zo voegt hij een nieuw leven toe aan zijn nieuwe natuur. Ingegaan zijnde door de enge poort, wandelt hij op de nauwe weg.

2. Doch meer in bijzonderheden. De nauwe weg is de weg van gehoorzaamheid. Dat is de weg die tot het leven leidt. Zo was Christus Jezus, gedurende Zijn leven in de wereld, gehoorzaam tot de dood, ja de dood des kruises, en daarna werd Hij opgenomen in heerlijkheid.

Daarom moeten wij Hem volgen in deze weg, indien wij wensen bij Hem te zijn in het einde.

Er zijn twee dingen in het wezen van de weg van heilige gehoorzaamheid.

(1) De zaak zelf.

(2) De vorm.

Ten eerste. De zaak zelf is de weg van Gods geboden. Het is de heilige wet, die de weg voor ons uitstippelt in de verschillende geboden, die daarin gegeven zijn. Waar geen gebod is, daar kan geen gehoorzaamheid zijn.

Welke schijn van heiligheid er ook mag zijn in dingen die God niet heeft geboden, het is slechts bijgeloof, en geen heilige gehoorzaamheid. "Tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen die geboden van mensen zijn".

Waar overtreding is van het gebod, door zonde van nalatigheid of bedrijf, daar gaat men af van de weg van heilige gehoorzaamheid, die aan elke zijde begrensd is door het heilig gebod.

(1) Zo is dus de nauwe weg onderscheiden van de weg van goddeloosheid. Mensen die Gods geboden achter hun rug werpen, en wandelen naar hen eigen lust lopen in de weg van goddeloosheid. Zij weigeren in hun wandel beteugeld te worden door de regel des levens die in het Woord gegeven is. Zij zien daarop als op iets dat hen zou belemmeren in hun loop van goddeloosheid, en daarom zeggen zij met sprekende daden: "Laat ons hun banden verscheuren, en hun touwen van ons werpen". Niet de heilige wet, maar hun begeerlijkheden zijn hun regel.

(2) **De nauwe weg is ook onderscheiden van de weg van bijgeloof. Daarin beweren mensen, buiten het gebod van God, dat zij Hem dienen en gehoorzamen op een heilige manier. Dit is een nauwe weg van des mensen eigen maaksel.** Zij verzinnen geboden uit hun hart, en noemen ze plichten, hetwelk niet is naar Gods wil, daar die dingen slechts "ingevoerd zijn naar de geboden en leringen der mensen".

In tegenstelling met deze wegen is de nauwe weg de weg van Gods geboden. Alleen dat, hetwelk het gezag van God eist in de zedelijke wet der tien geboden, is de voorgeschreven regel. De goddeloze mens laat het na, en de bijgelovige mens voegt er iets aan toe. Maar de ware christen neemt het zoals het geschreven staat, tot een regel, en tot de enige regel van zijn leven, bevreesd er iets af te doen of er iets aan toe te doen.

Ten tweede. De weg van heilige gehoorzaamheid bestaat in een vorm van leven en dat is de weg van te wandelen in Christus. Zonder dit, is de wandel in de weg van het gebod geen heilige gehoorzaamheid, maar slechts een wettische, zelfzuchtige koers van leven, welke, ofschoon het van nut kan zijn in de menselijke samenleving, toch niet aangenaam is bij God, omdat de geur van Christus er niet in is. Christus heeft gezegd: "Zonder Mij kunt gij niets doen" en daarom is **ware Evangeliegehoorzaamheid alleen datgene wat wij doen in Zijn naam en kracht**. Dit is de enige gehoorzaamheid waarvan een zondaar mag verwachten, dat ze van zijn hand zal worden aangenomen in het hof des hemels.

Deze gehoorzaamheid bestaat in vier zaken.

(1) In het aanvaarden van de wet uit de hand, niet van het absolute wezen Gods, maar van God in Christus. "Deze is Mijn geliefde Zoon, in dewelke Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem". Natuurlijke mensen, wegens hun geestelijke blindheid, ontvangen de wet zonder te zien op de Middelaar, Die volmaakte gehoorzaamheid aan de wet heeft bewezen. **Omdat zij niet op Hem zien, zetten zij zichzelf aan het werk om de wet te gehoorzamen en zij menen dat zij het leven zullen verkrijgen door hun eigen gehoorzaamheid. Dit is de oorzaak waardoor hun gehoorzaamheid slechts slaafs is, en daardoor niet aannemelijk bij God, omdat zij niet volmaakt is.**

Maar de ware christen ontvangt de wet van een God als Verlosser en Zaligmaker in Christus. "Ik ben de Heere uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb". De gelovige ontvangt leven door geloof in de vrije belofte, en hij wil gehoorzamen uit liefde tot een verzoend God. Hij zoekt naar de wil des Heeren te handelen uit dankbaarheid aan de Verlosser, en als de weg in welke de Heere hem heeft geboden te wandelen, om te jagen naar de volmaaktheid van dat leven dat Hij voor hem heeft verworven. Deze weldaden berusten op vrije genade.

(2) Deze gehoorzaamheid bestaat in af te hangen van Christus voor elke stap die zij doen. Zij zijn ranken die vrucht moeten voortbrengen uit gemeenschap met de wijnstok. De apostel vermaant daartoe: "Wordt gesterkt in de genade die in Christus Jezus is". Vandaar dat de christen uitgaat in de weg van heilige gehoorzaamheid, gelijk David uittrok tegen Goliath "in de naam des Heeren der heirscharen" en "in naam van de Heere Jezus". Daarom is de ware christen in zijn gehoorzaamheid zelfverloochend en nederig, erkennende dat hij een onnutte dienstknecht is, wanneer hij alles gedaan heeft.

(3) Deze gehoorzaamheid bestaat in af te hangen van Christus, opdat hun gehoorzaamheid in Hem aangenaam mag zijn. Zij durvende aanneming van hun gehoorzaamheid niet te verwachten om de natuur van het werk zelf. Dit is een moeilijke stap in de nauwe weg, welke alleen ware christenen kunnen doen. Het is niet gemakkelijk geen waarde aan onze gehoorzaamheid te hechten, en niet de nadruk te leggen op onze naarstigheid, ernst en talenten. Maar het is zeker, dat zij alleen worden aangenomen om Christus wil. "Om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus".

(4) Deze gehoorzaamheid wordt gekend uit het dagelijks toevlucht nemen tot Christus om verzoening van de dwalingen van onze weg. "Te dien dage zal er een fontein geopend zijn voor het huis Davids en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid". Niemand is zó zuiver in zijn wandel, dat hij geen verkeerde stappen doet, en zich niet opnieuw bezoedelt, en deze afwijkingen kunnen niet worden verzoend dan door de toepassing van het bloed der besprenging. Nee, de beste doet niet één stap, of er is enige besmetting in door de verdorvenheid van de oude mens, zodat zij nodig hebben gedurig gewassen te worden. "Indien Ik u niet was, gij hebt geen deel met Mij". Dit is de dagelijkse oefening in de nauwe weg, en daarin kan men niet wandelen dan in Jezus Christus.

De conclusie van hetgeen wij gezegd hebben, is, dat de nauwe weg de weg van de heilige gehoorzaamheid is, waarin men in Christus wandelt, in de weg van Gods geboden.

De weg van heilige gehoorzaamheid bestaat in twee zaken.

Ten eerste in de weg van doen en werken, in gehoorzaamheid aan de beschreven wil van God. "Alles wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht". God geeft aan ieder mens het werk dat hij heeft te doen, het werk zijner bekering en het werk zijner zaligheid. In iedere betrekking waarin wij staan tot God of mensen, worden wij tot onze plicht geroepen door Zijn geboden.

Hij heeft ons aangewezen wat wij hebben te doen voor Zijn eer, ten nutte van onszelf en van onze naasten. En tot het volbrengen van elk deel van onze plicht hebben wij onszelf te zetten, in gehoorzaamheid aan Zijn wil, en dat in Christus Jezus.

Ten tweede, in de weg van lijden en verdragen, in gehoorzaamheid aan de wil van Zijn voorzienigheid. God deelt aan een ieder zijn bijzondere last van kruisen en ellende uit, en Hij eist van hen dat zij ze zullen dragen tot hun beproeving. Hier is oefening voor de genade van geloof, zelfverloochening, geduld, hoop en andere genaden. Wij moeten onszelf zetten tot een christelijk dragen en ondergaan van deze moeiten, in gehoorzaamheid aan Zijn wil, en dat in Christus Jezus.

Zo moeten wij dus wandelen in de nauwe weg, werkende en verdragende in Christus. Wij moeten onze plicht en onze beproeving aanvaarden als uit Zijn hand, en zo voortgaan in een gelovig vertrouwen op Hem. Deze weg draagt een tweevoudig merk, de hele weg langs, van het begin tot het einde. In de eerste plaats wordt deze weg gekend uit de voetstappen der schapen, Christus' kudde. Het is de weg waarop het gezelschap der heiligen heeft gewandeld in alle geslachten. Zij die willen zien, mogen de sporen van de voeten van Christus' kudde zien op de nauwe weg, zoals die van de kudde des duivels te zien zijn op de brede weg. Op de nauwe weg zult u de voetsporen zien van de patriarchen, de profeten, de apostelen, van alle heiligen onder het Oude en Nieuwe Testament. Op de brede weg zult u vinden de voetsporen van Kain, van Farao, van Judas en van alle goddelozen in alle geslachten. De genade die de heiligen ontvangen hebben, en de daaruit voortvloeiende oefeningen, laten duidelijke sporen na in de nauwe weg.

Wij kunnen deze onderscheiden in twee soorten.

(1) De eerste soort stellen wij in het geloof in Christus, en in de belofte door Hem. Dit is het eerste gedeelte van hun voetstappen, waardoor wij kunnen bespeuren dat de heiligen van alle eeuwen grote dingen gedaan en geleden hebben. Als eerste wordt Abel genoemd. "Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kain, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft dat hij rechtvaardig was, also God over zijn gaven getuigenis gaf". Zij geloofden en werkten hun goede werken; zij geloofden en verdroegen hun beproevingen en ellenden. De belofte van Christus was gegeven om hen in de weg te zetten, en de eerste vrucht daarvan was dat Adam en Eva ze geloofden. Sindsdien kunnen wij het geloof zien in de voetstappen der kudde, en het zal zo zijn tot het einde toe.

(2) De tweede soort, of die welke volgt, is oprechte gehoorzaamheid. Zij geloofden de waarheid, en bevestigden dit in hun leven. Zij ontvingen de belofte door geloof, en zij gehoorzaamden het gebod oprecht. Het evangelie omhelzende, namen zij de wet aan als de regel van hun leven, geen enkele uitzondering makende op enig gebod, als ziende alle geboden bestempeld met het gezag van hun God, Schepper en Verlosser. Daar zij Christus de Heere ontvangen hadden, wandelden zij in Hem in alle gehoorzaamheid.

Zo zijn de voetstappen van de kudde onderscheiden van alle andere. Er zijn vele voetstappen op de brede weg maar geen enkele daarvan heeft de gelijkenis van de voetstappen der kudde van Christus. De voetsporen van godloochenaars en afvalligen, van goddelozen, van formalisten en geveinsden, zijn op die weg te vinden, maar daar het begin van hun stappen ongeloof is, zo is het einde goddeloosheid, of louter uitwendige, geveinsde gehoorzaamheid, welke niet aangenomen wordt door God. Zij zijn één van beiden, óf wettische mensen, die beweren gehoorzaamheid te bewijzen en nalaten te geloven, óf zij zijn vleselijke evangeliedienaars, die geen consciëntie maken van goede werken of van algehele gehoorzaamheid, en toch geloof voorwenden. Hier ziet u grote verschillen met de voetsporen der schapen die geloof en gehoorzaamheid samenvoegen.

In de tweede plaats wordt deze weg gekend uit de voetstappen van Christus Zelf. "Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen". Alle mensen zijn van de weg afgeraakt, en niet wetende hoe daar weer op te komen, heeft het den Vader behaagd Zijn eigen Zoon in onze natuur in de wereld te zenden, opdat door Zijn wandel in de wereld mensen in Zijn lichtend voorbeeld mochten zien welke de weg is waarin zij Gode welbehaaglijk mogen wandelen. Daarom is Hij gekomen en is de nauwe weg ingegaan. Hij liep die weg tot het einde uit, en liet de sporen van Zijn voeten daarop achter, van het begin af tot het einde toe. In het voorbeeld van de beste der heiligen zijn sommige voetstappen verkeerd, buiten de weg gezet. Maar de voetstappen van Christus zijn volmaakt heilig, zonder de minste onvolmaaktheid, en zonder het geringste deel van een stap buiten de weg. Ook zij bestaan uit twee soorten.

Ten eerste. In geloof in God Zijn Vader, en in de beloften van het verbond dat de Vader met Hem had gesloten. Christus in Zijn goddelijke natuur is het voorwerp van geloof, maar in Zijn menselijke natuur was Hij het onderwerp van geloof. De mens Christus geloofde in God Zijn Vader, vertrouwde volkomen op Hem, en verliet Zich op Hem, op grond van Zijn getrouwheid.

Hij had beloften van bijstand, van aanneming en van een heerlijk loon. En daarom verwachtte Hij de vervulling van de beloften, en Hij is niet beschaamd geworden. Hij verklaart de goddelijke trouw uit Zijn eigen ervaring, "Uw weldadigheid en Uw trouw verheel Ik niet in de grote gemeente".

Ja zelfs nu Hij verhoogd is aan de rechterhand Gods, blijft Zijn geloof en verzekerde hoop van alles wat nog vervuld moet worden. Zo is de mens Christus in heerlijkheid nog een gelovig wachter. "Voorts verwachtede totdat Zijn vijanden gesteld zullen worden tot een voetbank Zijner voeten". Dit moet ons aansporen om op God te wachten, sinds de mens Christus Zelf behoort tot het gezelschap van gelovige wachters op God. Dit verklaart ons ook hoe Christus de zegelen van het verbond, de sacramenten, ontving, om Zijn geloof in God te bevestigen.

Hier hebben wij dan de sporen van Christus eigen voetstappen in het geloven. De mens Christus geloofde en zo gehoorzaamde Hij. Dit wordt ons levendig voorgesteld in Jes. 50:57, waar wij geschreven vinden: "De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspanning, Ik wijk niet achterwaarts. Ik geef Mijn rug degenen die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg ik niet voor smaadheden en speeksel. Want de Heere HEERE helpt Mij, daarom wordt Ik niet te schande; daarom heb Ik Mijn aangezicht gesteld als een keisteen, want Ik weet dat Ik niet zal beschaamd worden". Daarom, toen Hij in de wereld kwam, werd Hij ten achtsten dage besneden. Vóór Hij Zijn openbare dienst begon, werd Hij gedoopt. Hij hoorde de stem uit de hemel die tot Hem sprak, en daarna werd Hij in de woestijn geleid. En vóór dat Hij het zwaarste gedeelte van Zijn werk op Zich nam, ontving Hij het sacrament van het Pascha en van het Avondmaal.

Het tweede. De tweede soort van voetsporen die Christus heeft achtergelaten, is die van volmaakte gehoorzaamheid. Zoals Zijn geloof was, was ook Zijn gehoorzaamheid volmaakt, volkomen en zondeloos. "Die geen zonde gedaan heeft, en daar is geen bedrog in Zijn mond gevonden". Zij was volmaakt in alle delen, Hij vervulde alle gerechtigheid. Zijn daden waren volmaakt, Hij rekende niets te zwaar, zodat Hij Zijn Eigen vijanden liefhad. In Zijn lijden ging Hij door de zwaarste stukken met zachtmoedigheid en geduld. Ook in trappen was Zijn gehoorzaamheid volmaakt, tot in de hoogste trap. Hij had Zijns Vaders heerlijkheid lief en zocht de zaligheid van zondaren. Zijn liefde was volmaakt, blijkende in de grootst denkbare voorbeelden. "Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het midden Mijns ingewands". Zijn liefde was volmaakt in duur, van de wieg tot het graf.

Zo bewandelde Christus de nauwe weg. De sporen van Zijn voetstappen geven een bijzondere onderscheiding aan die weg, waardoor hij meer duidelijk onderscheiden is van alle andere wegen. De onvolmaaktheden en gebreken die de wandel van de heiligen aankleven maken die weg in bepaalde mate duister. Wanneer vleselijke mensen zien op de fouten van de kinderen Gods, menen zij dat de nauwe weg niet bijzonder nauw is. De overspeler ziet Davids voetstappen in zijn weg, de dronkaard die van Noach, de vloeker en meinedige, de afvallige, ziet op de voetstappen van Petrus. Maar zij bedenken niet dat deze stappen voetstappen waren buiten de weg, waarvan zij teruggekeerd zijn met bitter berouw. Dit is het grote verschil dat vleselijke mensen niet tot berouw komen, gelijk de heiligen. Maar de voetstappen van de Herder der schapen zetten de nauwe weg in het volle licht en buiten alle twijfel. De wandel van Christus toont dat het een weg is van reinheid en heiligheid, de weg van geloof en gehoorzaamheid, en dat hij niets te maken heeft met de brede weg, de weg van zonde.

TOEPASSING

Op de nauwe weg die tot het leven leidt, hebben de wandelaars die daarop gaan, verschillende ervaringen. Er zijn verschillende stappen of gedeelten op die weg, vanaf het begin of de bekering tot God, tot aan het einde, wanneer de gelovige overgaat tot het eeuwige leven. De weg is voor sommigen langer dan voor anderen, deels om de verschillende leeftijden die de wandelaars bereiken, deels omdat enigen zo bevoorrecht zijn dat zij gemakkelijker bekeerd worden dan anderen: Deze beide omstandigheden zijn oorzaak van verschillende lengten van de weg. Maar korter of langer, toch kunnen wij twee zaken noemen, die door allen op de nauwe weg beoefend worden, en waarin de weg bestaat.

Die twee zaken zijn, dat het ten eerste een weg is van doding en ten tweede van verlevendiging.

Ten eerste, het is een weg van doding.

"Indien gij door de Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven". Dit is een gedeelte van de nauwe weg, hetwelk de ganse weg langs, van het begin tot het einde, een kenmerk is in de wandel der oprechten. Ja, zij moeten hierin voortgang maken, daar aan de weg en aan de oefeningen op de weg geen einde komt, tot dat zij sterven. **De enge poort van bekering en wedergeboorte is het begin van de praktijk van de nauwe weg.** Op die weg blijft een worsteling tussen de oude en de nieuwe natuur; tussen zonde en verdorvenheid blijft een strijd met heiligheid. Wij willen hiervan een verklaring geven.

(1) De doding der zonde is een tegenstand tegen de weg van ijdelheid en begeerlijkheid. Dit is het begin van het komen van de ziel tot Christus, en deze strijd wordt voortgezet gedurende het ganse leven van de gelovige, totdat hij raakt buiten het bereik van de betoverende, misleidende wereld.

Er moet een toenemen zijn in het doden der zonde. "Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus, door welke de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld". De Heere leidt Zijn volk daarin voort, door Zijn inzettingen. Hij geeft hun een helder inzicht in de ijdelheid en de ledigheid van de wereld met haar begeerlijkheden in de spiegel van het Woord, de sacramenten, door het gebed en overdenking. De Voorzienigheid zorgt er voor dat er gal en alsem aan de borst van de wereld zit, waardoor de gelovige wordt als een gespeend kind.

(2) Doding der zonde is een strijd tegen alle verdorvenheden waarin onwedergeborenen leven.

Dit betekent de smaak te verliezen in de, genoegens van de zonde, er aan te sterven, het onkruid van de zonde dagelijks uit te trekken en dat kwade gewas dat welig groeit in de bodem van een boos hart, te doden. Zo de doding oprecht is, gaat zij door tot het gehele lichaam van de zonden van het vlees. Indien enige bekende zonde worden gespaard, zo is het geen ware doding. Die mens die enige zonde ontziet is op de weg naar de dood en het verderf, evenals het schip dat moet zinken wanneer men verzuimt één lek te stoppen. "Dan zou ik niet beschaamd worden wanneer ik merken zou op al Uw geboden".

De doding gaat door tot:

a. Bijzondere lusten en begeerlijkheden, de leden van het lichaam der zonde.

"Doodt dan uw leden die op de aarde zijn, namelijk hoereri, onreinheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid en de gierigheid, welke is afgodendienst". Deze verdorvenheden zijn vele en van verschillende soorten, vleselijke lusten en lusten van de geest, genoeglijke lusten en verwoestende driften. Deze alle komen voor onder de naam van wereldse begeerlijkheden, waarvan het Evangelie ons leert dat wij ze moeten verzaken. "En onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en Godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld". Op elk van hen moet de mens in de weg ten leven een waakzaam oog slaan, om ze te vernielen wanneer zij hun kop beginnen op te steken. Wij moeten daarmee worstelen, en hun dood en verdelging zoeken.

Bijzonder moet de strijd gevoerd worden tegen die lust waaraan men het meest verslaafd is, die men gewoonlijk een overheersende zonde noemt. Dit is de zonde waardoor men lichtelijk wordt omringd door temperament, lichaamsgesteldheid, omgeving, omstandigheden of waardoor anders die zonde heerst. Hiertegen moet bijzonder de strijd worden aangebonden, zij moet gedood worden, ofschoon men daartoe even hard over zichzelf moet zijn, als wanneer men een rechteroog uitrukt, of een rechterhand afhouwt. Niemand kan zekerheid hebben van op de nauwe weg te zijn, zonder die doding. "Want ik heb des Heeren wegen gehouden, en ben van mijn God niet goddelooslijk afgegaan". En wij kunnen over onze vordering in de nauwe weg oordelen, zo wij een vordering in het doden van de zonde die ons lichtelijk omringt vast kunnen stellen.

b. Ook moet de strijd tegen de zonde van onze natuur bijzonder gevoerd worden.

Onze natuur, daaronder verstaan wij het lichaam der zonde zelf, waarvan deze bijzondere lusten de leden zijn, die het vlees genoemd worden. "Maar die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden". Het is die zondige gesteldheid waarin wij geboren zijn, die ons geneigd maakt tot alle kwaad, en afkerig van alle goed. Die gesteldheid doet ons gereed staan, om toe te geven aan verzoeken tot zonde, en maakt het ons moeilijk onze plicht waar te nemen. Zij houdt kwade indrukken vast, en laat goede indrukken gemakkelijk los. De bijl van doding moet aan de wortel van de boom gelegd worden, zo wij de nauwe weg willen nemen.

Nu, de begeerlijkheden worden gedood zo wij weigeren aan haar toe te geven, en zo wij de genade die lijnrecht tegenover de begeerlijkheden staan beoefenen. Hierdoor worden zij gewond en verzwakt, en de genade wordt daardoor gekoesterd en versterkt.

Ten tweede, de nauwe weg is een weg van verlevendiging, van nieuwigheid des levens, in het doen van goede werken. "Deze dingen wil ik dat gij ernstiglijk bevestigt, opdat degenen die aan God geloven, zorg dragen om goede werken voor te staan". Dat is, in gedachten, woorden en werken, overeenkomstig de wil van God te leven, en behaaglijk te zijn in Zijn ogen.

Dit is een ander gedeelte van de nauwe weg, die ligt tussen de enge poort en het einde van de weg, die de gelovige bereikt in de dood. De genade welke in de wedergeboorte is ingeplant in het hart, spant zich op deze weg in. Want de nieuwe natuur moet vruchten in nieuwigheid des levens voortbrengen, waardoor men leeft tot eer van God, tot zijn eigen nut en tot welzijn van zijn naaste. Dit bestaat in twee zaken.

(1) Ten eerste in een leven voor God, en in gestorven te zijn aan de dingen van de wereld.

De onwedergeborene mens is dood voor God, maar levendig voor de wereld. Alle de inwendige bewegingen van zijn ziel gaan uit naar de schepselen, en niet naar God. Dit is zijn deel; zijn blijdschap bestaat in het bezitten, en zijn droefheid in het missen van de genoegens van de wereld. Hij heeft geen verlangen naar God, niet meer dan zij die in het graf liggen.

Maar zij die de enge poort van wedergeboorte ingaan, beginnen Gode te leven, en sterven aan de wereld. "Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God". Zo begint zijn loop in de nauwe weg, als stervende aan de dingen die beneden zijn en levende voor God. Hij rust in Hem als zijn deel, Hem altijd zoekende als zijn voornaamste goed, Hem liefhebbende boven alles, zich verblijdende in de genieting van God, en treurende wegens zijn gemis, en wegens de zonde die het licht van des Heeren aangezicht verbergt. De loop van zijn leven getuigt hiervan. "Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid; des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich".

(2) Ten tweede bestaat het in een leven der gerechtigheid, de zonden afgestorven zijnde. De onwedergeborenen zijn dood aan de gerechtigheid, maar zij leven voor de zonde. Zij zijn zo los van alle gerechtigheid, als zij die in het graf liggen los zijn van hetgeen op aarde geschiedt, zij bemoeien er zich niet mee. "En u heeft Hij mede levend gemaakt daar gij dood waart door de misdaden en de zonden". Maar wanneer zij de enge poort van wedergeboorte binnengaan worden zij gezet in een staat van dood aan de zonde, en van leven aan de gerechtigheid. Zij ontwaken daartoe. Zo komen zij op de nauwe weg, levende als dienstknechten der gerechtigheid. "En vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt gemaakt dienstknechten der gerechtigheid". Dit hun leven der gerechtigheid heeft betrekking op de gehele wil van God en maakt hun gehoorzaamheid algemeen. "Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere tot alle welbehagelijkheid". Dit leven bestaat in de volgende dingen.

a. Het is een Gode leven tot gerechtigheid, wat wil zeggen, te leven in de vreze des Heeren. De zaligmakende genade Gods leert ons, dat "wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en Godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld". Er is een plicht die wij volgens recht onmiddellijk verschuldigd zijn aan God, als onze Schepper, Bewaarder en Verlosser. Dat is de plicht van liefde, welke ons in de eerste tafel is voorgeschreven. Zij die wandelen op de nauwe weg, leven om die plicht aan God te betalen, zowel in opzicht van Zijn rechtvaardigheid als in opzicht van hun dankbaarheid. Daartoe zijn ze geroepen, dat zij zullen leven om Hem te eren in de wereld en dat beschouwen ze als hun voornaamste bezigheid. "Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin". Zij zien geen nut van hun verblijf in de wereld, indien zij, een ieder in zijn eigen omgeving, niet als een middel mogen dienen, om Hem te verheerlijken. **Zij zien op hun eigen belangen als samengaande met de belangen van Zijn heerlijkheid.**

b. Het bestaat in een leven tot gerechtigheid jegens zichzelf, dat is "een matig en rechtvaardig en Godzalig leven". Wij zijn een plicht aan onszelf verschuldigd, en die is ons opgelegd met een band van rechtvaardigheid of gerechtigheid, in zover wij niet onszelfs zijn, maar des Heeren. Die plicht wordt van ons geëist in de tweede tafel, verplichtende ons om te letten op de eer en het welzijn van onze eigen lichamen. Wij moeten ze verzorgen als de tempels van God, en daarom moeten wij vermijden alles wat ons lichaam kan schaden of verontreinigen. **Wij hebben het goede te zoeken voor onze eigen zielen, door te jagen naar volmaaktheid in waarheid en heiligheid. Wij behoren alles te vermijden wat onze ziel kan verduisteren of besmetten. Dit is een groot gedeelte van het leven dergenen die wandelen op de nauwe weg.**

c. Dat leven bestaat ook in gerechtigheid te oefenen aan onze naasten. Wij behoren rechtvaardig en welwillend jegens onze naaste te zijn. Wij zijn niet voor onszelf geboren, maar ook voor anderen. Wij hebben een schuldige plicht omtrent mensenkinderen, onze medemensen, overeenkomstig de verschillende voorschriften welke ons daartoe zijn gegeven in de tweede tafel. Sinds wij mensen zijn, mogen wij nooit verzuimen menselijkheid te betonen aan andere mensen, of zij rijk of arm zijn, boven of beneden ons staan. Wij zijn verplicht een algemene welwillendheid te bewijzen aan onze medemensen, en het goede voor onze naasten te zoeken, en altijd bereid te zijn om hun weldadigheid te bewijzen naar bekwaamheid en vermogen, en bij alle gelegenheden. Wij zijn mensen en daarom wordt menselijkheid van ons geëist, wij zijn het verschuldigd aan de rechtvaardigheid, terwijl zij die op de nauwe weg zijn als christen gevoelen dat zij tot naastenliefde geroepen zijn. O, hoe zullen wij ons verantwoorden voor de Schepper van allen, indien wij geen zorg dragen en niet nuttig zijn voor onze medeschepselen? Welke voorraad hebben wij opgelegd voor de toekomstige wereld, indien wij niet onszelf hebben gegeven om het goede voor onze naasten te zoeken? Die gesteldheid van het hart waardoor men zelfzuchtig is, in niemand belang stelt dan in zijn lieve zelf, is een duidelijk bewijs dat men op de brede weg is. Nog veel meer geven zij blijken op de brede weg te zijn die anderen onder de voet lopen, hun het leven moeilijk maken, een plaag zijn in de samenleving en die overall wanorde en beroering brengen.

Indien zij die in zó'n gesteldheid leven de hemel zullen zien, dan moeten wij de Bijbel als een fabel loslaten, en geen verschil zien tussen hemel en hel. "Want een onbarmhartig oordeel zal gaan over degene die geen barmhartigheid gedaan heeft".

Zo ziet u dat zij die op de nauwe weg zijn naar boven, naar binnen en naar buiten zien, zoekende in elk van de genoemde wegen nuttig te zijn, en aldus in de vreze Gods der gerechtigheid leven.

Deze twee gedeelten van de nauwe weg heeft Christus aan Zijn kinderen voorgesteld door Zijn dood en opstanding, die de voorbeeldige oorzaken zijn van doding van de zonde en van opstanding tot nieuwigheid des levens.

ZEVENDE PREEK

Na in onze vorige preek beschouwd te hebben de enge poort en de nauwe weg die tot het leven leidt, willen wij nu in enige bijzonderheden aantonen, hoe nauw de weg tot het leven is.

Laat ons de nauwheid van de weg tot het leven beschouwen.

Wanneer wij de nauwe weg bezien in verband met de onvolmaaktheid van onze tegenwoordige staat, zo zullen wij hem zeer nauw bevinden. Maar hij zal voor hen, die overgaan naar de staat van volmaaktheid in heerlijkheid, veranderen in een ruime weg. Voor de gelovigen is deze weg in de tijd en de eeuwigheid wezenlijk dezelfde weg, met dit verschil dat zij in dit leven een gedurige strijd hebben te voeren met hun verdorvenheden, en dat zij in de hemel verlost zijnde van alle hun vijanden in volmaakte vrijheid zullen wandelen.

Een weg kan voor de een zeer nauw en smal zijn, en voor een ander ruim en gemakkelijk, maar dat hangt af van de verschillende omstandigheden waaronder de reizigers verkeren. Zo kan een schoen zeer nauw zijn voor een gezwollen voet, maar voldoende ruim voor dezelfde voet wanneer hij genezen en gezond is. De verheerlijkte heiligen hebben gezonde voeten, zodat de weg ruim en breed genoeg voor hen is om vaardig te wandelen. Maar wij hebben gezwollen voeten, en daarom is de weg die in wezen dezelfde is, nauw voor ons wat wij in onze loop door dit leven ondervinden.

Nu, de nauwheid van de weg voor ons vloeit voort uit drie dingen.

Ten eerste. De zuiverheid en nauwkeurigheid van de wet eist heilige gehoorzaamheid van ons. "Heere, Gij hebt geboden dat men Uwe bevelen zeer bewaren zal". Er wordt daar geen zondige vrijheid toegestaan. Elke verkeerde stap wordt door de wet veroordeeld. De wet omsingelt de reiziger van alle kanten. In dit opzicht noemen wij de volgende zaken.

1. De wet eist gehoorzaamheid aan de voorschriften die God gegeven heeft.

Deze gehoorzaamheid wordt niet bepaald door des mensen keus, maar naar Gods gebod. "Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen die geboden van mensen zijn". Zulke leringen zijn verzonnen door des mensen eigen hart, welke schijn van heiligheid zij ook mogen hebben. Zij worden verworpen met een: "Wie heeft zulks van uw hand geëist". Ja, veelmeer zijn zij door God verboden. Zij zijn een gruwel in Zijn heilige ogen, hoewel men zo blind kan zijn, dat men meent Gode een dienst te doen.

Er is geen heilige gehoorzaamheid dan in hetgeen door God geboden is.

2. De wet eist gehoorzaamheid op de juiste wijze.

Stel dat het iets is dat in zichzelf een plicht is, maar niet op de rechte wijze wordt gedaan, zo is het geen wandelen in de nauwe weg. Hier wordt de reiziger omsingeld door de volgende eisen.

(1) De liefde tot God moet het beginsel zijn van onze gehoorzaamheid. Onze gehoorzaamheid moet een arbeid der liefde zijn, anders is het verloren arbeid. Liefde tot God moet ons bewegen Hem gehoorzaam te zijn, anders zal Hij het beschouwen dat wij Hem in het geheel niet gehoorzamen. Want Hij ziet het hart aan, en wat niet met het hart gedaan wordt kan Hem nooit aangenaam zijn.

(2) De wil van God moet niet alleen de regel, maar de reden van onze gehoorzaamheid zijn. Het is geen waar geloof, dan alleen dat men gelooft, omdat God het gezegd heeft. Het is geen heilige gehoorzaamheid, dan alleen wanneer men iets doet omdat God het geboden heeft. Zo kan iemand doen wat God gebiedt, en Hem toch niet gehoorzamen, indien hij het niet doet in gehoorzaamheid aan Zijn gebod.

(3) Onze gehoorzaamheid moet als haar voornaamste doel de eer van God op het oog hebben. "Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het alles ter ere Gods". Zo wij iets anders op het oog hebben dan zal God het niet rekenen als gehoorzaamheid aan Hem.

Daarom is er veel verloren arbeid, doordat ze wordt bedorven door lage en zelfzuchtige oogmerken, hoewel de arbeid op zichzelf beschouwd plicht is. Zo kan de arbeid van leraars in het prediken verloren zijn, het volk kan hun gebeden bederven, en iedereen kan, welk goed hij ook doet, het bederven, wanneer hij het doet met zelfzuchtige oogmerken.

(4) De enige heilige gehoorzaamheid van een zondaar is geloof in God door Christus, als datgene waardoor hij zijn gehoorzaamheid werpt in de kruik van evangelie-gehoorzaamheid. "En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in de naam van de Heere Jezus, dankende God en de Vader door Hem". Het werk van geloof is sterkte uit Christus te halen tot heilige gehoorzaamheid. "Gij dan mijn zoon, wordt gesterkt in de genade die in Christus Jezus is". Zo zullen wij ook kunnen doen wat Hij gebiedt. "Ik vermag alle dingen door Christus Die mij kracht geeft".

Zo moeten wij in alles bedekt worden door Christus gerechtigheid tot onze aanneming bij God.

Ten tweede. De weg is nauw, omdat de neiging van ons hart veraf is en in strijd met de heilige wet. Hierover klaagt de apostel daar die neiging hem de wandel in de weg ongemakkelijk maakte. "Zo vind ik dan deze wet in mij, als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt". Er zijn sterke overblijfselen van de natuurlijke vijandschap in de besten, zolang zij op aarde zijn. Het is een treurige gesteldheid niet gaarne gebonden te zijn door het heilig gebod. Er zijn lusten van het hart die naar alle kanten grijpen, en zij kunnen niet bedwongen worden zonder inspanning en pijn. Dit is een oorzaak dat de weg nauw schijnt, waardoor de wandelaars gedurig in engten zitten en zich bekneld gevoelen. **De wandel inde nauwe weg is inderdaad één aanhoudende worsteling tot het einde toe. De weg van heilige gehoorzaamheid gaat rechtstreeks in tegen de natuurlijke neiging, en de gelovige moet strijden op leven of dood.** Nu, daarvan zal niets meer gevonden worden in de hemel. De weg van gehoorzaamheid aan Gods geboden, zonder tegenstand van neer zij in het beloofde land zullen zijn.

Ten derde. De vele moeilijkheden van buiten af maken de weg nauw. Onze tekst in de oorspronkelijke taal noemt de weg als vol van strijd en kwelling. Hadden de kinderen Gods niet meer te doen dan hun weg te vervolgen in gehoorzaamheid aan Gods geboden, onder tegenstand van hun eigen verdorvenheden, dan hadden zij daarmee reeds werk genoeg. Maar dat is niet alles. Zij maken kennis met alle tegenwerking en met alle strikken die satan en een boze wereld hun maar in de weg kunnen leggen. Dit is oorzaak dat zij door tal van verzoekingingen, verdrietige ervaringen en ontmoedigingen moeten heen breken. Soms ondervinden zij dat de glimlachen van de wereld hen van de weg willen aflokken, en op andere tijden dat het barse optreden van de wereld hen wil afschrikken van de nauwe weg. Ook gebeurt het soms dat zij door een slecht voorbeeld in gevaar zijn van de been te raken. Behalve dit alles ontmoeten zij beproevingen van de hand van God. De weg is voor hen bezet met doornen en distelen. "Daarom, laat ons afleggen alle last en de zonde die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van de troon Gods".

Wij willen nu beschouwen wat dat leven is waartoe de nauwe weg leidt.

Het leven waartoe die weg leidt, is in één woord een gelukkig leven in de toekomstige wereld. Wanneer de zondaar ingaat door de enge poort, ontvangt hij leven, anders zou hij nooit kunnen gaan op de nauwe weg. Het leven dat hij ontvangen heeft is voor eeuwig. Vanaf het ogenblik waarop hij het ontving, zal het nooit worden uitgeblust in de eeuw der eeuwigheid. Maar er is in mate en omstandigheden zó'n groot verschil in der gelovigen leven hier en in de hemel, dat het laatste, het leven wordt genoemd bij uitnemendheid.

Wij zullen daarvan de redenen noemen.

1. De hemel is de plaats van leven waar geen dood kan binnentreden.

Maar wie in de hemel is, zal eeuwig leven. "God zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn". Deze wereld op haar best levert een gemengd gezelschap van doden en levenden. En wat meer wil zeggen, de doden zijn altijd verreweg het grootste gedeelte in dat gezelschap. Dat maakt de wereld tot een droefgeestige plaats voor hen in wie geestelijk leven een aanvang heeft genomen. "O wee mij dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik in de tenten Kedars woon!". Maar wanneer zij in de hemel komen, zullen zij zich bevinden in een land van leven, waar geen winter is, maar een eeuwige lente. Daar is geen dood, maar leven, eeuwig leven.

2. Het hemelleven wordt het leven bij uitnemendheid genoemd, omdat het daar volmaakt zal zijn.

Het is hier inderdaad begonnen, maar er is nog een sterk mengsel van de dood in, zelfs in de levendigste heiligen op aarde. Zij hebben hier een lichaam des doods te dragen. "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?".

Maar wanneer ze in de hemel zullen zijn, zal er niet het kleinste lid meer van te vinden zijn. Zelfs hun leven van troost zal daar volmaakt wezen, hoewel zij op aarde veel werk hebben om het voor uitblussen te bewaren.

3. Een derde reden waarom dat leven het leven bij uitnemendheid wordt genoemd is, dat geen dood ooit toegang tot de hemel zal hebben.

Het leven der verlost en zal voortgezet worden met vreugde en troost tot in alle eeuwigheid, zonder enige onderbreking. Zolang ze nog hier zijn weten ze dat zij de dood hebben te wachten, maar wanneer ze daar aankomen, weten zij dat zij voor altijd buiten zijn bereik zijn. Daar zullen zij neerzitten bij de fontein des levens, en zij zullen hun volle aandeel hebben in de wateren des levens, zodat zij nimmermeer kunnen sterven.

Nu willen wij de vraag beantwoorden hoe de nauwe weg tot het leven leidt.

Wij zullen deze vraag beantwoorden door in de eerste plaats u aan te tonen wat het niet is.

a. Het leven wordt niet verkregen door eigen verdienste. Het wordt niet verkregen door verdienste die voortvloeit uit de innerlijke waarde van het werk dat gedaan wordt. Zodanig is alleen de verdienste van de gehoorzaamheid en dood van Christus. Maar zó'n verdienste kan nooit zijn in onze werken. Er is geen evenredigheid tussen onze gehoorzaamheid en eeuwig leven. Wat ook onze werken zijn, wij zijn ze aan God verschuldigd. "Alzo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen".

b. Het leven wordt ook niet verkregen door verdienste die voortvloeit uit enige overeenkomst. Zou er zó'n overeenkomst bestaan dan zou er een verbond gemaakt moeten zijn, waarin ons loon was verzekerd op onze werken. In dat geval zou het loon aan ons moeten worden uitgekeerd, wanneer wij het werk op de gestelde condities verricht hadden. Zo zou Adams gehoorzaamheid wel verdienstelijk zijn geweest, want hem was in het werkverbond het leven beloofd op het houden van het verbond. "Doe dat, en gij zult leven", maar hij heeft het verbond verbroken en wij in hem, zodat wij het leven alleen kunnen verkrijgen door de toegerekende gerechtigheid van Christus, uit vrije genade, zonder enige verdienste in ons.

In de tweede plaats willen wij de vraag beantwoorden door u aan te tonen waardoor het leven wèl verkregen wordt.

De nauwe weg leidt tot het leven bij wijze van orde in de natuur der dingen, waardoor het ene ding noodzakelijk moet voorafgaan aan het andere. De nauwe weg is het begin van de loop van een christen, en het eeuwig leven in de hemel is het einde van die weg. De zaaitijd gaat aan de oogst vooraf, en de eerste vruchten gaan vooraf aan de volle oogst. Zo gaat het wandelen in de nauwe weg vooraf aan het leven in de hemel. "Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien". Het worstelen en de prijs, de strijd van de christen en de kroon, zijn aan elkander verbonden door goddelijke instelling. Maar de strijd is geen verdienste waardoor de kroon wordt verkregen, en ook is de strijd geen conditie waardoor wij het leven kunnen verdienen. De ware staat van zaken is hierin gelegen. Eeuwig leven wordt hier aan de ziel uit vrije genade gegeven op het eerste ogenblik dat zij gelooft. Het geloof komt openbaar, en vertoont zijn werkzaamheden en voortgang in het wandelen in de nauwe weg. Wanneer de dag des doods komt, en het lichaam des doods valt, dan verkrijgt de ziel dat leven op een volmaakte wijze, zoals iemand die zijn reis beëindigd heeft, de stad binnengaat. Hiermede wordt iedere gedachte aan verdienste of aan werken als voorwaarde tot het eeuwige leven verworpen, en inmiddels vloeit uit de orde en het verband der zaken onfeilbaar de noodzakelijkheid van heilige gehoorzaamheid voort, waarvan God bij het ingaan van de nauwe weg de beginselen geeft, om ze in de hemel te volmaken.

Wij zullen enige praktische besluiten uit deze leer trekken.

Ten eerste. Een gemakkelijk komen op een weg van godsdienst is enigszins verdacht, en indien het zo is toegegaan heeft men zichzelf te onderzoeken, want het is een enge poort die tot het leven leidt. **Ik durf niet een vrijmachtige evangelische weg van bekering te ontkennen, waarin een merkbaar wetswerk niet is te bespeuren, maar ik heb daarvan geen ervaring. Een vrijmachtig God mag niet beperkt worden, maar ik wil in dit verband enkele opmerkingen maken.**

1. Het is niet de gewone weg.

Gewoonlijk gaat in meerdere of mindere mate een wetswerk vooraf. Wij lezen daarvan in Galaten 3 :24, "Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden". Zo ging het met de bekeerlingen op het Pinksterfeest, met Paulus en de stokbewaarder en anderen. Ik geloof dat de bevinding van christenen in het algemeen daarmee overeenkomt. Wat Lydia betreft, zij was bekeerd vóór dat zij Paulus hoorde, zij was een Joodse bekeerlinge.

2. De gemakkelijke weg van het toegaan tot de godsdienst is bij sommigen een gebrek in hun grondslag. "Maar die in steenachtige plaatsen bezaaid is, deze is degene die het woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt, maar hij heeft geen wortel in zichzelf, maar is voor een tijd".

Merk op, dat hier ten eerste is een ontvangen van het woord des Evangelies, dadelijk, op het eerste gehoor, en dat er ten tweede een sterke aandoening in de genegenheden is op de ontvangst van het woord, want de hoorder ontvangt het met vreugde. Ten derde, het gebrek ligt in de oppervlakkigheid van het werk, het gaat niet diep genoeg, daar er geen uitgravend werk is van overtuiging en vernedering. Hij heeft geen wortel in zichzelf. En ten vierde het komt haastig, en het verdwijnt haastig, want "het is voor een tijd".

3. Al wie voorwendt gemakkelijk op de weg gekomen te zijn, behoort zich terdege te onderzoeken vóór hij tevreden gaat neerzitten. Om tot voldoende licht te komen, is het nodig op de volgende dingen te letten.

(1.) Beschouw en overweeg waar uw ingang, hoe die ook was, u gebracht heeft. Indien u daardoor gebracht zijt tot een oprecht en diep berouw over uw zonden, dan behoeft de zaak niet betwist te worden. Maar indien het niet zo is, dan zijn uw voorwendsels ijdel. Indien uw berouw oprecht en grondig was, afgezien van wat u van tevoren had of niet had, zo hebt u een doordringend gezicht en gevoel van de zonden van uw leven, en van de zonde van uw natuur ontvangen, en dan hebt u oprecht berouw van beide ontvangen. En bijzonder van uw hoofdzonde, waarvan uw harten dan losgemaakt zullen zijn op een bijzondere wijze. "En Zacheüs stond en zeide tot de Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere, geef ik den armen; en indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder".

(2.) Beschouw op welke weg u bent. Zo uw dagelijkse koers van leven een loop is van heilige gehoorzaamheid, zijt dan niet onrustig over de wijze van uw ingang tot de weg, want het is niet mogelijk op de nauwe weg te komen dan door de rechte poort. "Och dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te bewaren". Maar daar het meest benauwde wetswerk, uitlopende op een los en losbandig leven, is bevonden slechts een voorsmaak van het verderf te zijn, zo zal een gemakkelijke weg van godsdienstig te worden, gevolgd door een los en losbandig leven, bevonden worden te zijn de wijde poort en de brede weg tot eeuwige verwoesting. In de dagen onzer vaders kwamen mensen voor den dag die terecht antinomianen (wetsbestrijders) genoemd werden, daar zij, een vrijmachtige Evangelieweg van bekering voorstellende, de losse teugel gaven aan hun lusten, en een schandelijk leven leidden, zodat zij een smaad op het Evangelie wierpen. Maar indien dat de poort tot het leven is, dan mogen wij onze Bijbels wel wegwerpen en er niet meer naar omzien. Maar "dezen zijn waterloze fonteinen, wolken van een draaiwind gedreven, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt".

Ten tweede. Een nauwkeurig leven in de godsdienst, een sierlijke, precieze en ingetogen wandel daarin, is niet alleen rechtmatig, maar noodzakelijk. Want nauw is de weg die ten leven leidt, en hij laat geen ruimte voor wijde stappen. Het is de gewoonte van de wereld om het ingaan door de enge poort voor te stellen onder de naam van zwaarmoedigheid, waanzinnigheid of verbijstering van het verstand. Het wandelen op de nauwe weg noemen ze hersenschimmen en fijne kieskeurigheid. Maar laat de wereld schelden zoveel ze wil, de Bijbel en inzonderheid onze tekst noemt het nauwkeurig wandelen op de nauwe weg niet alleen rechtmatig, maar ook noodzakelijk.

Maar vóór ik kom tot rechtvaardiging van die weg, en de noodzaak aantoon van een nauwkeurige wandel, moet ik eerst het juiste begrip daarvan vaststellen.

Er is een valse, een onechte nauwgezetheid in de godsdienst, welke dikwijls wordt aangezien voor onvervalste ingetogenheid, in het bijzonder door de persoon zelf. De nagemaakte nauwkeurigheid behoort tot de brede weg en de onvervalste tot de nauwe weg. Dat er zó'n valse ingetogenheid is, kan niet tegengesproken worden. Paulus zegt, dat hij "naar de nauwgezetste sekte van zijn godsdienst geleefd had als een Farizeeër".

1. Deze onechte nauwgezetheid in de godsdienst, welke te verwerpen is als een werk van het vlees, is een nauwgezetheid van des mensen eigen maaksel. Deze mensen zijn niet zo nauw gebonden door Gods gebod, maar zij binden zichzelf ook in gevallen waarin God hun vrijheid laat. Zo is dus hun nauwgezetheid volslagen bijgeloof in de zin van de Bijbel, hoewel zij mogen beweren dat zij vijanden van bijgeloof zijn. "Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen die geboden van mensen zijn". **Een dwalende consciëntie neemt iets als Gods gebod, hetwelk het niet is. Dergelijke dwalingen zijn uit de volgende verschijnselen waar te nemen.**

(1.) Er is een onevenredigheid in, daar de mensen in hun eigen uitgedachte geboden naarstiger zijn dan in de dingen die onweersprekelijk door God geboden zijn. "Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeeërs, gij geveinsden! want gij reinigt het buitenste der drinkbekers en des schotels, maar van binnen zijn zij vol van roof en onmatigheid". De natuur bemint altijd haar eigen kinderen.

Zo ook zij die hun eigen inzetting behandelen als hun eigen kinderen, terwijl onbetwiste plichten door hen worden behandeld als stiefkinderen. Zij zijn als de aarde die kracht geeft aan het onkruid, terwijl de bloemen moeten strijden voor haar leven.

(2.) Onechte nauwgezetheid verdringt sommige wezenlijke plichten van de godsdienst. "Gij hebt alzo Gods gebod krachteloos gemaakt door uw inzetting". De apostel leert dat valse nauwkeurigheid van sommigen in strijd was met het zesde gebod. "Dewelke wel hebben een schijnrede van wijsheid in eigenwillige godsdienst en nederigheid, en in het lichaam niet te sparen, maar zijn niet in enige waarde, maar tot verzadiging des vleses". De ene plicht kan wezenlijk niet in strijd zijn met andere. Daarom, wanneer enig werk van nauwgezetheid botst tegen enige zedelijke plicht van de tien geboden, en ons hiervan afhoudt, zijt er dan zeker van dat het een nauwgezetheid van de verkeerde soort is, Zo, wanneer iemands nauwkeurigheid hem afhoudt van de gewone middelen der genade, door welke Christus Zijn volk voedt, en hem terughoudt van de plichten van liefde en weldadigheid jegens zijn naasten, dan kunnen wij er zeker van zijn dat ze onecht is.

(3.) De geboden van mensen maken hen volkomen ongelijk aan de geest van het Evangelie. **Valse strengheid komt voort uit een wettische gesteldheid, en geeft aan de ziel een wettische houding en eigenliefde, daar zij veel rekenen voor hun eigen nauwkeurigheid.** Ze blaast de mens op door hoogmoed en verwaandheid. Ze doet laag op anderen neerzien, en veroorzaakt een hoogmoed in de ziel, onbestaanbaar met de geest van het Evangelie, welke een geest van liefde en ootmoed is. Deze strengheid moet vermeden worden, temeer daar zij tot oneer van God is, iemands eigen ziel benadeelt en schadelijk is voor onze naasten.

2. Maar er is een echte nauwgezetheid, waartoe in onze tekst wordt aangespoord. Dit is een nauwkeurig wandelen naar de geopenbaarde wil van God, zo ver die in het Woord ons wordt voorgesteld. Zij die zó'n ingetogenheid beleven, houden zich nauw aan de wil van God, zelfs wanneer het voor hen verlies in de wereld betekent. Zij zijn onbuigzaam en willen niet toegeven aan de verzoeken en willen het voorbeeld van de wereld niet volgen.

Het is het gezag van God op hun consciëntie, waardoor zij gebonden zijn en dat hen onbuigzaam maakt. Daarom, hoe gering de overtreding ook schijnt te zijn, en hoe sterk de verzoeking ook is om af te wijken, evenwel moeten en willen zij zich aan het gebod houden. Dit woord is hun genoeg: "Heere, Gij hebt geboden dat men Uwe bevelen zeer bewaren zal".

Er is een tweevoudige toetssteen voor deze nauwe wandel.

Ten eerste, de wet van God, de wet der tien geboden.

Dit is de eeuwige regel van gerechtigheid, welke door geen enkele omstandigheid kan worden ontbonden. Wat in onze praktijk hieraan tekortschiet, hetzij ten opzichte van onze plicht aan God, onszelf of onze naaste, is een gebrek in ware nauwgezetheid, en wat wij méér hebben, is geen echte ingetogenheid, en is niet aangenaam voor God. Want er is geen wijsheid in wijs te zijn boven hetgeen geschreven is.

De tweede toetssteen is het voorbeeld van Christus.

"Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen". Hierin wordt ons de wet van God voor ogen gesteld, opdat wij die te nauwkeuriger mogen opvolgen, zijnde bekrachtigd door het voorbeeld van Christus. Onze Heere Jezus was in Zijn leven het volmaakte voorbeeld van zuivere nauwgezetheid. "Die geen zonde gedaan heeft, en daar is geen bedrog in Zijn mond gevonden". Evenwel werd Hij door een schijnheilig geslacht van wettische mensen beschuldigd niet nauwgezet genoeg te zijn, omdat Hij de overleveringen van de ouderlingen niet aannam, het gezelschap van tollenaars en zondaren niet ontliet, daar Hij goed wilde doen aan hun zielen, en omdat Hij slijk gebruikte op de sabbatdag om des blinden ogen te openen en alzo de zedelijke plicht van het zesde gebod wilde nakomen. Maar in al deze dingen was Hij getrouw aan de wet, waarin hij wandelde met de grootste nauwgezetheid. Maar de Farizeeërs waren ontrouw daar zij van de wet afdwaalden. Alle afwijkers van de wet zijn ontrouw, daar zij onder voorwendsel van gehoorzaamheid zich losmaken van het voorbeeld dat Christus ter navolging gegeven heeft. Hoe dichter wij ons houden bij het voorbeeld van Christus, hoe meer nauwgezet wij zullen leven.

De ware nauwgezetheid komt op verschillende wijzen openbaar.

1. Uit haar éénvormigheid. Wie getrouw is in één is getrouw in allen. Iemand die beweert getrouw te zijn in zijn belijdenis, en los in zijn praktijk, of iemand die zegt getrouw te zijn in zijn plichten voor God, en nalatig is in zijn plichten jegens mensen, zo iemand is gruwelijk. Die het waarlijk nauw neemt zal waken over zijn woorden en gedachten, zowel als over zijn daden.

Hij is getrouw in zijn plichten jegens mensen als ouder, kind, meester of dienaar, zowel als in zijn plichten jegens God als bidden, lezen, overdenken en andere plichten. Hij is trouw als tussen mens en mens, zowel als in het vasthouden van de waarheid van godsdienstige beginselen.

2. Zij blijkt uit evenredigheid, zodat er evenredigheid is tussen de nauwkeurigheid en het gewicht der zaken. Het verzuim daarvan wordt veroordeeld. "Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeeën, gij geveinsden!

want gij vertient de munt en de dille en de komijn, en gij laat na het zwaarste der wet, namelijk het oordeel en de barmhartigheid en het geloof. Deze dingen moest men doen en de andere niet nalaten". Afgevijsd goud is ook goud, maar hoe meer gewicht aan goudvijsel hoe meer de waarde is, en hoe groter de zorg daarover moet zijn. Daarom mag geen enkele geopenbaarde waarheid, en geen enkele geboden plicht verwaarloosd worden. De rede en de godsdienst zeggen dat onze nauwgezetheid moet geregeld zijn naar het gewicht en de waarde van de plicht en de waarheid. Het is even ongerijmd onze ijver bijzonder te tonen in afgeleide waarheden, als te verslappen in onze zorg voor fundamentele waarheden. Het is ongerijmd meer werk te maken van vormelijke plichten, dan van de wezenlijke plichten der godsdienst. Dat staat gelijk met de voeten en benen te beschermen, en ons hart bloot te geven aan het zwaard van de vijand.

3. De ware nauwgezetheid blijkt uit de evangeliegeest waarin zij wordt beleefd. De oprechte nauwe gehoorzaamheid vloeit voort uit geloof in Christus in het hart. Zo iemand nauwkeurig is in zijn wandel, leeft hij alsof hij de hemel kon verdienen door zijn gehoorzaamheid. Evenwel vertrouwt hij er niet op, zo min alsof God die plichten niet van hem had geëist. Daarom is ware nauwgezetheid altijd in gezelschap van een evangelische gesteldheid van de ziel. De mens is daardoor bezorgd zowel over de heiligheid van de eer van de wet, als over de genade van het evangelie. De nauwe gehoorzaamheid is versierd met zelfverloochening, nederigheid, zachtmoedigheid, liefde tot God en liefde tot de naasten, met goedwilligheid en weldadigheid omtrent zijn medescheepselen.

Wij hebben de juiste betekenis van een nauwe wandel aangetoond, en willen nu vaststellen dat zij rechtmatig en noodzakelijk is.

Ten eerste. Zo'n wandel is rechtmatig, hoewel hij geleidelijk minder in de wereld gezien wordt, en velen er met een boos oog op zien. Wij echter willen de rechtmatigheid van een nauwe wandel verdedigen. Beschouw daarom,

1. De oneindige majesteit van God, aan Wiens geboden wij ons strikt te houden hebben. "Ik ben de Heere, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb". Zal niet ieder mens de bevelen die hem door zijn vorst gegeven zijn, uitvoeren, afgezien van wat hij doet met de bevelen van anderen? De oneindige afstand tussen God en ons, rechtvaardigt ten volle een nauwkeurig opvolgen van alle Zijn geboden, een onbuigzaam gehoorzamen aan Zijn wil in elk opzicht, zelfs indien de hele wereld gehoorzaamheid zou weigeren. Waar de majesteit Gods recht beschouwd wordt, zal dat ons verplichten tot nauwkeurige gehoorzaamheid, zonder tegenspreken en zonder uitvluchten.

2. Beschouw het gevaar dat gij loopt door af te wijken. Weeg de zaken af in een zuivere weegschaal. Leg het grootste verlies in de wereld in de ene schaal, en het ongenoegen van God in de andere. Is dat niet genoeg om een wijs mens tot het besluit te brengen het ongenoegen Gods te ontlopen en te staan naar een nauwe wandel? Zo lang het ongenoegen Gods méér te vrezen is dan dat van de wereld, zolang zal godsdienstige nauwgezetheid rechtmatig wezen.

3. De rechtmatigheid van een nauwe wandel kunt u vinden in het leven van Christus in de wereld. Was het een heilig leven of niet? Zekerlijk dat was het, want Hij kon zeggen: "Ik doe altijd wat Hem welbehaaglijk is". Was het rechtmatig? Was Hij te veroordelen als te nauwgezet te zijn? Indien Zijn leven rechtvaardig was, hoe kunnen zij dan veroordeeld worden, die Zijn leven tot hun voorbeeld maken? Hij gaf ons dat voorbeeld opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen, hoewel wij niet ten volle naar Zijn voorbeeld leven. Waarlijk de wonden die de vleselijke wereld toebrengt aan de nauwe wandel der christenen, gaan door de zijden van Christus Zelf, Die meer nauwgezet was dan zij kunnen bereiken. De wereld zal er rekenschap van moeten geven, want "Hij zal gericht houden vanwege al de harde woorden die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben".

4. Beschouw des mensen staat van rechtheid. Het is voor ieder wezen geoorloofd naar Zijn volmaaktheid te staan. Hoe kan het dan een misdaad in een mens zijn naar volmaaktheid te streven? Nu, de volmaaktheid van de mens ligt niet in de godsdienstige nauwkeurigheid die wij tevoren beschreven hebben. Maar die is hierin gelegen, dat de eer van God het voorname einde van de mens is, en dat de mens God verheerlijkt door overeen te stemmen met Zijn wet, de eeuwige regel van gerechtigheid. Hoe meer hij aan de wet gelijkvormig is, hoe meer hij dat doel nabij komt. Eindelijk, wanneer hij gekomen is tot een volle nauwkeurige gelijkvormigheid daaraan, dan is hij tot volmaaktheid gekomen.

Dit was de weg die God den onschuldige Adam had gezet, en hij viel door af te wijken van zijn stipte gehoorzaamheid. De verheerlijkte heiligen in de hemel, waar volmaaktheid, zonder de minste afwijking, is, zijn teruggebracht tot een staat van heilige gehoorzaamheid. Hoe kan strikte gehoorzaamheid dan zo kwalijk bejegend worden in de wereld? Of is de wereld boos omdat sommigen trachten uit hun puinhoop te geraken, en dat zij, hoewel helaas! langzaam, gaan in de weg tot hun volmaking?

Ten tweede. Een nauwe wandel is niet alleen rechtmatig, maar ook noodzakelijk.

1. Een nauwe wandel is noodzakelijk op grond van het goddelijk gebod. "Heere, Gij hebt geboden dat men Uw bevelen zeer bewaren zal". Wat dat is, zien wij uit de woorden welke wij vinden in Markus "Gij zult de Heere uw God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uw kracht. Dit is het eerste gebod. En het tweede hieraan gelijk, is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf". De apostel wil dat christenen "voorzichtig wandelen". Dat wil zeggen nauwgezet, deftig, precies. De zuivere wet eist de uiterste zuiverheid en nauwkeurigheid. Het is godslasterlijk te denken of te zeggen, dat Christus iets heeft afgedaan van de zuiverheid die in elk gebod geëist wordt. Daarom is strikte gehoorzaamheid zo noodzakelijk, als het gezag van God het maken kan.

2. Een nauwe wandel is noodzakelijk daar hij geboden is om ons uiterste gevaar te voorkomen. "Zo wie dan één van deze minste geboden zal ontbonden, en de mensen alzo zal geleerd hebben, die zal de minste genaamd worden in het koninkrijk der hemelen; maar zo wie dezelve gedaan en geleerd zal hebben, die zal groot genaamd worden in het koninkrijk der hemelen. Want Ik zeg u, tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en der Farizeeërs, dat gij in het koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan". Indien wij onszelf toegeven op enig punt, zo lopen wij het gevaar de zaligheid te missen, zoals het schip zinkt wanneer er één lek niet gestopt blijft. Geen tijden of omstandigheden zullen ons verontschuldigen wanneer wij onszelf de losse teugel geven.

3. Een nauwe wandel is noodzakelijk op grond van onze noodzakelijke gelijkvormigheid aan Christus. "Die zegt dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alzo wandelen gelijk Hij gewandeld heeft". De apostel leert ons, hoe noodzakelijk het is gelijkvormig aan Christus te zijn: "Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen". Het blijkt ook uit onze doop. "Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan". Nu, wij kunnen Hem niet aangedaan hebben zo wij niet stipt zijn in al onze wandel. Bij een los, slordig leven, dragen wij het beeld van de eerste Adam; en bij een stipte koers van leven, moeten wij het beeld van de tweede Adam tonen.

4. Een nauwe wandel is noodzakelijk als blijk van onze oprechtheid. "Dan zou ik niet beschaamd worden wanneer ik merken zou op alle Uw geboden". De reden hiervan wordt duidelijk gemaakt: "Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle. Want die gezegd heeft: Gij zult geen overspel doen, Die heeft ook gezegd: Gij zult niet doden. Indien gij nu geen overspel zult doen, maar zult doden, zo zijt gij een overtreder der wet geworden". Indien wij één gebod achten als het gebod van God, zo hebben wij alle Zijn geboden zo te achten, want zij alle dragen het zegel van hetzelfde goddelijke gezag. Daarom, indien iemand van Gods geboden durft af te wijken, zo blijkt daaruit dat Gods gezag hem niet behoorlijk weegt. Ziehier de toetssteen van oprechtheid "Gij zijt Mijn vrienden, zo gij doet wat Ik u gebied".

TOEPASSING

Ik zal u de volgende raad geven tot ware nauwgezetheid in de godsdienst.

1. Begin een nauwe wandel op de juiste wijze, door in te gaan door de enge poort door een gegronde bekering. "Strijdt om in te gaan door de enge poort, want velen zeg Ik u zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen". **Het geval van onbekeerd ingetogen volk is meest hopeloos.** Salomo geeft de reden daarvan: "Hebt gij een man gezien die wijs in zijn ogen is? Van een zot is meer verwachting dan van hem".

2. Houdt voor ogen de ware regel van stipte gehoorzaamheid, namelijk, de wet van God en het voorbeeld van Christus. Wie zich van deze voorschriften hebben los gemaakt, hebben in alle eeuwen veel onechte stiptheid uitgebreed. Dit heeft plaats gehad onder verschillende regeringsvormen in het kerkelijk leven, onder een afwijkende belijdenis en door voorbeelden van losse mensen. Maar houdt gij u aan dit woord: "Tot de wet en tot de getuigenis! Zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben". Indien wij christenen zijn, laat dan Christus' voorbeeld onze regel zijn.

3. Neem op u de band van ware nauwgezetheid, onder voortdurende indruk van het gezag van God op uw consciëntie, en van de dwingende liefde van Christus in uw hart. Dit zijn de beperkende koorden van Gods maaksel. "Ik ben de Heere, uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb".

4. Stel u op de hoogte van de betekenis van ware gehoorzaamheid. Deze is gelegen in dingen waarin God ons heeft gebonden, en niet in dingen waarin wij onszelf binden zonder Zijn gezag.

De ware stiptheid kan gekend worden uit de volgende kenmerken.

(1) Zij stelt zich tegenover de natuurlijke neiging en de lusten van het hart. Deze worden in banden geslagen. "Indien dan uw rechteroog u ergert, trek het uit en werp het van u". Onechte stiptheid daarentegen spaart en voedt en onderhoudt ze.

Er tegen te strijden is moeilijk, ze te sparen is gemakkelijk voor een natuurlijk mens. **Wat is het gemakkelijk een streng idee te handhaven, zelfs van een kerk te scheiden, wanneer er geen gevaar is. Maar om een stipte praktijk te onderhouden in de wezenlijke plichten van de godsdienst, en te scheiden van de onwedergeboren wereld in handel en wandel, is niet gemakkelijk.**

(2) De oprechte stiptheid is een strijder voor de heiliging van de ziel, en geeft versterking van genade, en geeft gelijkvormigheid aan het beeld van God in de gehele mens. Waren de Farizeeërs er beter om, dat zij niet wilden eten met ongewassen handen, en niet wilden omgaan met tollenaars en zondaren? Zoveel te meer mogen wij nauwgezetheid onderkennen als onwaar en beuzelachtig wanneer ze een natuurlijke eigenschap heeft van geesteloosheid en magerheid op de ziel te brengen.

5. Wees nauwgezet in het geloof en in een heilig leven.

(1.) Laat elke waarheid u dierbaar zijn, blijf daarbij onder alle omstandigheden en laat ze nooit los. "Koop de waarheid, en verkoop ze niet". De waarheden Gods zijn veel kostelijker dan alles wat wij er mogelijk voor moeten afstaan. Maar het is een zwakheid in u, te menen dat u niet in de waarheid kunt wandelen, als u de vrede niet verbreekt met hen die in middelmatige dingen van u verschillen. "Die daar eet verachte hem niet die niet eet". Gods volk is saamgebonden door fundamentele waarheden.

(2.) Stel u steeds nauwkeurig op de hoogte van zonde en plicht in alle bijzondere gevallen en omstandigheden. "Ken Hem in alle uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken". U belijdt dat u Christus als uw Leidsman hebt gekozen. Raadpleeg dan met Hem in alle dingen, opdat u mag weten waartoe Hij u roept door Zijn woord en voorzienigheid. Een stipt mens let op de bewegingen van de wolkkolom en de vuurkolom. Hij staat stil wanneer zij stilstaan en hij trekt op wanneer zij optrekken.

(3.) Wat u ook doet, handel altijd naar christelijke beginselen. Daar de wet van God een volmaakte regel is, gaat ze over alle menselijke daden. Gods wet geeft besturing door persoonlijke of algemene voorschriften, en zij wijst de weg zowel bij tijdelijke als bij geestelijke vraagstukken. Het is ware nauwgezetheid hiernaar te handelen.

(4.) Voor uw persoonlijk leven moet u nooit vragen of iets een kleine zonde of een grote zonde is. Indien het zonde is, vermijd 'ze dan en houdt u er verre van. "Onthoudt u van allen schijn des kwaads," Thess. 5 : 22. "Haat ook de rok die van het vlees bevlekt is". Al is de zonde nog zo klein, zij zal een smet op de ziel laten, welke, indien ze niet wordt uitgewist door het bloed van Christus, de ziel zal verderven. Bovendien, kleine zonden banen de weg voor grotere.

(5.) Staat u voor twijfelachtige gevallen, waarin u niet zeker zijt, kies altijd die kant, die het veiligst is voor uw consciëntie, en luister niet naar hetgeen u naar een andere kant wil drijven. Is er een geval waarin u niet zeker zijt, of het doen van zink een zaak zondig is of niet, maar waarin u wel zeker zijt dat het nalaten ervan geen zonde is, laat het dan na.

(6.) Wees nauwlettende opmerkers van uw plicht tot God, in alle opzichten onderzoekende wat zij van u eist in de eerste tafel. Verzuim niet gemakkelijk een plicht nu en dan, een gebed in de eenzaamheid, of in uw huisgezin, een predikatie of ten andere geboden plicht. Het geval en de schade van Thomas verdient hier opmerking. "En Thomas, een van de twaalf, gezegd Didimus, was met hen niet toen Jezus daar kwam. De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben de Heere gezien! maar hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijn vinger steek in het teken der nagelen, en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven". Indien u door de Voorzienigheid verhinderd wordt, dan bent u niet schuldig als gij uzelf onttrekt, want dan eist God het niet van u.

(7.) Wees stipt en nauwkeurig in uw plichten jegens mensen, in alle stukken die van u geëist worden in de tweede tafel. Overweeg liet gebrek in de gehoorzaamheid der Farizeeërs "Deze dingen moest men doen en de andere niet nalaten". Wandel nauwgezet volgens de regels van rechtvaardigheid jegens uw naasten. Wees eerder bereid een halve stuiver aan hen te laten dan een cent van hen te houden. Zijt rechtvaardig en getrouw in uw beroep, wat het ook is, wetende dat wat u ooit verdient door oneerlijke zaken, onrechtvaardig is verkregen, en door u gestolen. Houdt u strikt aan de waarheid, haat en verfoei liegen. **Losse pratens, die zich in het gewone leven niet strikt aan de waarheid houden, en toch voorwenden dat zij achting hebben voor de goddelijke waarheden, zullen hun deel hebben met de gruwelijken.**

(8.) Wees consciëntieus nauwgezet in de plichten jegens uw betrekking, als wetende op welke post God u in de tijd gezet heeft ten opzichte van uw betrekking, om u te beproeven.

Indien u een ouder of kind zijt, een echtgenoot of de vrouw, een meester of een dienstknecht, leef naarstig overeenkomstig uw plichten in die betrekkingen. Laat uw stiptheid uit één, stuk zijn, en zorg er voor dat er geen "maar" aan toegevoegd behoeft te worden, zoals: Een zeer goede man of vrouw, "maar" een tiran in huis. Daar het nalaten van uw plichten jegens uw betrekkingen, altijd schadelijke gevolgen heeft, zo moet u leren altijd te handelen uit een beginsel van rechtvaardigheid en redelijkheid.

(9.) Zie met achting op tot hen die God over u gesteld heeft. Het gezag dat hun gegeven is, is een stuk van het Goddelijk beeld. Het is losbandigheid van de consciëntie, en geen ware nauwgezetheid, die het gevoel voor het gezag wegneemt, en geen eerbied bewijst aan hen die het dragen. Zij die aan de machten niet de verschuldigde eerbied bewijzen, "verwerpen de heerschappij", en aanvaarden ze niet om Gods wille.

(10.) Wees dezelfde in de binnenkamer als in het openbaar. Zijt nauwgezet, waar geen oog u ziet dan dat van God, zo goed als waar het oog van de wereld op u is. Indien uw gehoorzaamheid van de rechte stempel is, zo zult u voor Gods aangezicht wandelen en oprecht zijn. De wet en de consciëntie spreken dezelfde taal, en God is dezelfde in de eenzaamheid als voor mensen. Indien u niet overal dezelfde zijt, dan bent u alleen stipt en nauwgezet om van mensen gezien te worden.

(11.) Geef nauw acht op uw eigen hart, zowel als op uw leven. "Behoed uw hart boven alles dat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens". U kunt in de uitwendige mens zo stipt zijn als u wilt, maar het is niets anders dan verfoeilijke geveinsdheid, zo u niet waakt over de inwendige mens.

Als u deze orde in uw leven brengt, bent u mensen van christelijke stiptheid en nauwkeurigheid. Christus zal u als de Zijnen erkennen, en Hij zal er Zijn goedkeuring over uitspreken in de laatste dag, wanneer de losbandigheid van de wereld, zowel als haar onware nauwgezetheid, door God geoordeeld zullen worden.

ACHTSTE PREEK

Naar aanleiding van onze tekst zullen wij nu de waarheid beschouwen dat slechts weinig mensen de enge poort en de nauwe weg die tot het leven leidt vinden.

In de bespreking van dit onderwerp zullen wij de volgende orde houden.

- I. Wij zullen de leer verklaren.
- II. Daarna zullen wij ze bevestigen.
- III. Wij zullen er u de reden van geven.
- IV. Tot besluit zullen wij de waarheid toepassen.

I.

Om deze leer te verklaren, zullen wij ten eerste beschouwen hoe weinigen de enge poort en de nauwe weg vinden, en ten tweede aantonen in welke opzichten zij weinigen zijn.

Ten eerste. Wij zullen beschouwen hoe weinigen de enge poort en de nauwe weg vinden. Bij deze beschouwing moeten wij letten op de volgende zaken.

1. Alle mensen zijn van nature daar ver van af. "Want zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods". Het ganse menselijk geslacht is daarvan afgeweken in Adam. "Allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden, daar is niemand die goed doet, daar is ook niet tot één toe". Des mensen natuurstaat is een staat van dwalen en rondzwerfen, dwalende op de bergen van ijdelheid, gelijk verloren schapen in de woestijn, zij zijn verdwaalde reizigers. En zie op het einde van hun loop: "Een mens die van de weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten".

2. Er is niemand die de rechte weg gemakkelijk vindt. De beste dingen zijn moeilijkst te bereiken. Zoals men met alle gemak door de wijde poort op de brede weg komt, zo moeilijk is het door de enge poort in te gaan en de nauwe weg te betreden. Wij zijn zo onderhevig aan vooroordelen en misverstanden aangaande die weg, en het gaat zo ver uit boven onze natuurlijke bekwaamheid, dat wij hem niet zullen vinden zonder de Geest van Christus, Die wij nodig hebben om ons die weg aan te wijzen, en tot ons te spreken: "Dit is de weg, wandel in dezelve".

3. Er zijn slechts weinigen die hem ontdekken, zodat zij op goede gronden kunnen zeggen: Dit is de weg. **Er zijn zo vele bedrieglijke poorten en wegen, die het schijnen te zijn, maar zijn het niet, dat het zeldzame personen zijn, die niet door een of andere valse poort of weg bedrogen worden.**

4. Weinigen gaan in door de enge poort en vinden de nauwe weg, hoewel er geen andere weg ten leven voor zondaars is. Het is een poort en weg die slechts door weinigen betreden wordt. Het zijn niet velen die in het gezicht daarvan gebracht worden. Maar van dezen gaan nog velen terug, en slechts weinigen gaan binnen en gaan voort. Er zijn slechts weinige wedergeboren mensen, ware bekeerden, oprechte heiligen in de wereld. Het grootste gedeelte gaat in de weg van zonde, weinigen in de weg van heilige gehoorzaamheid, wandelende in Christus, in de weg van Gods geboden.

5. Maar hoe het ook zij, altijd zijn er enigen die door die poort ingaan, en die weg reizen. In de meest donkere tijden zijn er altijd enigen die goed bekeerd zijn, die waarlijk heilig zijn in de wereld, en dat zijn zullen tot het einde toe. "De poorten der hel zullen hen niet overweldigen". Wanneer hun getal vol zal zijn, hoe weinigen het ook zullen wezen, dan zal het einde zijn.

Ten tweede. Wij zullen nu aantonen in welke opzichten zij weinigen zijn.

1. Zij zijn niet weinigen op zichzelf beschouwd. Wanneer wij zien op "de algemene vergadering, en de gemeente der eerstgeborenen die in de hemelen opgeschreven zijn" op hen die de goede weg hebben gevonden, vinden of zullen vinden, dan zien wij op een groot gezelschap. Zij zijn een grote menigte, zó groot dat zij alle menselijke berekening te boven gaan. Zij zijn zovele, dat zij zijn gelijk de sterren, die niet te tellen zijn. Het vergoten bloed van een Zaligmaker springt op in een ontelbaar gevolg.

Zij zijn slechts bij gedeelten op de weg, gelijk een leger dat zijn opmars naar de hemelse stad begint, bij het klinken van de bazuin, welke eerst gehoord werd toen God vijandschap zette tussen het zaad der slang en het zaad der vrouw, en sinds die tijd heeft voortgeduurd tot op deze dag, en nog voor een tijd zal aanhouden, tot de voleindiging der wereld. Het is nu ruim vier duizend jaren geleden dat de voorhoede, het eerste geslacht, zijn mars beëindigde en in de stad binnenkwam, de rechtvaardige Abel als de eerste mens die binnenging, Sinds die tijd hebben de volgenden hun loop volbracht en zijn, een ieder in zijn orde, in de stad aangekomen. Er is nu een gedeelte van die heirscharen op de weg, zich bewegende naar de stad, maar de achterhoede van het leger is nog niet in beweging gekomen. Zij die terzelfder tijd op de weg zijn, behoren tot verschillende volken en delen van de aarde. Zij die in dezelfde streek wonen zijn dikwijls slechts weinigen op een en dezelfde plaats, en weinigen van hen komen samen. Vandaar hun spreken over wat zij zien en voelen, hun monden zijn vervuld met klachten over hun eenzaamheid als in deze woorden: "Behoud, o HEERE, want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen". Of gelijk wij vinden in de klacht der Kerk: "Ai mij! want ik ben als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld, als wanneer de nalezingen in de wijnoogst geschied zijn". Maar zij zullen op aarde gevonden worden totdat de gehele heirmacht zijn loop geëindigd heeft, en als één lichaam verschijnen zal in de hemelse stad, waar zij zó'n grote menigte zullen zijn dat geen mens ze kan tellen, dan alleen de mens Christus, hun overste Leidsman, Wiens verstand oneindig is, want Hij is God.

Laat niet het klein getal van hen die de nauwe weg vinden, er u van afschrikken. Zij die op die weg wandelen kunnen zich zelf niet eenzaam achten omdat hun veel gezelschap ontbreekt. Het zal niet lang duren dat zij beproefd worden met eenzaamheid. Zij die Godvruchtig leven in een eenzame streek zullen eerlang samen zijn met een heerlijk gezelschap, waar zij eeuwig zalig zullen zijn met een grote menigte verlost.

2. Vergeleken met hen die door de wijde poort zijn ingegaan en die wandelen op de brede weg, zijn zij slechts weinigen. Hoewel de Godzaligen, op zich zelf beschouwd, een grote schare zijn, toch blijven zij in aantal ver achter bij de wereld.

De wedergeborenen zijn weinigen in vergelijking met de onwedergeborenen, de bekeerden met de onbekeerden, de heiligen met de onheiligen, de Godvrezenden met de zondaren, zij die de enge poort vinden vergeleken met hen die de wijde poort binnengaan.

II.

Om deze gewichtige waarheid te bevestigen, zullen wij de leer op twee wijzen bevestigen.

Ten eerste, door te beschouwen wat Gods Woord in dit opzicht zegt.

Ten tweede, door de wereld te beschouwen.

Ten eerste. Wij zullen inzage nemen van het schriftuurlijk verslag van deze zaak.

1. Onze Heere heeft uitdrukkelijk gezegd, dat van de vele geroepen er slechts weinigen uitverkoren zijn. Nu, allen die door de enge poort ingaan, en die zijn op de nauwe weg, zijn uitverkoren. Geloof is het geloof van Gods uitverkorenen, en zij alleen worden gebracht tot heilige gehoorzaamheid. Alle uitverkorenen worden ge-roepen, maar allen die alleen uitwendig door het evangelie geroepen worden, zijn niet uitverkoren. Integendeel, velen worden op die wijze geroepen, en toch zijn slechts weinigen uitverkoren.

Daarom, van hen tot wie de evangelieroeping komt, zijn slechts weinig uitverkoren en door de enge poort op de nauwe weg gebracht. **Maar een groot gedeelte van hen die uitverkoren zijn en nog niet inwendig zijn geroepen, zijn nog dwalende. En velen van hen zijn zelfs nog niet uitwendig geroepen.**

2. De kudde van Christus zijn zij, die ingegaan zijn door de enge poort, op de nauwe weg wandelen en Hem volgen. "Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken ze, en zij volgen Mij". Maar Zijn kudde is slechts zeer klein, in vergelijking met de grote drom des duivels. "Vreest niet, gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het koninkrijk te geven".

Men beweert tevergeefs dat deze woorden slechts van toepassing waren op de discipelen of de gelovigen die toen leefden. In waarheid hebben zij betrekking op al de Zijnen tot het einde der wereld. Zijn kinderen zijn bij de wereld vergelijkt zó weinigen, dat zij wonderen zijn op aarde. "Zie, Ik en de kinderen die de Heere Mij gegeven heeft, zijn tot tekenen en wonderen in Israël". Dit is een zeker bewijs dat zij zeer zeldzaam zijn. Dat dit door Christus bedoeld werd is duidelijk uit Hebreeën waar wij lezen "Zie daar, Ik en de kinderen die Mij God gegeven heeft". Israël was een zinnebeeldig volk, uit de wereld gekozen, weinigen in vergelijking met de rest van de wereld. Nu, de kudde van Christus is Zijn Israël.

3. De Schrift stelt Gods volk voor onder zulke benamingen als waaruit wij kunnen besluiten dat zij onderscheiden zijn van een veel groter menigte. Zij zijn de eerstgeborenen. Een ieder weet hoe weinigen de eerstgeborenen zijn in vergelijking met de andere kinderen, daar er slechts één eerstgeborene is in elk gezin, zelfs in de talrijkste gezinnen. Ze worden in Openbaring genoemd: "Eerstelingen voor God en het Lam". Nu, hoe weinig en klein zijn die in vergelijking met de gehele oogst? Zo stelt het Bijbelverslag vast, dat slechts weinigen op de nauwe weg zijn.

Ten tweede. Laat ons de wereld eens beschouwen.

In welk tijdperk wij ook ons oog slaan op de wereld, wij zullen zien dat de mensen op de brede weg altijd de grote menigte zijn, en de anderen de weinigen.

1. Zo was het met het geslacht vóór de zondvloed. Godvrezende mensen waren zeldzaam, maar kwade mensen waren er in overvloed. Hoe worden zij beschreven? "Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezicht, en de aarde was vervuld met wrevel. Toen zag God de aarde, en zie, zij was verdorven; want al het vlees had zijn weg verdorven op de aarde". De zondvloed vaagde ze allen weg, behalve acht personen. Dit stelt ons duidelijk voor ogen dat er weinige, indien enige Godvrezende mensen onder hen waren. De apostel zegt dat God "de zondvloed over de wereld der goddelozen heeft gebracht".

2. Beschouwen wij de geslachten vanaf de zondvloed tot de roeping van Abraham, hoe weinig goede mensen werden er gevonden! Die machtige afvallige wereld, aangevoerd door Nimrod, die met zijn volgelingen de toren van Babel bouwde, maakt het ons duidelijk. Zij waren zó'n grote menigte, dat zij verdeeld waren in vele volken, met de verwarring in hun spraak, terwijl de oorspronkelijke heilige taal bewaard bleef bij de stam van Sem, die geen hand had in die opstand tegen de hemel. Maar toen Abraham werd geroepen was zelfs het geslacht van Sem gruwelijk ontaard.

3. Beschouwen wij de tijd vanaf Abraham tot op Mozes, in welk een treurige staat was toen de wereld, verzonken in afgoderij en goddeloosheid! Ik wil heel niet zeggen, dat er in die dagen geen ware godsdienst of vreeze Gods was, behalve in het gezin van Abraham. Maar ongetwijfeld waren er weinigen in die dagen. Er konden geen tien rechtvaardigen in Sodom gevonden worden. Zelfs in Jacobs gezin had Rachel haar vaders afgoden gestolen. Jakob moest zijn huis reinigen van vreemde goden. Hoe laag was de ware godsdienst gezonken, zelfs onder Israël, toen zij in Egypte waren? "En Ik zeide tot hen: Een ieder werpe de verfoeiselen zijner ogen weg, en verontreinigt ulieden niet met de drekgoden van Egypte: Ik de Heere, ben uw God".

4. Van Mozes tot Christus, of vanaf de stichting van de Joodse kerk, en verder onder de wet, tot de tijd dat het Evangeliekoninkrijk onder de heidenen werd ingevoerd door de apostelen, toen de Nieuwtestamentische kerk werd gevestigd, was er al die tijd een zelfde staat van zaken in de wereld. De ceremoniële wet was de om-heining van de Kerk, haar afscheidende van alle andere genootschappen, en haar besluiten onder de Joden, met enkele bekeerlingen die inkwamen vanuit andere volken. De rest van de volkeren in de wereld waren in die tijd verzonken in afgoderij, onbekend met de ware God en onwetende van de wijze waarop zij Hem welbehaaglijk konden dienen. En welk een figuur sloeg de Joodse kerk in het algemeen in die tijd, bij iedere gelegenheid afzakkende naar afgoderij, goddeloos zijnde in hun leven terwijl vormdienst onder hen heerste. Dit kunnen wij vaststellen uit hun profeten, van welke zij van tijd tot tijd sommigen vermoordden, totdat zij ten laatste de Heere der heerlijkheid hebben gedood. "Aldus getuigt gij tegen uzelf, dat gij kinderen zijt dergenen die de profeten gedood hebben. Gij dan ook, vervult de maat uwer vaders". Hoe klein was in alle eeuwen het getal van de ware Godzaligen zelfs in hun midden? Wat een moeilijk leven had Mozes onder hen? David klaagt: "Behoud, o Heere; want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen".

De profeet Jesaja spreekt: "Zo niet de Heere der heischaren ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden". En de profeet Jeremia zegt: "Och dat ik in de woestijn een herberg der wandelaars had; zo zou ik mijn volk verlaten en van hen trekken; want zij zijn allen overspelers, een trouweloze hoop". En deze woorden van de profeet Micha spreken over de droevige staat onder Israël: "Ai mij? want ik ben als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld, als wanneer de nalezingen in de wijnoogst geschied zijn; daar is geen druif om te eten, mijn ziel begeert vroegrijpe vrucht. De goedertierene is vergaan uit het land, en daar is niemand oprecht onder de mensen".

5. Vanaf de stichting van de Nieuwtestamentische Kerk tot aan de grote afval onder de antichrist, werd de nauwe weg vergelijkenderwijze slechts door weinigen betreden. Wij lezen in het Nieuwe Testament, dat overal vervolgingen uitbraken tegen de apostelen, en de kerken hadden kort na haar stichting vervolgingen te verduren, als Korinthe, Galatië en de zeven kerken van Azië. Gedurende de eerste drie honderd jaren handhaafde het heidendom hun eigen godsdienst in het rijk, en de christenen werden behandeld als slachtschapen. Toen er vrede kwam, en de christelijke godsdienst door de wet werd beschermd, braken er vervloekte ketterijen uit in het midden der kerk, en bijzonder het Arianisme verspreidde zich overal. Het verval zette zich voort tot het uitliep in duisternis en afval onder de antichrist.

6. Gedurende de tijd waarin de antichrist regeerde, tot aan de reformatie, over spreidde dikke duisternis de christelijke wereld. Deze overheerste zó, dat "de gehele aarde zich verwonderde achter het beest", dat wil zeggen de christelijke wereld en bijzonder in Europa. Zij die op de nauwe weg waren, werden zo weinigen, dat zij werden vertegenwoordigd door twee getuigen, die profeteerden, in zakken gekleed.

7. Het laatste tijdperk, dat de wereld heeft gezien, vanaf de reformatie tot op heden, hetwelk wij onze dagen noemen, verschaft ons de zekerheid dat het aantal goddelozen nu geleidelijk toeneemt.

Wij zien met bezwaardheid des harten op het kleine getal van hen die op de nauwe weg zijn.

(1) Op heden wordt de christelijke godsdienst door minder dan een derde deel van het mensdom beleden. Er wordt berekend dat indien de wereld werd verdeeld in dertig delen, negentien hiervan door heidenen worden bewoond, die de ware God niet kennen. Zes delen zijn bezet met Joden en Mohammedanen, die Christus verwerpen, daar zij Hem niet erkennen als de Zaligmaker der wereld. Zo blijven er slechts vijf delen van de dertig over die de Christelijke godsdienst belijden.

(2) Van deze vijf delen worden er twee gerekend tot de gemeenschap van de Griekse kerk. Dezen geven een zeer droevig beeld van christelijkheid, daar zij ontkennen dat de zielen van de gestorven gelovigen dadelijk de zaligheid zullen beërven, maar dat dit uitgesteld wordt tot na de dag der opstanding. Zij bidden voor de doden. Zij laten kinderen op hun zevende jaar aan het avondmaal toe, menende dat zij dan beginnen te zondigen. Zij versieren hun kerken met schilderijen. Leraars en volk zinken weg in diepe onkunde. De overblijvende drie delen zijn verdeeld in paapse en protestantse kerken. De paapse zijn afgodendienaars en anti-christelijken.

(3) In de protestantse kerken zijn slechts weinigen die op de nauwe weg schijnen te zijn, in vergelijking met hen die op de brede weg wandelen. Er zijn grote menigten, die naar luid der Schriften, uitgeworpen zullen worden uit het gezelschap der rechtvaardigen.

Dezen zijn:

1. Grove kettters, die weggezonden zijn in fundamentele dwalingen, die de toerekening van Christus' gerechtigheid ontkennen, die Zijn voldoening en Zijn Godheid loochenen, die de heilige Drie-eenheid lasteren. Van deze soort worden er velen in de protestantse kerken gevonden, afgezien van de deïsten, die Christus niet achten en de antichrist niet verfoeien, die de Bijbel en het Evangelie niet woordelijk aannemen. Dezen behoren niet bij het getal van hen die op de nauwe weg wandelen. "De werken des vleses nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoererij, onreinheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen en dergelijke; van dewelken ik u tevoren zeg, gelijk ik ook tevoren gezegd heb, dat die zulke dingen doen, het koninkrijk Gods niet zullen beërven". En Judas zegt in het zijn zendbrief "Want daar zijn sommige mensen ingeslopen, die eertijds tot dit oordeel tevoren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade van onze God veranderen in ontuchtigheid, en de enige Heerser, God, en onze Heere Jezus Christus verloochenen".

2. Bij hen moeten ook gerekend worden onwetenden in de leer. Hoe grote zwermen van dezen worden in de kerken gevonden, die geen behoorlijke kennis van de grondwaarheden hebben? Wanneer wij aanmerken hoe velen van dezulken gevonden worden onder hen voor wie geen moeite gespaard is om hen te onderwijzen, dan kunnen wij gemakkelijk gissen hoe overvloedig zij voorkomen in landen en gemeenten waar geen behoorlijk onderwijs wordt gegeven in de leer.

In vele plaatsen is de massa van het volk onverschillig en ruw in deze dingen. "Want het is geen volk van enig verstand; daarom zal Hij die het gemaakt heeft, Zich over hetzelfde niet ontfermen, en die het geformeerd heeft, zal aan hetzelfde geen genade bewijzen".

3. Daarbij komen de goddelozen die openbaar slecht zijn in hun leven, en die op de brede weg wandelen terwijl zij er zelf getuigenis van geven. Dezen worden overal in groten getale gevonden. Zij hebben niets van christelijkheid dan de naam, zij zijn een schande in de samenleving, en daarom tot grote schade voor de christelijke belijdenis. Dezen hebben ongetwijfeld hun bijdrage geleverd in de verachting die over het christendom gebracht is.

4. Vervolgens hebben wij de zedenmeesters te noemen, die een burgerlijk leven vertonen in de wereld, en als goede mensen in de maatschappij verkeren, maar God niet dienen. Deze verschijnen dikwijls in de openbare, kerkelijke samenkomsten, maar hebben zelfs niet zoveel als een vorm van Godzaligheid. Dezen worden ook buitengezet. "Want Ik zeg u, tenzij uw gerechtigheid overvloediger zijn dan der Schriftgeleerden en der Farizeeërs dat gij in het koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan".

5. Ledige belijders van de godsdienst zullen ook uitgeworpen worden.

a. Dezen zijn zij die een schande zijn voor de belijdenis, door hun dagelijkse koers van een leven waarin alle teerheid gemist wordt. Zij spreken over godsdienst, maar in hun wandel is er niets van te vinden. Zij nemen godsdienstige plichten waar, maar daarna laten zij hun tongen, handen en voeten in het wilde los, al het overige van hun tijd. Zij geven de indruk dat zij sommige godsdienstplichten waarnemen om vrijheid te krijgen tot een losbandige wandel, zoals het geval was met die slechte vrouw, van wie wij lezen in Spreuken: "Dankofferen zijn bij mij, ik heb heden mijn geloften betaald; daarom ben ik uitgegaan u tegemoet om uw aangezicht naarstiglijk te zoeken, en ik heb u gevonden".

b. Het zijn dezulken, die, hoewel zij als regel ordelijk zijn in hun wegen, evenwel hun ledigheid uitlaten in een of andere schandelijke praktijk, die altijd om en bij hen is, als daar zijn onrechtvaardigheid, liegen, kwaadspreken, hoogmoed en zelfbehagen, of bedrog én andere ondeugden. Dit verwekt afkeer onder belijders en is oorzaak dat zij van de godsdienst vervreemden.

c. Ledige belijders zijn zij die naar de uitwendige mens onberispelijk zijn, zover als de menselijke zwakheid toelaat, en toch enige afgod of afgoden in hun hart achterhouden. Dezulken komen nooit tot een oprechte vereniging met de gehele wil van God, zoals die aan hen geopenbaard is. "Dan zou ik niet beschaamd worden wanneer ik merken zou op alle Uw geboden".

d. Onder hen zijn ook te rekenen belijders zonder bevinding, vreemdelingen van het werk der genade in hun hart, en van het leven Gods in hun ziel. Zij hebben geen bevinding van bekering of wederbarende genade, en zij hebben geen kennis van het leven des geloofs, van de geestelijke strijd en van gemeenschap met God in de plichten. "Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien".

Nu, indien dezen alle het koninkrijk Gods niet zien zullen, hoe weinigen blijven er dan over! Zo is het dan zo blijkbaar als het licht dat weinigen van het mensdom de enge poort en de nauwe weg die tot het leven leidt vinden.

III.

Ik zal u de redenen geven, wat de oorzaak is dat weinigen de enge poort en de nauwe weg vinden. De redenen zijn:

1. De natuurlijke duisternis in het verstand, "vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding huns harten". Zij kunnen de nauwe weg niet zien in zijn hemelse uitmuntendheid, schoonheid en heerlijkheid. Zij horen er van, en zij worden er op gewezen maar hun ogen worden gehouden dat zij hem niet zien of vinden, evenals de Sodomieten omtrent de muren van Lot's huis. Zij zullen die weg niet opgaan, zo de ogen van hun verstand niet geopend worden door Gods Geest. Nu, dit is het voorrecht van weinigen. Menselijke kennis en wetenschap zullen hier niet overwinnen.

2. Een andere reden is de verdorvenheid van 's mensen wil. "Gij wilt tot Mij niet komen opdat gij het leven moogt hebben". De mens sluit er van nature zijn oren voor. Zij stellen er geen belang in en daarom vinden zij hem niet. Nee, zij hebben er een afkeer van, hun hart staat er tegen op. "Daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God". Zij zullen nooit op de nauwe weg komen, zo hun wil niet vernieuwd wordt. Een dag van Gods heikracht, wat een ontferming is over weinigen, is noodzakelijk om hen er te brengen. "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heikracht". Maar eerst wanneer de Geest met hen begint met dat doel dan spartelen zij tegen als een vis aan de haak in het water.

3. De natuurlijke neigingen en gehechtheid aan de brede weg is een reden waarom zo weinigen de nauwe weg ingaan.

De brede weg is de weg van 's mensen eigen hart, gelijk de weg van het water is om naar beneden te lopen. Zo de mensen aan zichzelf gelaten worden, zullen zij nooit een andere weg kiezen, verlangen of zoeken. "Ik verborg Mij en was verbolgen; evenwel gingen zij afkerig heen in de weg huns harten". In de diepte van vrijmachtige wijsheid wordt de grote menigte aan zichzelf overgelaten. Zij krijgen hun wil onder het oordeel. "Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen".

4. Satan is druk bezig in hen van de weg af te houden. Hij is de grote verleider, die zondaars verbijsterd, en hen afleidt naar bijwegen, overeenkomstig hun verschillend temperament en gesteldheid. Hij stelt de nauwe weg in afschrikwekkende kleuren voor, en de brede weg als aangenaam en veilig.

Zo vervult hij hen met vooroordelen tegen de goede weg, en geeft een gunstige indruk van de verkeerde weg. Wanneer ter eniger tijd een zondaar schijnt in te willen gaan door de enge poort, dan verdubbelt satan zijn naarstigheid en dringt er zeer op aan die kant niet uit te gaan.

5. De laatste reden die wij zullen noemen is, dat een verkeerd voorbeeld in samenwerking met de natuurlijke neiging, een mens gemakkelijk meesleept. Er zijn ook goede voorbeelden in de wereld, maar die gaan in tegen de natuurlijke neiging, en daarom worden er geen goede vruchten van gezien. Maar een kwaad voorbeeld, met de stroom meegaande, krijgt licht de overhand. De mensen zijn gereed zichzelf vrede te beloven in een kwade weg, op welke zij anderen zien gaan, die daarin vrede schijnen te genieten.

TOEPASSING

Ik zal van de leer gebruik maken, ten eerste tot onderwijzing, en ten tweede tot vermaning.

Ten eerste. Gebruik tot onderwijzing.

1. Leert hieruit dat de meeste mensen moeten omkomen, daar niemand het leven zal vinden dan door de enge poort en de nauwe weg, welke door weinigen gevonden worden. Hoogmoedige mensen kunnen door een valse waan van hun eigen uitmuntendheid niet toestaan dat God het grootste gedeelte zal wegwerpen. Maar ik wil er hen op wijzen dat de gevallen engelen van veel uitmuntender natuur waren dan mensen. En toch werpt Hij ze allen weg, en redt niemand van hen. Dezelfde hoogmoedige mensen kunnen niet zien dat dit alles bestaanbaar is met Gods genade. Maar genade moet samengaan met rechtvaardigheid, anders is het een zachtheid die niet betaamt aan de Rechter der ganse aarde. Genade zal heerlijk uitblinken in het zaligen van sommigen, ja voor allen die door recht verlost willen worden. Dezelfde mensen zeggen, dat Adam dan sterker was in het verderven dan Christus in het redden. Maar ik zeg dat er meer kracht nodig is om één zondaar te redden, dan duizenden, ja een wereld te verderven.

2. **Daar slechts weinigen de nauwe weg vinden, moeten de heiligen in de ogen van de wereld een apart soort van volk zijn, daar zij in een weg wandelen die volkomen verschilt van de weg waarin de grote menigte gaat. Het kan niet missen, dat zij bij de wereld beschouwd worden als een vreemd soort volk, met hersenschimmige opvattingen en belachelijke manieren.** Nu, zij die dit oordeel van de wereld niet kunnen verteren, moeten noodzakelijk om hun reputatie te bewaren, zich aansluiten bij de wereld, haar gelijkvormig worden en de mode van de grote menigte volgen. Maar dezen zijn niet geschikt voor de hemel. Zij zijn vreesachtigen, verloochenaars van Christus omdat zij zich Zijns en Zijner woorden schamen, Markus 8 : 38.

3. Geen wonder dat er weinigen in de wereld zijn die belang stellen in het Evangelie. Het heeft weinig oprechte volgelingen. **De waarheid struikelt op de straten, en heiligheid van hart en leven is zeldzaam geworden. Heiligheid is niet de mode; de manieren van de wereld liggen er tegen in, want weinigen vinden de nauwe weg. De ware godsdienst is zeer vervallen, en wordt soms vervolgd, en altijd bespot en belasterd.** Dit kan niet missen, want de staat van zaken is zodanig dat weinigen op de nauwe weg zijn.

4. Zo is het dan niet makkelijk een christen te zijn, en de enge poort en de nauwe weg te kiezen. Het gebrek aan belangstelling en de onbezorgdheid in het stuk van godsdienst, waarin de mensen leven, is niet te verklaren. Zij gaan voort of er geen sprake van kan wezen, dat zij in een verkeerde weg zijn. Hoe kan men redelijkerwijze menen dat het een gemakkelijke zaak is dat spoor te vinden, dat de meesten mislopen? Of die weg te vinden welke slechts weinigen der mensen bereiken? maar dat droevig bedrog van te menen dat men het gemakkelijk vinden zal, is een voorname oorzaak waarom zo weinigen het vinden.

Ten tweede. Gebruik tot vermaning.

Laten allen ernstig onderzoeken en beproeven op welke weg zij zijn. Vraag uzelf af, ben ik op de brede of op de nauwe weg, en tracht tot klaarheid te komen over deze gewichtige vraag.

Ik zal u enkele beweegredenen noemen om u tot zelfonderzoek aan te zetten.

1. Het is een punt van uiterst belang voor u. Dood en leven hangen er van af. Als u op de brede weg zijt, zijt u op de weg naar het verderf, indien u op de nauwe weg bent u op de weg tot het leven. Wilt u zorgeloos zijn omtrent zó'n gewichtig punt? Wilt u niet zo rechtvaardig zijn jegens uw eigen ziel, dat gij uzelf onderzoekt?

2. Het is zeker dat u eens op de brede weg waart. De enige gepaste vraag is hier, of u daar afgebracht en op de nauwe weg gekomen zijt, of niet. Indien gij uzelf nooit op de brede weg zaagt, dan is dat een droevig teken en het is te vrezen dat u er nog op zijt, ofschoon u het niet bemerkt. Indien uw ogen zijn opengegaan om uzelf op de brede weg te zien, en te beseffen in welk gevaar u verkeert, dan blijft nog de vraag over, of u er afgehaald bent of niet.

3. Daar de meesten op de brede weg zijn, en weinigen de nauwe hebben gevonden, zo is er te meer noodzaak voor u om te onderzoeken op welke van die beide u bent.

Indien velen de nauwe weg gevonden, en weinigen hem gemist hadden, zo zou u dat toch verplichten te onderzoeken of u op de nauwe weg zijt, daar er dan toch enigen zijn die hem missen en het een zaak is van zó'n groot gewicht. Maar nog veel meer behoort gij uzelf op de proef te stellen, daar bekend is dat zo weinigen de nauwe weg vinden, en zovelen hem missen.

4. Er worden vele wegen aangezien voor de nauwe weg, die het niet zijn. Zelfbedrog is overvloedig in de wereld, en "de weg des dwazen is recht in zijn ogen, maar die naar raad hoort is wijs," Spreuken 12 : 15. Daarom onderzoek uw weg, eer u er op vertrouwt.

5. Het zal een vreeslijke teleurstelling zijn die de zorgeloze zondaar ten laatste zal ondervinden, en een verschrikkelijk ontwaken dat de gedachteloze zondaar zal hebben, wanneer hij in het einde van zijn weg in het verderf zal vallen. "Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heere, Heere, doe ons open. En Hij antwoordende zeide: Voorwaar zeg Ik u, Ik ken u niet". "Zie, gij allen die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt, wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van Mijn hand, in smart zult gijlieden liggen".

Daarom, ontwaak bijtijds, en onderzoek uw weg eer het te laat is.

Na alles wat gezegd is van de beide wegen, wil ik alleen twee dingen toevoegen.

1. Indien u op de nauwe weg zijt, dan bent u ingegaan door de enge poort van bekering tot God. Dan hebt u de bitterheid der zonde gevoeld, en daarin de bitterheid van de dood. Dan bent u door vrije genade uit uzelf uitgeleid tot Christus door het geloof, en door Hem tot God door een oprechte bekering. Indien u op de nauwe weg zijt, zo gevoelt u de nauwheid daarvan, en toch bent u vastbesloten hem niet te verlaten, maar daarin voort te gaan. En zo is uw leven een aanhoudende worsteling. De geboden van God zijn uw regel, en het voorbeeld van Christus is uw voorbeeld, de wil van God bestuurt uw wandel, de eer van God is het einde en doel van uw leven en Christus is de fontein van uw kracht op de weg.

2. U die nog niet op de nauwe weg zijt, span uzelf in om hem te vinden. Stel uw uiterste pogingen in het werk om hem te bereiken door de enge poort, want er is geen andere toegang.

(1) Wees niet gerust zolang u buiten staat, maar zoek om de bevinding van een werk van gegronde bekering in uw ziel. Bid er om, hoor daartoe het Woord, overdenk uw eigen geval, laat u overtuigen en ga er niet tegen in. Arbeid om zó'n gezicht op Christus te krijgen in Zijn heerlijkheid en schoonheid, dat het u mag leiden tot besliste bekering.

(2) Sta naar een leven van heilige gehoorzaamheid, de voetstappen van Christus en van Zijn kudde volgende. Leg u toe op de weg van doding, stervende aan het schepsel en aan de zonde, elke dag. Zoek te wandelen in nieuwigheid des levens, Gode levende en u verzettende tegen de verlokkenende wereld, en zoek der gerechtigheid te leven strijdende tegen de zonde.

3. U die op de nauwe weg zijt,

(1) Erken God daarvoor en wees dankbaar, dat terwijl Hij die weg aan weinigen openbaart, Hij hem heeft geopenbaard aan u. Wees dankbaar dat u zijt onder de weinigen, en niet onder de velen.

(2) Wandel voorzichtig. Satan zal strikken voor u leggen, opdat u zou struikelen en vallen, en hij zal u, indien mogelijk, van de weg afbrengen. Hoe minder er op de nauwe weg zijn, hoe meer de wereld hen bespiedt, gereed om uw verkeerde stappen uit te buiten, en smaadt over de goede weg te brengen. Uw zonde is groot, zo gij niet waardiglijk aan zó'n zeldzaam voorrecht wandelt.

(3) Wandel vastbesloten voort, hoe nauw en smal de weg ook voor u is, want hij leidt tot het leven. Maar de brede weg, hoe gemakkelijk hij ook is, leidt tot de dood en het verderf.

Amen.